

Minister Nauki

Dariusz Wieczorek

DKA-WKS.0915.1.2024.RŁŁ
Warszawa, 09 września 2024 r.

Pan
dr Hubert Cichocki
Prezes
Centrum Łukasiewicz
ul. Poleczki 19
02-822 Warszawa

SPRAWOZDANIE

z kontroli w Centrum Łukasiewicz w zakresie organizacji i funkcjonowania Centrum Łukasiewicz w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 35 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz² (dalej również: uSBŁ) w Centrum Łukasiewicz z siedzibą w Warszawie przy ul. Poleczki 19 (dalej również: Centrum albo CŁ), przeprowadzona została kontrola pozaplanowa w trybie uproszczonym w zakresie organizacji i funkcjonowania Centrum Łukasiewicz, w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Celem kontroli było zebranie dla Ministra Nauki podstawowych informacji dotyczących organizacji i funkcjonowania Centrum Łukasiewicz.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w okresie od dnia 21 lutego 2024 r. do dnia 29 maja 2024 r. przez Renatę Ławecką-Łysakowską i Agnieszkę Błędowską-Fidor - głównych specjalistów w Wydziale Kontroli w Departamencie Kontroli i Audytu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej sporządzono Sprawozdanie z kontroli zawierające opis stanu faktycznego oraz jego ocenę.

I. OCENA OGÓLNA

Działalność Centrum Łukasiewicz w zakresie organizacji i funkcjonowania, w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, w oparciu o kryterium legalności i rzetelności ocenia się pozytywnie.

W wyniku kontroli zidentyfikowano zagadnienia, w odniesieniu do których w treści dokumentu sformułowane zostały wnioski mające na celu usprawnienie funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 2098, z 2023 r. poz. 1672.

II. USTALENIA KONTROLI

2.1 Organizacja Centrum Łukasiewicz

2.1.1. Informacje ogólne

Centrum Łukasiewicz jest państwową osobą prawną, powołaną w dniu 1 kwietnia 2019 r. do planowania i koordynowania badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzonych przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz (dalej również: instytuty Sieci).

CŁ działa na podstawie ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz, Statutu Centrum Łukasiewicz³ nadanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, określającego tryb pracy organów oraz sposób i tryb prowadzenia kontroli wewnętrznej w CŁ oraz regulaminu organizacyjnego⁴, określającego strukturę organizacyjną i tryb pracy komórek organizacyjnych.

Stosownie do art. 2 ust. 2 uSBŁ do zadań Centrum Łukasiewicz należy m.in. zapewnienie mechanizmów współpracy podmiotów tworzących Sieć, zapewnienie środków finansowych na realizację celów Sieci, realizacja projektów badawczych, komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1, lub know-how związanego z tymi wynikami oraz współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji.

Zgodnie z § 2 Statutu Prezes Centrum działa przy pomocy Wiceprezesów, głównego księgowego Centrum oraz kierowników komórek organizacyjnych określonych w regulaminie organizacyjnym CŁ.

Funkcję Prezesa Centrum Łukasiewicz w okresie objętym kontrolą pełnili:

- dr Piotr Dardziński – w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 10 lutego 2023 r.
- dr Andrzej Dybczyński – w okresie od 14 lutego 2023 r. do 4 marca 2024 r.
- dr Hubert Cichocki - od dnia 5 marca 2024 r.

W toku kontroli wyjaśnień udzielał Dyrektor Departamentu Kontroli CŁ⁵.

³ Rozporządzenie MNiSW z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie statutu Centrum Łukasiewicz (Dz.U.2019.592).

⁴ Zarządzenie Nr 2/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 25/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 6/2020 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 13/2020 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 12 października 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 2/2021 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 11/2021 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 30 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 15/2022 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 1/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 3/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz, Zarządzenie Nr 22/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany Regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz.

⁵ Z wyjątkiem wyjaśnień udzielonych w dniu 25 kwietnia 2024 r. przez Głównego specjalistę ds. płac i kadr.

2.1.2. Struktura organizacyjna

Zgodnie z przepisami regulaminu organizacyjnego komórki organizacyjne Centrum Łukasiewicz funkcjonują w sferach - Wsparcia Sieci oraz Obsługi Centrum.

W zakresie Wsparcia Sieci funkcjonują departamenty. Pracami departamentów kierują dyrektorzy, przy pomocy zastępców dyrektorów.

Obsługę Centrum zapewniają Główny Księgowy, biura oraz samodzielne stanowiska. Pracami biur kierują ich kierownicy, przy pomocy zastępców kierowników.

Struktura organizacyjna Centrum Łukasiewicz w okresie objętym kontrolą⁶ przedstawiała się następująco:

Tabela nr 1. Struktura organizacyjna CŁ. Pion Wsparcie Sieci⁷.

Wsparcie Sieci				
25.06.19-09.03.21	Od 10.03.2021 ⁸	Od 14.11.2022 ⁹	Od 01.04.2023 ¹⁰	Od 01.01.2024 ¹¹
Departament Badań i Innowacji	b/z	b/z	b/z	b/z
Departament Rozwoju	b/z	b/z	b/z	-
Departament Finansów i Kontroli	Departament Finansów	b/z	b/z	b/z
	Departament Kontroli	b/z	b/z	b/z
Departament Komercjalizacji	b/z	b/z	b/z	b/z
Departament Strategii i Organizacji	b/z	b/z	b/z	b/z ¹²
Departament Komunikacji i PR	b/z	b/z	b/z ¹³	Departament Komunikacji i Społecznej Odpowiedzialności Nauki
-	-	-	Departament Społecznej Odpowiedzialności Nauki	Departament Prawny i Nadzoru Właścicielskiego
-	-	D. Prawny	b/z	
-	-	-	Departament Nadzoru Właścicielskiego	-
-	-	-	Departament Programów Strategicznych	
-	-	-	Departament Współpracy Międzynarodowej	Departament Współpracy Międzynarodowej
-	-	-	Departament Projektów Europejskich	
-	-	-	Pełnomocnicy Prezesa	b/z

⁶ Na dzień wszczęcia kontroli.

⁷ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

⁸ Zarządzenie Nr 2/2021 – Regulamin organizacyjny wszedł w życie z dniem 10 marca 2021 r.

⁹ Zarządzenie Nr 15/2022 – Regulamin organizacyjny wszedł w życie z dniem 14 listopada 2022 r.

¹⁰ Zarządzenie Nr 3/2023 – Regulamin organizacyjny wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2023 r.

¹¹ Zarządzenie Nr 22/2023 – zmiana Regulaminu organizacyjnego – z dniem 1 stycznia 2024 r.

¹² Zmiana nazwy na Departament Organizacji.

¹³ Zmiana nazwy na Departament Komunikacji.

Tabela nr 2. Struktura organizacyjna Cł. Pion Obsługa Centrum¹⁴.

Obsługa Centrum				
25.06.19-09.03.21	Od 10.03.2021 ¹⁵	Od 14.11.2022 ¹⁶	Od 01.04.2023 ¹⁷	Od 01.01.2024 ¹⁸
Główny Księgowy	b/z	b/z	b/z	b/z
Biuro Finansów i Księgowości	b/z	b/z	b/z	b/z
Biuro Kadr i Płac	b/z	b/z	b/z	b/z
Biuro Administracyjno-Organizacyjne	b/z	b/z	b/z	b/z
Biuro Zamówień Publicznych	b/z	b/z	b/z	b/z
Biuro Prawne	b/z	-	-	-
Inspektor BHP	b/z	b/z	b/z	b/z
Inspektor Ochrony Danych	b/z	b/z	b/z	b/z
Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych	b/z	b/z	b/z	b/z
-	-	Samodzielne stanowisko ds. realizacji polityki personalnej	-	-

Zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych Centrum Łukasiewicz, funkcjonujących w sferze Wsparcia Sieci i Obsługi Centrum, określony został w regulaminie organizacyjnym.

Ponadto z dniem 1 stycznia 2024 r. w Centrum Łukasiewicz utworzono Centrum Bezpieczeństwa Technologicznego (dalej: CBT). Do zakresu zadań CBT należy:

- budowa kompetencji, rozwoju wiedzy oraz tworzenie ekspertyz i prognoz związanych z bezpieczeństwem technologicznym państwa i społeczeństwa;
- opracowywanie analiz strategicznych i długofalowych kierunków prowadzenia badań na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa i społeczeństwa;
- opracowywanie analiz kierunków finansowania badań i technologii na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa i społeczeństwa;
- usług doradztwa strategicznego i ocen na temat przyszłych wyzwań i możliwości w dziedzinie obronności, włączając w to analizę rozwoju technologicznego;
- monitorowania problemów i wyzwań związanych w szczególności z technologiami militarnymi, technologiami podwójnego zastosowania, cyberbezpieczeństwem

¹⁴ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹⁵ Patrz: przypis 8.

¹⁶ Patrz: przypis 9.

¹⁷ Patrz: przypis 10.

¹⁸ Patrz: przypis 11.

i sztuczną inteligencją, bezpieczeństwem energetycznym, biotechnologii i inżynierii materiałowej;

- przygotowania rekomendacji dotyczących inicjowania prowadzenia strategicznych projektów w Sieci;
- realizacji projektów naukowo-badawczych dotyczących bezpieczeństwa technologicznego państwa i społeczeństwa.

2.1.3. Struktura zatrudnienia

W oparciu o informacje przekazane przez Kontrolowanego ustalono strukturę zatrudnienia w Centrum Łukasiewicz w przeliczeniu na pełny etat.

Tabela nr 3. Struktura zatrudnienia w przeliczeniu na pełny etat.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ¹⁹
Prezes i Wiceprezesa	3	4	5	6	5	5
Dyrektor Generalny	1	1	1	1	1	1
Stanowiska kierownicze ²⁰	11	14	17	19	22	21
Pozostałe stanowiska pracy	29	44,2	51	57	51,3	52,3
Liczba wszystkich pracowników Cł w przeliczeniu na pełny etat	44	63,2	74	83	79,3	79,3

Ponadto ustalono²¹, że obowiązki Inspektora BHP, Inspektora Ochrony Danych oraz Pełnomocnika ds. Ochrony Informacji Niejawnych w okresie objętym kontrolą realizowane były przez osoby zatrudnione na podstawie umów zlecenia.

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 2 pełnomocników Prezesa Cł, tj.:

- 1 osoba - w okresie od 1 lipca 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. na stanowisku Lider obszaru - Pełnomocnik Prezesa ds. budowy Kampusów Łukasiewiczza w Departamencie Strategii i Organizacji,
- 1 osoba - w okresie od 20 lutego 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. na stanowisku Lider obszaru - Pełnomocnik Prezesa ds. rozwoju mikroelektroniki w Departamencie Badań i Innowacji²².

Zgodnie z art. 48 uSBŁ Centrum Łukasiewicz i instytutu Sieci zatrudniają pracowników:

- pionu badawczego;
- pionu wsparcia.

Jak ustalono - wszyscy pracownicy Cł zatrudnieni zostali w pionie wsparcia. W pionie badawczym w Cł nie zatrudniano pracowników.

¹⁹ Stan na dzień 29 lutego 2024 r.

²⁰ Główny Księgowy, dyrektor departamentu, zastępca dyrektora departamentu, kierownik biura, zastępca kierownika biura.

²¹ Na podstawie wyjaśnień z dnia 7 maja 2024 r. oraz wykazu umów cywilnoprawnych.

²² Wyjaśnienia z dnia 25 kwietnia 2024 r. Głównego specjalisty ds. płac i kadr.

Jak wyjaśniło Centrum: podstawowymi celami Centrum Łukasiewicz są m.in. zapewnienie mechanizmów współpracy podmiotów tworzących Sieć oraz zapewnienie środków finansowych, jak również komercjalizacja, a nie prowadzenie badań we własnym zakresie. Biorąc powyższe pod uwagę, w Centrum Łukasiewicz nie został stworzony pion badawczy, tym samym wszyscy pracownicy przypisani są do pionu wsparcia²³.

W myśl art. 2 ust. 2 pkt 3 uSBŁ do zadań Centrum Łukasiewicz należy realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci, polegającego na prowadzeniu badań aplikacyjnych i prac rozwojowych, a w uzasadnionych przypadkach także badań podstawowych, w tym na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, szczególnie ważnych dla realizacji:

- a) polityki gospodarczej i innowacyjnej państwa określonej w strategiach rozwoju,
- b) polityki naukowej państwa, o której mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zgodnie z wyjaśnieniami Centrum: w ramach swoich zadań Centrum Łukasiewicz realizowało projekty badawcze. Zadania, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3 uSBŁ, w poszczególnych latach 2019-2024 realizowane były przez komórki organizacyjne Centrum ze szczególnym uwzględnieniem wiodącej roli Departamentu Badań i Innowacji, Departamentu Komercjalizacji oraz Departamentu Finansów jako odpowiedzialnych merytorycznie za realizację działań. W ramach swoich obowiązków inne departamenty pełniły funkcje pomocnicze w zakresie swoich kompetencji, tzn.:

- Organizacyjne - Biuro Administracyjno-Organizacyjne.
- Komunikacyjne - Departament Komunikacji i Społecznej Odpowiedzialności Nauki.
- Międzynarodowe - Departament Współpracy Międzynarodowej²⁴.

Jednocześnie wyjaśniono, że: Centrum realizowało projekty badawczo - rozwojowe z zakresu polityki gospodarczej i innowacyjnej państwa oraz polityki naukowej państwa. W szczególności realizowane były projekty:

- ETEIA - Energy Transition Entrepreneurs in Action - developing a supportive academic environment for the young talents List of "Łukasiewicz Challenges" engaging start-ups.
- Wdrożenie i optymalizacja procesów zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu.
- Kompleksowy audyt własności intelektualnej w procesie komercjalizacji.
- Wyszukiwarka źródeł finansowania projektów B+R i komercjalizacji wraz z potencjalnymi konsorcjantami oraz informacjami o realizowanych projektach Ł4S R&D&I - Łukasiewicz for search B+R+I.
- Koncepcja oraz prototyp narzędzia do wyszukiwania źródeł finansowania projektów B+R oraz potencjalnych konsorcjantów.

Ponadto Centrum złożyło liczne wnioski o krajowe jak i międzynarodowe projekty w ramach konkursów organizowanych przez PARP czy też w ramach programów Widening w Horyzoncie Europa Komisji Europejskiej²⁵.

W toku kontroli ustalono, że znacząca część zadań poszczególnych komórek organizacyjnych CŁ realizowana była na podstawie umów cywilnoprawnych.

²³ Wyjaśnienia z dnia 26 kwietnia 2024 r.

²⁴ Wyjaśnienia z dnia 8 kwietnia 2024 r.

²⁵ Patrz przypis 24.

Jak wyjaśniono: Centrum Łukasiewicz wraz z Siecią Badawczą Łukasiewicz zapewnia zdolność do realizacji dużych projektów, które są ważnymi zadaniami publicznymi wpływającymi na rozwój nie tylko sektora B+R, ale również rozwój polskiej gospodarki. W celu realizacji potencjału zadań publicznych Centrum Łukasiewicz, należało zabezpieczyć środki na pozyskiwanie i utrzymywanie wysoko wykwalifikowanych pracowników. Od pierwszych planów finansowych w Centrum Łukasiewicz starano się zwiększyć fundusz na wynagrodzenia osobowe, niestety pierwsze lata funkcjonowania instytucji przypadły na epidemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia finansowe, a dalej ograniczenia w naborach. W trakcie trwania roku budżetowego, starano się zmianami w planie finansowym zwiększać fundusz wynagrodzeń osobowych, jednak zawsze były to decyzje w danym roku budżetowym bez zachowania skutków finansowych na lata kolejne. Stąd w obliczu konieczności realizacji powierzonych zadań ustawowych, za zgodą Ministra nadzorującego, Rady Centrum oraz dalej Ministra Finansów, zasilano fundusz wynagrodzeń bezosobowych. Należy także zauważyć, że przy pracach nad projektami wymagane są osoby już wykwalifikowane, często o wąskiej specjalizacji i posiadające odpowiednie doświadczenie, co często wiązało się z brakiem zainteresowania z ich strony do zawierania umów o pracę.

Jest to związane z wysokimi kosztami realizacji zadań, których poziom komplikacji oraz niezbędnej wiedzy eksperckiej wymaga większego obciążenia pracą pracowników Centrum. Z uwagi na niewystarczające środki na wynagrodzenia osobowe, zdecydowano o realizacji wsparcia części zadań poszczególnych komórek organizacyjnych na podstawie umów cywilnoprawnych. Zadania wsparcia realizowane przez współpracowników na podstawie umów cywilnoprawnych mają duże znaczenie dla funkcjonowania Centrum jako organizacji²⁶.

Centrum wyjaśniło ponadto, że: w ramach kosztów bezpośrednich zrealizowane zostały 4 projekty badawcze, w tym jeden projekt obejmował 2 fazy:

1. a) projekt B+R pt. "Koncepcja oraz prototyp narzędzia do wyszukiwania źródeł finansowania projektów B+R oraz potencjalnych konsorcjantów",
b) wsparcie w realizacji projektu „Wyszukiwarka źródeł finansowania projektów B+R i komercjalizacji wraz z potencjalnymi konsorcjantami oraz informacjami o realizowanych projektach - opracowanie założeń i przygotowanie narzędzia (Ł4S R&D&I - Łukasiewicz for search B+R+I) - Faza II”,
2. projekt B+R pt. "Modele inicjowania projektów badawczych w organizacjach sieciowych i dobre praktyki z nimi związane finansowane w ramach dotacji celowej",
3. projekt B+R pt. "Optymalizacja procesów zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu w ramach dotacji celowej",
4. projekt B+R pt. "Kompleksowy audyt własności intelektualnej w procesie komercjalizacji w ramach dotacji celowej"²⁷.

Zgodnie z załączonym do ww. wyjaśnień wykazem umów - wartość zawartych umów wyniosła łącznie 483 864,00 zł.

Na podstawie przekazanej dokumentacji ustalono, jak kształtowała się struktura zatrudnienia w pionach wsparcia Sieci i obsługi Centrum, w przeliczeniu na pełny etat, w odniesieniu do stanowisk kierowniczych oraz pozostałych stanowisk pracy, w latach 2019-2021 oraz 2022-2024.

²⁶ Patrz przypis 23.

²⁷ Patrz przypis 24.

Tabela nr 4. Struktura zatrudnienia w pionie wsparcia Sieci w latach 2019-2021.

Wsparcie Sieci						
	2019		2020		2021	
	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy
Departament Badań i Innowacji	2	3	2	4	2	7
Departament Rozwoju	0	1	1	5	2	5
Departament Finansów i Kontroli	2	4	2	7	-	-
Departament Finansów	-	-	-	-	2	4
Departament Kontroli	-	-	-	-	1	3,8
Departament Komerccjalizacji	1	3	1	6,2	1	6,2
Departament Strategii i Organizacji	2	4	2	4	1	6
Departament Komunikacji i PR	2	3	2	5	2	5

Tabela nr 5. Struktura zatrudnienia w pionie wsparcia Sieci w latach 2022-2024²⁸.

Wsparcie Sieci						
	2022		2023		2024	
	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy
Departament Badań i Innowacji	2	7	1	5	2	5
Departament Rozwoju	2	6	1	6,5	-	-
Departament Finansów	2	6	1	5	1	5
Departament Kontroli	1	5,8	2	5,8	2	5,8
Departament Komerccjalizacji	2	4,2	2	3	1	6
Departament Strategii i Organizacji	2	6	2	4	-	-
Departament Organizacji	-	-	-	-	3	9,5
Departament Komunikacji i PR	2	5	2	5	-	-
Departament Społecznej Odpowiedzialności Nauki	-	-	1	1	-	-

²⁸ Wg stanu na dzień 29 lutego 2024 r.

Departament Komunikacji i Społecznej Odpowiedzialności Nauki	-	-	-	-	3	5
Departament Prawny	2	3	1	2	-	-
Departament Nadzoru Właścicielskiego	-	-	1	1	-	-
Departament Prawny i Nadzoru Właścicielskiego	-	-	-	-	2	4
Departament Programów Strategicznych ²⁹	-	-	1	1	1	-
Departament Współpracy Międzynarodowej	-	-	2	0	2	0
Departament Projektów Europejskich	-	-	1	0	-	-

W departamentach: Współpracy Międzynarodowej (w 2023 r. i 2024 r.) oraz Projektów Europejskich (2023 r.) zatrudnieni byli wyłącznie kierownicy ww. komórek organizacyjnych.

W zakresie realizacji zadań w ramach Departamentu Projektów Europejskich w 2023 r. wyjaśniono: w związku ze zmianą regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz (Zarządzenie nr 3/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 29 marca 2023 r.) w strukturze jednostki został utworzony m.in. Departament Projektów Europejskich. Zgodnie z przyjętymi ustaleniami, na 2023 rok w ramach Departamentu zakładana była etatyzacja na poziomie 8 etatów, w tym Dyrektor Departamentu, Zastępca Dyrektora, trzech głównych specjalistów oraz 3 starszych specjalistów.

Po zatrudnieniu Dyrektora Departamentu w maju 2023 r., uruchomione zostały procesy rekrutacyjne na stanowiska: Zastępcy Dyrektora, głównego specjalisty ds. koordynacji projektów europejskich, głównego specjalisty ds. analiz i monitoringu programów europejskich oraz lidera obszaru-eksperta ds. współpracy zagranicznej w Brukseli. W wyniku przeprowadzonych naborów zostali wyłonieni kandydaci na stanowiska ww. głównych specjalistów, jednak z uwagi na wstrzymanie zatrudnienia decyzją Prezesa Centrum Łukasiewicz, ze wskazanymi przez komisje rekrutacyjne kandydatami nie została ostatecznie nawiązana współpraca. W przypadku wyłonionej przez komisję rekrutacyjną kandydatki na stanowisko ww. lidera obszaru-eksperta ds. współpracy zagranicznej w Brukseli, zrezygnowała ona z nawiązania współpracy z CŁ, a ponowny nabór na stanowisko nie został uruchomiony, z uwagi na wstrzymanie procesów rekrutacyjnych decyzją Prezesa Centrum Łukasiewicz.

Z uwagi na powyższe, od momentu uzyskania informacji od Prezesa Centrum Łukasiewicz o wstrzymaniu procesów rekrutacyjnych (we wrześniu 2023 r.), Dyrektor Departamentu Projektów

²⁹ Jeden etat na stanowisku kierowniczym wykazany w 2024 r. dotyczył rozwiązania umowy o pracę w związku z likwidacją stanowiska pracy, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, z upływem 30 kwietnia 2024 r.

Europejskich na każdym Kierownictwie w ramach odbywających się cyklicznie spotkań na otwarcie i zamknięcie każdego tygodnia, sygnalizowała brak możliwości realizacji zadań Departamentu w pełnym zakresie.

Zadania DPE były realizowane przez Dyrektora Departamentu według priorytetów ustalanych na bieżąco z Kierownictwem Centrum Łukasiewicz na każdy tydzień. W pierwszej kolejności podejmowane były pilne zadania terminowe, wymagające odniesienia w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi oraz z instytucjami Sieci (...).

Ponadto, z uwagi na wstrzymanie decyzją Prezesa Centrum Łukasiewicz procesu zatrudnienia i braku w związku z tym zasobów do realizacji zadań Departamentu, w listopadzie 2023 r. Prezes Centrum Łukasiewicz wyraził zgodę na zawarcie umowy zlecenia (wartość umowy: 3 316, 50 zł brutto), której przedmiotem było przeprowadzenie analizy zakresu danych na temat umiędzynarodowienia Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz ustalenie danych do określenia poziomu umiędzynarodowienia instytutów Sieci, uwzględniających obszar pozyskiwania projektów z funduszy zagranicznych, udziału naukowców z zagranicy w zespołach badawczych instytutów oraz udziału instytutów w organizacjach międzynarodowych i partnerstwach europejskich oraz przygotowanie opracowania określającego poziom umiędzynarodowienia każdego z instytutów Sieci (...)³⁰

W zakresie realizacji zadań w ramach Departamentu Współpracy Międzynarodowej w 2023 r. wyjaśniono: w związku ze zmianą regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz (Zarządzenie nr 3/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 29 marca 2023 r.) w strukturze jednostki został utworzony m.in. Departament Projektów Europejskich. Zgodnie z przyjętymi ustaleniami, na 2023 rok, w ramach Departamentu zakładana była etatyzacja na poziomie 8 etatów, w tym Dyrektor Departamentu, Zastępca Dyrektora, trzech głównych specjalistów, dwóch starszych specjalistów i jednego specjalisty.

Po zatrudnieniu Dyrektora i Zastępcy Departamentu i rozpoczęciu ich pracy w Centrum Łukasiewicz w lipcu 2023 r., uruchomione zostały procesy rekrutacyjne na stanowiska: głównego specjalisty ds. diaspory naukowej, głównego specjalisty ds. współpracy z zagranicznymi instytucjami i organizacjami branżowymi oraz głównego specjalisty ds. współpracy z zagranicznymi uczelniami i podmiotami badawczymi. W wyniku przeprowadzonych naborów zostali wyłonieni kandydaci na stanowiska głównego specjalisty ds. diaspory naukowej i głównego specjalisty ds. współpracy z zagranicznymi instytucjami i organizacjami branżowymi. Na stanowisko głównego specjalisty ds. współpracy z zagranicznymi uczelniami i podmiotami badawczymi nie został wyłoniony kandydat spełniający wymagania. W odniesieniu do dwóch wcześniej wspomnianych kandydatów na głównych specjalistów, z uwagi na wstrzymanie zatrudnienia decyzją Prezesa Centrum Łukasiewicz, ze wskazanymi przez komisje rekrutacyjne kandydatami nie została ostatecznie nawiązana współpraca.

Z uwagi na powyższe, od momentu uzyskania informacji od Prezesa Centrum Łukasiewicz o wstrzymaniu procesów rekrutacyjnych (we wrześniu 2023 r.), Dyrektor Departament Współpracy Międzynarodowej na spotkaniach odbywających się cyklicznie sygnalizował brak możliwości pełnego realizowania zadań Departamentu.

Zadania DWM były realizowane przez Dyrektora i Zastępcę Dyrektora Departamentu według priorytetów ustalanych na bieżąco z Kierownictwem Centrum Łukasiewicz na każdy tydzień. W pierwszej kolejności podejmowane były pilne zadania terminowe, wymagające odniesienia w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi oraz z instytucjami Sieci. Zadania te realizowano

³⁰ Wyjaśnienia z dnia 29 maja 2024 r.

przy ponadprzeciętnym obciążeniu czasowym i merytorycznym kierownictwa departamentu, które wykonywało regularnie czynności operacyjne przewidziane w etatyżacji dla dodatkowych pracowników. Pomimo to, wskutek braku zasobów część zadań departamentu realizowana była w ograniczonym zakresie lub w spowolniony sposób, a pojedyncze zadania podlegały całkowitemu wstrzymaniu. Departament Współpracy Międzynarodowej nie realizował żadnych działań z wykorzystaniem umów cywilno-prawnych w 2023 r.³¹

W zakresie realizacji zadań w ramach Departamentu Współpracy Międzynarodowej w 2024 r. wyjaśniono: Departament Współpracy Międzynarodowej w nowej formule tj. po połączeniu funkcjonujących do tego czasu w strukturze Centrum Łukasiewicz – Departamentu Projektów Europejskich oraz Departamentu Współpracy Międzynarodowej, rozpoczął swoją działalność z dniem 3 stycznia 2024 r., tj. z dniem wejścia w życie zmiany regulaminu organizacyjnego Centrum Łukasiewicz. Z dniem utworzenia Departamentu powołano Dyrektora oraz Zastępcę Dyrektora. Jednocześnie w dniu 3 stycznia br. Kierownictwo Departamentu zostało poinformowane o przydzieleniu do Departamentu 6 etatów na 2023 r., wliczając w to etaty Dyrektora i Zastępcy Dyrektora.

Należy przy tym zauważyć, iż w październiku 2023 roku uzgodniono z Kierownictwem Centrum Łukasiewicz plany działalności oraz budżety DPE i DWM na 2024 rok z uwzględnieniem ustalonej wcześniej etatyżacji na poziomie 8 etatów w każdym z ww. departamentów. Plany działalności obu departamentów na rok 2024 były więc przystosowane do znacznie szerszej obsady kadrowej, niż realnie osiągnięta w 2023 r. oraz zadeklarowana w styczniu 2024 r.

Z uwagi na powyższe, wobec znaczącej redukcji liczby etatów przypisanych do DWM od stycznia 2024 r., w uzgodnieniu z Prezesem Centrum Łukasiewicz, dokonano priorytetyzacji zadań Departamentu w ramach przedsięwzięć wynikających z przyjętego na 2024 rok Planu działalności Centrum. Jednocześnie w ramach dashboardu (prowadzonego dla przedsięwzięć wynikających z Planu działalności CŁ na 2024 r.) wskazywano zakres niezbędnych zmian w przedsięwzięciach pozostających we właściwości DWM, status ich realizacji oraz ryzyka dla każdego z nich.

Po nowych ww. ustaleniach, zgodnie z decyzją Prezesa Centrum Łukasiewicz, zostały uruchomione procesy rekrutacyjne na stanowiska: starszego specjalisty ds. współpracy z zagranicznymi instytucjami i organizacjami branżowymi, starszego specjalisty ds. współpracy z zagranicznymi uczelniami i podmiotami badawczymi oraz głównego specjalisty ds. koordynacji projektów europejskich. W wyniku przeprowadzonych naborów komisje rekrutacyjne wskazały kandydatów na stanowiska: ds. koordynacji projektów europejskich oraz ds. współpracy z zagranicznymi instytucjami i organizacjami branżowymi, którzy podjęli zatrudnienie w Centrum Łukasiewicz odpowiednio – 15 i 18 marca 2024.

Do czasu dołączenia do Departamentu nowych pracowników tj. do marca 2024 r., zadania Departamentu realizowane były przez Dyrektora oraz Zastępcę Dyrektora według priorytetów ustalanych na bieżąco z Kierownictwem Centrum Łukasiewicz na każdy tydzień. W pierwszej kolejności podejmowane były zadania terminowe, wymagające odniesienia w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi oraz w ramach współpracy z instytucjami Sieci. Jednocześnie Dyrektor Departamentu na każdym Kierownictwie w ramach odbywających się cyklicznie spotkań na otwarcie i zamknięcie każdego tygodnia, wskazywała na brak możliwości realizacji zadań Departamentu w pełnym zakresie³².

³¹ Patrz przypis 30.

³² Patrz przypis 30.

Powyższe wyjaśnienia, dotyczące organizacji pracy w Departamentach: Projektów Europejskich oraz Współpracy Międzynarodowej, wskazują na ryzyko realizacji zadań CŁ w niepełnym zakresie.

Ponadto ustalono, że w departamentach: Społecznej Odpowiedzialności Nauki (2023 r.), Nadzoru Właścicielskiego (2023 r.) oraz Programów Strategicznych (w 2023 r.) na 1 dyrektora przypadają 1 pracownik.

Dodatkowo na podstawie wykazu umów cywilnoprawnych przekazanych przez Centrum ustalono, że Departament Współpracy Międzynarodowej, Departament Społecznej Odpowiedzialności Nauki oraz Departament Nadzoru Właścicielskiego nie zlecały realizacji zadań w ramach umów cywilnoprawnych.

Na zlecenie Departamentu Projektów Europejskich w 2023 r. zawarta została 1 umowa o wartości maksymalnego wynagrodzenia 3 316,20 zł.

Z kolei na zlecenie Departamentu Programów Strategicznych zawarte zostały 2 umowy w 2023 r., o łącznej wartości maksymalnego wynagrodzenia 36 284,62 zł.

Tabela nr 6. Struktura zatrudnienia w pionie obsługa Centrum w latach 2019-2021.

Obsługa Centrum						
	2019		2020		2021	
	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy
Główny Księgowy	1	0	1	0	1	0
Biuro Finansów i Księgowości ³³	0	1	0	2	0	2
Biuro Kadr i Płac	0	2	0	2	1	2
Biuro Administracyjno-Organizacyjne	1	5	1	5	1	5
Biuro Zamówień Publicznych	0	1	1	1	2	2
Biuro Prawne	1	1	2	2	2	2

Tabela 7. Struktura zatrudnienia w pionie Obsługa Centrum w latach 2022-2024³⁴.

Obsługa Centrum						
	2022		2023		2024	
	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy	stanowiska kierownicze	pozostałe stanowiska pracy
Główny Księgowy	1	0	1	0	1	0
Biuro Finansów i Księgowości ³⁵	0	3	0	2	0	2
Biuro Kadr i Płac	1	1	1	2	1	2

³³ Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Biuro Finansów i Księgowości nadzorował Główny Księgowy. Stanowisko Kierownika Biura Finansów i Księgowości nie było obsadzone.

³⁴ Na dzień 29 lutego 2024 r.

³⁵ Patrz przypis 33.

Biuro Administracyjno-Organizacyjne	1	6	1	4	1	4
Biuro Zamówień Publicznych	2	2	2	3	2	3
Samodzielne stanowisko do spraw realizacji polityki personalnej	1	0				

2.1.4. Nabór pracowników

W Centrum Łukasiewicz, w myśl art. 48 ust. 1 uSBŁ, pracownicy mogą zostać zatrudnieni w pionie badawczym i w pionie wsparcia. Nabór kandydatów na wolne stanowiska pracy w CŁ jest otwarty i konkurencyjny. Zasady dotyczące przeprowadzania naboru zostały uregulowane w art. 50-52 uSBŁ.

Natomiast wykaz stanowisk oraz wymagane kwalifikacje określone zostały w rozporządzeniu Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie wykazu stanowisk, na których są zatrudniani pracownicy Centrum Łukasiewicz i instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, oraz kwalifikacji wymaganych do ich zajmowania (dalej: rozporządzenie z dnia 27 marca 2019 r.)³⁶.

W toku kontroli dokonano analizy dokumentów źródłowych z wybranych naborów prowadzonych przez CŁ na stanowiska: Dyrektorów Departamentów³⁷ i Zastępców Dyrektorów³⁸. Dyrektorzy oraz Zastępcy Dyrektorów w okresie objętym kontrolą zatrudnieni byli w pionie wsparcia na stanowiskach: liderów obszarów, radców prawnych, głównych specjalistów oraz starszych specjalistów.

Ogłoszenia o naborach udostępniane były na stronie Centrum Łukasiewicz.

W Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centrum Łukasiewicz znajdował się natomiast link przekierowujący na stronę internetową CŁ.

W związku z powyższym Centrum wyjaśniło: *Ustawa o Sieci Badawczej Łukasiewicz mówi o udostępnieniu ogłoszenia o naborze oraz informacji o wyniku naboru w BIP. Ustawa nie definiuje jednak, co należy rozumieć pod pojęciem udostępnienia. Posługując się definicją przyjętą za słownikiem języka polskiego PWN jest to umożliwienie korzystania z czegoś lub ułatwienie kontaktu z czymś. Cel istnienia Biuletynu Informacji Publicznej, zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej (art. 9 ust. 1) również wskazuje, że chodzi tu o zapewnienie dostępu do informacji. Umieszczenie linku zapewnia taki dostęp.*

Co więcej Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej (SSDIP), z którego Centrum Łukasiewicz korzysta przy prowadzeniu swojego Biuletynu Informacji Publicznej, nie oferuje pełnego zakresu funkcjonalności, które są niezbędne do pełnego i atrakcyjnego przedstawienia oferty kierowanej do potencjalnych pracowników. Dlatego o wszystkich konkursach, a także o ich wynikach, informuje za pośrednictwem naszej strony internetowej, do której – poprzez bezpośrednie hipertączy – odsyłamy w BIP-ie. Prowadzenie takiego wykazu w jednym miejscu znacząco ułatwia proces i eliminuje ryzyko

³⁶ Dz.U. 2019, poz. 591.

³⁷ Programów Strategicznych, Komunikacji, Finansów, Badań i Innowacji, (2 nabory), Współpracy Międzynarodowej.

³⁸ Organizacji ds. IT, ds. Społecznej Odpowiedzialności Nauki, Współpracy Międzynarodowej, Prawnego i Nadzoru Właścicielskiego, Strategii i Organizacji.

powstawania błędów i pomyłek przy wprowadzaniu tej samej informacji, jednak różnie sformatowanej i zredagowanej, w dwa różne miejsca³⁹.

Jak ustalono w toku kontroli - określone w ogłoszeniach wymagania wobec kandydatów były zgodne z Rozporządzeniem z dnia 27 marca 2019 r.

Każdorazowo z przeprowadzonego naboru sporządzano protokół.

Stwierdzono również, że wszystkie osoby zatrudnione w wyniku naboru posiadały kwalifikacje zawodowe wymagane do objęcia stanowiska.

Informacja o wynikach naboru umieszczana była na stronie internetowej CŁ. Informacja zawierała elementy wymagane przepisem art. 52 uSBŁ.

W Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centrum Łukasiewicz znajdował się natomiast link przekierowujący na stronę internetową CŁ.

W zakresie przestrzegania 14-dniowego terminu zamieszczenia informacji o wynikach naboru wyjaśniono, że: *zgodnie z art. 52 ust. 1 Ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz informacje o wynikach naboru udostępnione zostały na stronie podmiotowej Centrum Łukasiewicz w terminie 14 dni od daty zatrudnienia wybranych kandydatów wymienionych w pyt. 78. System informatyczny, którym posługuje się Centrum Łukasiewicz w celu obsługi strony podmiotowej Centrum, uniemożliwia udokumentowanie dat publikacji wyników. Nie ma możliwości wygenerowania informacji dotyczących czasu publikacji informacji na stronie⁴⁰.*

Z uwagi na powyższe nie było możliwe potwierdzenie terminowości zamieszczania ogłoszeń.

2.1.5. Organizacja i porządek pracy

Organizację i porządek pracy w Centrum Łukasiewicz, a także związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracowników w okresie objętym kontrolą regulowały:

- Obwieszczenie Dyrektora Generalnego CŁ w sprawie systemu i rozkładu czasu pracy oraz okresu rozliczeniowego – wydane w dniu 17 kwietnia 2019 r. na podstawie art. 150 § 1 Kodeksu pracy⁴¹ (dalej: Kp);
- Regulamin pracy pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2020 Prezesa CŁ z dnia 21 stycznia 2020 r.⁴²;
- Regulamin Pracy poza zakładem pracy w Centrum Łukasiewicz wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2020 Prezesa CŁ z dnia 20 marca 2020 r.⁴³;
- Procedura dotycząca organizacji pracy w Centrum Łukasiewicz w związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z COVID-19 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadzona Zarządzeniem Nr 14/2020 Prezesa CŁ z dnia 3 listopada 2020 r.⁴⁴;

³⁹ Wyjaśnienia z dnia 29 maja 2024 r.

⁴⁰ Patrz przypis 39.

⁴¹ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2023 r. poz. 1465).

⁴² Zmieniony regulaminem wprowadzonym Zarządzeniem Nr 16/2021 Prezesa CŁ z dnia 10 listopada 2021 r.

⁴³ Uchylony Zarządzeniem Nr 5/2023 Prezesa CŁ z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Zdalnej oraz uchylecia Regulaminu Pracy poza zakładem pracy w Centrum Łukasiewicz.

⁴⁴ Uchylone Zarządzeniem Nr 5/2022 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 23 maja 2022 r.

- Zarządzenie Nr 19/2020 Prezesa CŁ z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 14;
- Zakładowy Regulamin Pracy pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzony Zarządzeniem Nr 16/2021 Prezesa CŁ z dnia 10 listopada 2021 r.⁴⁵;
- Regulamin pracy zdalnej wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2022 Prezesa CŁ z dnia 21 marca 2022 r.⁴⁶;
- Zarządzenie Nr 5/2022 Prezesa CŁ z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie uchylenia Zarządzenia nr 14/2020;
- Zakładowy Regulamin Pracy pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2023 Prezesa CŁ z dnia 4 maja 2023 r.⁴⁷;
- Regulamin Pracy Zdalnej wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2023 Prezesa CŁ z dnia 4 maja 2023 r.;
- Zarządzenie Nr 16/2023 Prezesa CŁ w sprawie wydłużenia terminu do wejścia w życie § 5 ust. 3 Regulaminu Pracy Zdalnej;
- Zakładowy Regulamin Pracy wprowadzony Zarządzeniem Nr 17/2023 Prezesa CŁ z dnia 20 września 2023 r.;
- Zakładowy Regulamin Pracy wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2024 Prezesa CŁ z dnia 15 lutego 2024 r.⁴⁸.

Zgodnie z postanowieniami regulacji wewnętrznych:

- przepisy zakładowego regulaminu pracy obowiązują wszystkich pracowników bez względu na stanowisko, rodzaj i wymiar czasu pracy oraz bez względu na okres, na jaki zawarto umowę o pracę. Przepisów regulaminu pracy nie stosuje się do osób zatrudnionych na podstawie innych stosunków prawnych niż stosunek pracy, w tym do osób współpracujących na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło,
- do dnia 1 grudnia 2021 r. (data wejścia w życie Zarządzenia Nr 16/2021) pracownik miał obowiązek potwierdzić swoje przybycie do pracy własnoręcznym podpisem na liście obecności; od dnia 1 grudnia 2021 r. - potwierdzenie obecności w pracy odbywa się poprzez potwierdzenie obecności w systemie elektronicznym,
- w stosunku do pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy (Prezesa, Wiceprezesów oraz Głównego Księgowego) nie ewidencjonuje się godzin pracy,
- pracodawca prowadzi ewidencję czasu pracy celem prawidłowego ustalenia wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą,
- Zakładowy Regulamin Pracy wprowadzony Zarządzeniem Nr 17/2023 Prezesa CŁ z dnia 20 września 2023 r. –wprowadził ruchomy czas pracy. Do dnia wejścia w życie przedmiotowego regulaminu pracownicy wykonywali swoje obowiązki od

⁴⁵ Uchylone Zarządzeniem Nr 4/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 4 maja 2023 r.

⁴⁶ Uchylone Zarządzeniem Nr 5/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 4 maja 2023 r.

⁴⁷ Uchylony Zarządzeniem Nr 17/2023 Prezesa CŁ z dnia 20 września 2023 r.

⁴⁸ Zarządzeniem uchylono w całości zarządzenie numer 17/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 20 września 2023 r.

poniedziałku do piątku w godzinach od 08:15 do 16:15, przy czym przewidziana była możliwość indywidualnego rozkładu czasu pracy,

- praca zdalna na podstawie wniosku może być wykonywana w maksymalnym wymiarze czasu pracy 6 dni w miesiącu. Od dnia 20 marca 2020 r.⁴⁹ do dnia wejścia w życie Regulaminu Pracy Zdalnej wprowadzonego Zarządzeniem Nr 5/2023 - praca zdalna mogła być wykonywana nie częściej niż 4 dni w miesiącu).

Prezesa i Wiceprezesa Centrum Łukasiewicz, zgodnie z postanowieniami Umów o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz, świadczyli pracę w systemie zadaniowego czasu pracy.

Zgodnie z art. 149 § 2 Kp w stosunku do pracowników objętych systemem zadaniowego czasu pracy, pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy oraz pracowników otrzymujących ryczałt za godziny nadliczbowe lub za pracę w porze nocnej nie ewidencjonuje się godzin pracy. Prowadzi się jednak ewidencję w pozostałym zakresie określonym w § 6 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokumentacji pracowniczej⁵⁰.

W toku kontroli pozyskano roczne ewidencje czasu pracy prowadzone za 2023 rok oraz za okres 1 stycznia 2024 r. do 29 lutego 2024 r., dotyczące łącznie 16 osób, tj. Prezesów i Wiceprezesów CŁ oraz wybranych Dyrektorów i Zastępców Dyrektorów.

Ewidencje czasu pracy zawierały informacje wymagane przepisami prawa, w tym m.in. informacje o liczbie przepracowanych godzin, godzinie rozpoczęcia i zakończenia pracy (za wyjątkiem osób świadczących pracę w zadaniowym czasie pracy), rodzaju i wymiarze zwolnień od pracy oraz rodzaju i wymiarze innych usprawiedliwionych nieobecności⁵¹.

W zakresie ewidencjonowania czasu pracy nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.1.6. Wynagrodzenia

Warunki wynagradzania Prezesa CŁ oraz Wiceprezesów CŁ określone zostały w Umowach o zarządzanie siecią zawartych z ministrem właściwym do spraw nauki i szkolnictwa wyższego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁵². Ustawa określa m.in. maksymalną wysokość miesięcznego wynagrodzenia, która w przypadku Prezesa lub Wiceprezesa nie może przekroczyć dziesięciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (art. 8 pkt 6a cyt. ustawy), a także zasady dotyczące przyznania nagrody rocznej, świadczeń dodatkowych i odpraw.

Natomiast warunki wynagradzania pracowników Centrum Łukasiewicz, zgodnie z art. 56 pkt 1 uSBŁ, określa się w zakładowym regulaminie wynagradzania ustalonym przez Prezesa albo w zakładowym układzie zbiorowym pracy.

⁴⁹ Data wejścia w życie Regulaminu Pracy poza zakładem pracy w Centrum Łukasiewicz wprowadzonego Zarządzeniem Nr 5/2020 Prezesa CŁ z dnia 20 marca 2020 r.

⁵⁰ Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dokumentacji pracowniczej (Dz.U. poz. 535).

⁵¹ Dotyczących m.in. zwolnień lekarskich, urlopów wypoczynkowych, okolicznościowych, ojcowskich, opieki z art. 188 Kodeksu Pracy, urlopów bezpłatnych oraz nieobecności usprawiedliwionych.

⁵² Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

Jak ustalono warunki wynagradzania pracowników Centrum Łukasiewicz, zasady przyznawania dodatkowych składników wynagrodzenia oraz innych świadczeń związanych z pracą w okresie objętym kontrolą określone zostały w następujących regulacjach wewnętrznych:

- w Zakładowym regulaminie wynagradzania Pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzonym Zarządzeniem Nr 3/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 25 czerwca 2019 r.,
- w Zakładowym regulaminie wynagradzania Pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzonym Zarządzeniem Nr 26/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 13 grudnia 2019 r.,
- w Zakładowym regulaminie wynagradzania Pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzonym Zarządzeniem Nr 17/2020 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 27 listopada 2020 r.,
- w Zarządzeniu Nr 6/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie wysokości ryczałtu wypłacanego pracownikom w związku z wykonywaniem pracy zdalnej.

Zgodnie z postanowieniami przedmiotowych regulacji – pracownikom przysługują następujące składniki wynagrodzenia:

1. Wynagrodzenie zasadnicze;
2. Dodatek funkcyjny;
3. Dodatek specjalny;
4. Premia motywacyjna;
5. Nagroda;
6. Dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych;
7. Dodatek za pracę wykonywaną w porze nocnej;
8. Dodatek do wynagrodzenia za pracę w niedziele i święta.

Wynagrodzenie zasadnicze pracownika określa się w oparciu o Tabelę wynagrodzenia zasadniczego, stanowiącą załącznik nr 1 (w zakresie dotyczącym pracowników pionu badawczego) i załącznik nr 2 (w zakresie dotyczącym pracowników pionu wsparcia) do Zakładowego regulaminu wynagradzania.

Dodatek funkcyjny może być przyznany pracownikowi pełniącemu funkcję kierownika komórki organizacyjnej lub koordynującemu wykonanie określonych zadań – na okres pełnienia funkcji lub na czas określony⁵³ w wysokości od 5% do 40% kwoty przysługującego wynagrodzenia zasadniczego.

Dodatek specjalny może być przyznany pracownikowi z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań o wysokim stopniu odpowiedzialności lub złożoności - w wysokości nie przekraczającej łącznie 40 % wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

Jednorazowa wysokość nagrody przyznanej pracownikowi nie może być wyższa od trzymiesięcznego wynagrodzenia brutto przysługującego pracownikowi na dzień wypłaty nagrody.

⁵³ Dodatek funkcyjny przysługuje również pracownikom na czas powierzenia czasowego zastępstwa w zakresie wykonywania funkcji kierowniczej lub pracownikowi koordynującemu wykonanie określonych zadań.

Premia motywacyjna obejmowała:

- Premię za pozyskanie (akwizycję) zleceń, umów, tematów i projektów na prace będące przedmiotem działalności Centrum - w wysokości 3% pozyskanego dochodu
- Premię uznaniową⁵⁴/kwartalną⁵⁵ - w wysokości 15 % wynagrodzenia zasadniczego pracowników⁵⁶.
- Premię za osiągnięcia intelektualne.

Na podstawie informacji przekazanych przez Centrum⁵⁷ ustalono, że łączna wartość wypłaconych Prezesom⁵⁸ i Wiceprezesom CŁ⁵⁹ wynagrodzeń podstawowych, świadczeń dodatkowych oraz odpraw i nagród w okresie od utworzenia SBŁ do 29 lutego 2024 r. wyniosła łącznie 12 346 362,68 zł, w tym:

- Prezesi otrzymali kwotę 3 559 028,29 zł;
- Wiceprezesi - 8 787 334,39 zł.

Tabela nr 8. Wynagrodzenia i świadczenia dodatkowe wypłacone Prezesom i Wiceprezesom CŁ w okresie od utworzenia SBŁ do dnia 29 lutego 2024 r.

Pełniona funkcja	Wynagrodzenie podstawowe	Świadczenia dodatkowe			
		Nagrody jubileuszowe	Comiesięczny zwrot kosztów użytkowania udostępnionego lokalu mieszkalnego, w tym mieszkania służbowego	Comiesięczne świadczenie związane z korzystaniem z częściowo odpłatnych usług telekomunikacyjnych	Świadczenia z tytułu dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego lub majątkowego lub osobowego
Prezes	3 259 034,08	36 232,04	46 342,8	0	35 468,32
Wiceprezes	7 949 058,22	107 877,2	333 823,57	3 670,00	121 444,76
łącznie	11 208 092,3	144 109,24	380 166,37	3 670,00	156 913,08

Łączna wartość wypłaconych odpraw, przyznawanych na podstawie umów o zarządzaniu Siecią, w przypadku odwołania z funkcji (z innych powodów niż naruszenie podstawowych obowiązków ze stosunku pracy), wyniosła:

- 152 696,61 zł - w przypadku osób pełniących funkcję Prezesa CŁ⁶⁰,
- 271 460,64 zł - w przypadku osób pełniących funkcję Wiceprezesa CŁ⁶¹.

⁵⁴ Zgodnie z Zakładowym regulaminem wynagradzania pracowników Centrum Łukasiewicz wprowadzonym Zarządzeniem Nr 17/2020 Prezesa CŁ z dnia 27 listopada 2020 r.

⁵⁵ Patrz przypis 54.

⁵⁶ Od dnia wejścia w życie zarządzenia nr 26/2019 – kwartalna kwota premii uznaniowych została przewidziana w wysokości 15 % wynagrodzenia zasadniczego wraz z dodatkiem funkcyjnym; ponadto dodano zapis, zgodnie z którym do naliczenia kwoty kwartalnej premii uznaniowej brana jest pod uwagę liczba przepracowanych miesięcy w kwartale. Aby dany miesiąc mógł być zakwalifikowany do naliczenia wymagane jest przepracowanie co najmniej połowy miesiąca, tj. połowy obowiązującej normy czasu pracy.

⁵⁷ Wykaz przekazany do pyt. 79.

⁵⁸ Funkcję Prezesa CŁ pełnili: Piotr Dardziński i Andrzej Dybczyński.

⁵⁹ Funkcję Wiceprezesa CŁ pełnili: [REDAKTOWANO]

⁶⁰ [REDAKTOWANO]

⁶¹ [REDAKTOWANO]

Ponadto w 1 przypadku Prezesowi CŁ⁶² wypłacona została nagroda przyznana przez Ministra Edukacji i Nauki za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności organizacyjnej z inicjatywy własnej w wysokości 29 254,44 zł.

Z kolei łączna wartość wynagrodzeń zasadniczych, dodatków funkcyjnych, specjalnych, nagród oraz premii - wypłaconych pozostałym pracownikom CŁ w okresie od utworzenia SBŁ do dnia 29 lutego 2024 r. - wyniosła 44 685 344,13 zł i w poszczególnych latach kształtowała się następująco:

- 2019 r. - 2 579 815,68 zł;
- 2020 r. - 7 903 575,45 zł;
- 2021 r. - 8 414 908,38 zł;
- 2022r. - 10 904 704,17 zł;
- 2023 r. - 12 065 611,32 zł;
- od 1 stycznia do 29 lutego 2024 r. - 2 816 729,13 zł.⁶³

Wartość wynagrodzeń zasadniczych oraz innych składników wynagrodzeń (dodatków funkcyjnych, dodatków specjalnych, nagród oraz premii, a także dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej) wypłaconych pracownikom Centrum Łukasiewicz, w podziale na osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych (tj. Dyrektor Generalny, Główny Księgowy, dyrektorzy departamentów i zastępcy dyrektorów departamentów, kierownicy biur i zastępcy kierowników biur) oraz pozostałych pracowników Centrum prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 9. Wynagrodzenia wypłacone pracownikom CŁ w okresie od utworzenia SBŁ do dnia 29 lutego 2024 r.

Rok	Wynagrodzenie zasadnicze/ inne składniki wynagrodzenia	Grupa stanowisk kierowniczych		Pozostali pracownicy	
		Liczba pracowników, na rzecz których dokonano wypłaty	Wartość wypłaconych kwot (zł)	Liczba pracowników, na rzecz których dokonano wypłaty	Wartość wypłaconych kwot (zł)
2019	wynagrodzenie zasadnicze	15	1 019 145,57	29	1 054 034,29
	dodatek funkcyjny	15	286 101,42	3	37 653,34
	dodatek specjalny	4	21 100,00	5	36 000,00
	premia	8	50 000,00	18	75 500,00
	dodatek za pracę wykonywaną w porze nocnej	0	0,00	1	6,70
	dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych	0	0,00	1	274,36
2020	wynagrodzenie zasadnicze	18	2 523 252,72	55	4 332 324,88
	dodatek funkcyjny	17	807 585,24	4	104 670,01
	dodatek specjalny	9	54 500,00	20	81 242,60
2021	wynagrodzenie zasadnicze	25	2 667 820,07	63	4 316 189,52
	dodatek funkcyjny	23	807 504,12	1	37 866,67
	dodatek specjalny	15	291 640,00	33	293 888,00
2022	wynagrodzenie zasadnicze	23	2 918 636,05	66	4 968 326,36
	dodatek funkcyjny	19	724 000,76	0	0,00
	dodatek specjalny	18	1 057 441,00	51	1 172 300,00

⁶² ██████████

⁶³ Co ustalono na podstawie wykazów przekazanych do pyt. 25, 42 i 91.

	premia	10	42 000,00	7	22 000,00
2023	wynagrodzenie zasadnicze	32	4 234 330,12	78	6 072 744,60
	dodatek funkcyjny	15	341 841,44	3	22 050,00
	nagroda	10	355 827,68	1	18 000,00
	dodatek specjalny	17	301 376,67	47	698 432,51
	premia	1	4 000,00	2	17 000,00
	dodatek za pracę wykonywaną w porze nocnej	0	0,00	2	8,30
2024 ⁶⁴	wynagrodzenie zasadnicze	24	1 213 329,03	54	1 585 317,24
	dodatek funkcyjny	3	14 940,00	1	3 142,86
	suma		19 736 371,89		24 948 972,24

W okresie objętym kontrolą nie były wypłacane dodatki za pracę w niedzielę i święta. Natomiast dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych oraz za pracę wykonywaną w godzinach nocnych wypłacane były incydentalnie.

Wynagrodzenie zasadnicze pracownika określa się w oparciu o tabele wynagrodzenia zasadniczego stanowiące załącznik do regulaminu wynagradzania pracowników CŁ. Miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego na objętych kontrolą stanowiskach pracy zostały określone w Tabeli wynagrodzenia zasadniczego, stanowiącej załącznik nr 2 do Zakładowego regulaminu wynagradzania Pracowników Centrum Łukasiewicz.

Tabela nr 10. Stawki wynagrodzenia.

Stanowisko	Zakładowy regulamin wynagradzania Pracowników CŁ wprowadzony zarządzeniem Nr 26/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 13 grudnia 2019 r. (zł)
Dyrektor Generalny	10 000,00-30 000,00
Lider obszaru w pionie wsparcia	10 000,00-25 000,00 (26 000) ⁶⁵
Główny specjalista	7 000,00-20 000,00
Starszy specjalista	6 000,00-15 000,00
Radca prawny	5 000,00-20 000,00

Na podstawie oględzin dokumentacji źródłowej, dokonanych w dniu 6 marca 2024 r. w siedzibie Jednostki Kontrolowanej stwierdzono, że wysokość wynagrodzeń - Dyrektora Generalnego, Dyrektorów oraz Zastępców Dyrektorów w umowach o pracę oraz zawartych w późniejszym okresie, porozumieniach zmieniających, ustalana była zgodnie z przepisami wewnętrznymi obowiązującymi w CŁ.

W czterech przypadkach⁶⁶ stwierdzono zmianę wysokości wynagrodzenia zasadniczego, przyznanego w umowach o pracę zawartych w 2019 r., która nastąpiła na podstawie porozumień zmieniających do umów o pracę i polegała na podziale pierwotnie ustalonego wynagrodzenia zasadniczego na wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek funkcyjny.

⁶⁴ Za okres od 1 stycznia do 29 lutego 2024 r.

⁶⁵ Zmiana w Zakładowym regulaminie wynagradzania Pracowników CŁ wprowadzonym zarządzeniem Nr 17/2020 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 27 listopada 2020 r.

⁶⁶ [REDACTED]

W ww. zakresie Centrum Łukasiewicz wyjaśniło: *Decyzją Prezesa Centrum Łukasiewicz (...) wprowadzono zasadę w zakresie zmian w zawartych umowach o pracę z kadrą menagerską. Zasada ta polegała na rozbiciu wynagrodzenia zasadniczego określonego w umowie o pracę na 2 składniki, tj. wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny. Oznaczało to, że po zmianie warunków zatrudnienia finalne wynagrodzenie było takie samo jak w pierwszej umowie, tylko rozbite na 2 składniki. Zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 Zarządzenia nr 3/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia zakładowego Regulaminu wynagradzania pracowników Centrum Łukasiewicz, maksymalna wysokość dodatku funkcyjnego nie mogła przekroczyć 40% wynagrodzenia zasadniczego. Zgodnie z tą zasadą ujednolicono wszystkie umowy o pracę kadry menagerskiej według dyspozycji wydanej przez ówczesnego Prezesa (...)*⁶⁷.

Złożone wyjaśnienia znajdują potwierdzenie w materiałach kontroli.

W toku kontroli ustalono, że w Cł przestrzegano przepisów regulujących maksymalną wysokość dodatków funkcyjnych, dodatków specjalnych oraz nagród i premii.

W odniesieniu do 7 pracowników, tj. [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] 3 Dyrektorów Departamentów, 1 Zastępcy Dyrektora oraz 2 Kierowników Biur – w drodze porozumień zmieniających zawartych w 2023 oraz w 2024 roku - wydłużony został okres wypowiedzenia umowy o pracę do 6 miesięcy. Ponadto w 1 przypadku okres wypowiedzenia został przedłużony do 4 miesięcy.

Pracownicy, w przypadku których wydłużono okres wypowiedzenia umowy o pracę, zatrudnieni byli w Centrum Łukasiewicz od 2019 r.

Jednocześnie, jak ustalono w 1 przypadku⁶⁸ spośród ww., umowa została rozwiązana za porozumieniem stron wcześniej, niż z upływem ustalonego w umowie, przedłużonego okresu wypowiedzenia.

Zgodnie z brzmieniem art. 36 § 1 Kp okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony i umowy o pracę zawartej na czas określony jest uzależniony od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy i wynosi:

- 1) 2 tygodnie, jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 6 miesięcy
- 2) 1 miesiąc, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 6 miesięcy;
- 3) 3 miesiące, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 3 lata.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa⁶⁹ – istnieje możliwość umownego wydłużenia ustawowych okresów wypowiedzenia, gdy jest to korzystne dla pracownika. Praktyka taka wpisuje się w wyrażoną w art. 18 Kp zasadę uprzywilejowania pracownika, w myśl której indywidualne ukształtowanie treści stosunku pracy jest możliwe, o ile wprowadzone rozwiązania są korzystniejsze dla pracownika niż ustalone przepisami prawa pracy.

Ponadto ocena ważności postanowienia umowy o pracę wprowadzającego dłuższy okres wypowiedzenia dla pracownika musi być odniesiona do konkretnych okoliczności sprawy, uwzględniać w sposób zobiektywizowany warunki istniejące w chwili zawierania umowy,

⁶⁷ Wyjaśnienia z dnia 9 maja 2024 r.

⁶⁸ Dyrektor Departamentu Finansów.

⁶⁹ Uchwała Sądu Najwyższego z 9 listopada 1994 r., sygn. akt I PZP 46/94; Wyrok Sądu Najwyższego z 2 października 2003 r., sygn. akt I PK 416/02; Wyrok Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2006 r., sygn. akt I PK 97/05; Wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., sygn. akt I PK 132/12, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 października 2022 r., sygn. akt III AUa 279/21.

odnosić się do całokształtu regulacji umownych, a przede wszystkim uwzględniać swoisty bilans korzyści i strat dla pracownika⁷⁰.

W orzecznictwie wskazuje się również, że postanowienie umowy o pracę przewidujące wydłużenie ustawowego okresu wypowiedzenia podlega ocenie nie tylko w aspekcie zgodności z prawem, lecz także co do zgodności z zasadami współżycia społecznego⁷¹.

2.1.7. Umowy cywilnoprawne

W toku kontroli stwierdzono, że zadania komórek organizacyjnych realizowane są nie tylko w ramach umów o pracę lecz także na podstawie umów cywilnoprawnych. Wobec Wykonawców ww. umów nie mają zastosowania przepisy wykonawcze, w których określone zostały wymagania, jakie winni spełnić pracownicy zatrudniani w pionach wsparcia oraz badawczym, na poszczególnych stanowiskach, ani przepisy wewnętrzne, w których określono stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że jakkolwiek zawieranie umów zlecenia w celu realizacji zadań CŁ nie jest zabronione, to budzi wątpliwości, z uwagi na brak pełnej przejrzystości działania CŁ w zakresie organizacji pracy.

W związku z powyższym w toku kontroli zebrano informacje w ww. zakresie oraz zweryfikowano zasady zawierania, wykonywania oraz rozliczania umów zlecenia oraz umów o dzieło zawieranych z osobami fizycznymi.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷², przepisy ww. ustawy stosuje się do udzielania zamówień, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł.

Kwestie związane z udzielaniem w CŁ zamówień o wartości poniżej 130 000 zł zostały uregulowane w przepisach wewnętrznych, tj.: w Zarządzeniu nr 17/2019 z dnia 20 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Centrum Łukasiewicz, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, w Zarządzeniu nr 18/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Centrum Łukasiewicz, których wartość jest mniejsza niż kwota 130 000 złotych oraz w Zarządzeniu nr 7/2022 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 1 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Centrum Łukasiewicz, których wartość jest mniejsza niż kwota 130 000 złotych.

W ww. przepisach określono procedurę wewnętrzną dotyczącą m.in. uzgadniania, opiniowania oraz zatwierdzania wniosków przygotowanych przez komórki merytoryczne, jak również przygotowania i zawierania umów.

Dodatkowo CŁ wyjaśniło, w jaki sposób przebiega zawieranie umów cywilnoprawnych: *Umowa zlecenia jest klasycznym zamówieniem publicznym charakteryzującym się tym, iż wykonawcą jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej. (...) Do udzielenia ww. zamówień zastosowanie ma Regulamin udzielania zamówień publicznych w Centrum Łukasiewicz. W przypadku umów zlecenia (...):*

a. właściwa komórka merytoryczna składa wnioski zgodnie z regulaminem,

⁷⁰Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2006 r., sygn. akt I PK 97/05.

⁷¹Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2004 r., sygn. akt I PK 36/04.

⁷²Dz.U. z 2023 r. poz. 1605, z późn. zm.

- b. wniosek wpływa do BZP⁷³, które uzgadnia wniosek z BKP⁷⁴,
- c. BZP opiniuje wniosek i przekazuje go do zatwierdzenia przez Główną Księgową,
- d. BZP przekazuje wniosek do zatwierdzenia Kierownikowi Zamawiającego,
- e. Kierownik Zamawiającego zatwierdzając wniosek dekretuje go na BKP w zakresie przygotowania i dalszego procedowania umowy,
- f. Kierownik Zamawiającego podejmuje decyzję o odstąpieniu od stosowania ww. regulaminu w dalszej części,
- g. zatwierdzony wniosek wraz z dekretacją BZP przekazuje BKP,
- h. BKP przygotowuje na tej podstawie umowę i przedstawia do podpisu wykonawcy (zleceniobiorcy) i Kierownikowi Zamawiającemu⁷⁵.

CŁ wyjaśniło również, w jaki sposób dokonuje wyboru osób, z którymi zawierane były umowy zlecenia lub umowy o dzieło: *W przypadku umów cywilnoprawnych: wnioski o udzielenie takiego zamówienia, przekazywane są do Biura Zamówień Publicznych, zawierają już informację o osobie, która została wybrana oraz krótkie uzasadnienie wyboru takiej osoby. Informacje te przekazuje komórka wnioskująca. Umowy zawierane są z osobami wskazanymi przez poszczególne komórki organizacyjne Centrum.*

Departament wnioskujący u udzielenie zamówienia (zawarcie umowy cywilnoprawnej) dokonuje wyboru osób, z którymi zawierane były umowy. Wybór oparty jest na analizie kompetencji poszczególnych osób.

W przypadku umów dotyczących Wyzwań B+R w latach 2021 i 2022 Centrum Łukasiewicz dokonało naboru/wyboru osób, z którymi zawarło umowy zlecenia na podstawie ogłoszonych w Intranecie Łukasiewicza wyzwań i przeprowadzonych rekrutacji. Rozmowy rekrutacyjne były prowadzone z osobami, które przesyłały swoje zgłoszenia (wraz z cv) przez zespół odpowiedzialny za wyzwania w Departamencie Badań i Innowacji (DBI). Decyzje co do zaproszenia do zespołu Gospodarzy Wyzwań podejmowane były w ramach wspólnych ustaleń zespołu rekrutującego z Departamentu Badań i Innowacji.

W 2023 r. nie było już powszechnego naboru, tylko zaproszone do niego zostały te osoby, które realizowały wyzwania w 2022 r. i które przeprowadziły swoje działania w sposób najbardziej merytorycznie kompetentny. Analiza efektywności poprzednich umów była podejmowana przez zespół DBI zajmujący się wyzwaniami i oparta była na opinii dyrektorów lub zastępców dyrektorów ds. badawczych instytutów, jako głównych beneficjentów wyzwań. Ponadto w przypadku instytutów, w których nie było gospodarzy wyzwań wyłonionych w poprzednich naborach, dyrektorzy wskazali osoby najbardziej kompetentne do realizacji tego typu pracy.

W przypadku pozostałych umów zleceń realizowanych przez DBI, jedynym kryterium wyboru były kompetencje osób wybranych. Wartością dodaną Centrum Łukasiewicz, działalności Sieci jest właśnie fakt, że pozwala w sposób szybki, a zarazem transparentny wyłonić osoby z odpowiednimi kompetencjami spośród 23 instytutów (liczba obecna), które zapewniają jakość działając na rzecz organizacji, w której realizują swoje podstawowe funkcje⁷⁶.

⁷³ Biuro Zamówień Publicznych.

⁷⁴ Biuro Kadr i Płac.

⁷⁵ Wyjaśnienia z dnia 5 kwietnia 2024 r.

⁷⁶ Wyjaśnienia z 26 kwietnia 2024 r.

Jak wyjaśniło Centrum: osoby wykonujące zadania dotyczące wsparcia komórek organizacyjnych CŁ nie były weryfikowane pod kątem spełniania przez te osoby wymagań określonych rozporządzeniem [Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie wykazu stanowisk, na których są zatrudniani pracownicy Centrum Łukasiewicz, oraz kwalifikacji wymaganych do ich zajmowania] gdyż nie ma takiego wymogu⁷⁷.

Na podstawie przekazanych przez CŁ wykazów umów cywilnoprawnych, ustalono, że w okresie od 31 maja 2019 r. do 15 marca 2024 r. w Centrum Łukasiewicz zawarto 739 umów zlecenia oraz umów o dzieło o łącznej wartości maksymalnego wynagrodzenia należnego Wykonawcom 9 197 311,64 zł, w tym 638⁷⁸ umów zlecenia o łącznej wartości 8 748 346,64 zł oraz 101 umów o dzieło, o łącznej wartości 448 965,00 zł.

Analiza przekazanych do kontroli rejestrów umów cywilnoprawnych zawieranych przez CŁ w latach 2019-2024 wykazała, że Centrum przestrzegało art. 2 ustawy Pzp oraz przepisów regulacji wewnętrznych.

Ilość i wartość zawartych umów w pionach: Obsługa Centrum oraz Wsparcie Sieci prezentuje tabela.

Tabela nr 11. Liczba umów cywilnoprawnych w latach 2019 – 2024⁷⁹.

Pion w strukturze organizacyjnej	Rodzaj umowy	Liczba umów	Łączna wartość umów (zł)
2019 r.			
Obsługa Centrum	zlecenie	72	789 785,20
Wsparcie Sieci	zlecenie	10	59 736,60
suma		82	849 521,80
2020 r.			
Obsługa Centrum	zlecenie	40	518 536,72
Wsparcie Sieci	zlecenie	28	311 068,77
suma		68	829 605,49
2021 r.			
Obsługa Centrum	zlecenie	38	525 798,52
Wsparcie Sieci	zlecenie	153	1 099 243,08
suma		191	1 625 041,60
2022 r.			
Obsługa Centrum	zlecenie	21	572 128,60
Wsparcie Sieci	zlecenie	143	2 057 386,95
suma		164	2 629 515,55
2023 r.			
Obsługa Centrum	zlecenie	18	641 856,00
Wsparcie Sieci	zlecenie	98	1 719 664,00
Wsparcie Sieci	o dzieło	101	448 965,00
suma		217	2 810 485,00
2024 r.			
Obsługa Centrum	zlecenie	6	222 850,00

⁷⁷ Patrz przypis 76.

⁷⁸ Nie uwzględniono umów o wartości „0”, umów stanowiących aneksy do umów wcześniej zawartych oraz umów opatrzonych komentarzem „umowa nie podpisana”.

⁷⁹ Do dnia 15 marca 2024 r.

Wsparcie Sieci	zlecenie	11	230 292,20
suma		17	453 142,20
	łącznie:	739	9 197 311,64

W umowach zlecenia określono maksymalną wysokość wynagrodzenia należnego Wykonawcy, liczbę roboczogodzin oraz wartość pojedynczej roboczogodziny. Ustalono, że warunki umów cywilnoprawnych w poszczególnych latach kształtowały się następująco:

Tabela nr 12. Informacja o warunkach umów.

Rok	Maksymalna wysokość wynagrodzenia określona w umowie (zł)	Wartość 1 roboczogodziny określona w umowie (zł)
2019	800,00 - 48 000,00	19,11-128,00
2020	800,00 - 48 000,00	20,00-600,00
2021	441,00 - 60 000,00	18,3 -500,00
2022	3 870,00 - 108 567,16	22,00-258,4
2023	663,3 - 107 304,06	27,00-250,00
2024	1 080,00 - 127 000,00	32,00- 254,00

Przedmiotem zawartych umów w większości przypadków było wsparcie komórek organizacyjnych CŁ w realizacji zadań.

Z wykazu umów cywilnoprawnych wynika, że w latach 2019 - 2024 (do 29 lutego 2024 r.) najwięcej umów (539) o największej łącznej wartości zawartych zostało przez Departament Badań i Innowacji, Dyrektora Generalnego, Departament Komercjalizacji oraz Departament Komunikacji i PR.

Wartość przedmiotowych umów wyniosła 5 901 115,06 zł, co stanowiło ok. 64% wartości wszystkich umów zawartych przez CŁ w kontrolowanym okresie. Natomiast łączna liczba ww. umów stanowiła ok. 73% liczby wszystkich umów zawartych przez CŁ w kontrolowanym okresie.

Tabela nr 13. Liczba i wartość umów cywilnoprawnych zawartych przez DBI, DK, DG, DKPR.

Zamawiający - jednostka organizacyjna CŁ	Liczba zawartych umów zlecenia i o dzieło ⁸⁰	łączna wartość umów (zł)
Departament Badań i Innowacji	233	2 103 832,90
Departament Komercjalizacji	162	1 221 319,18
Dyrektor Generalny	88	1 415 034,60
Departament Komunikacji i PR	56	1 160 928,38

Największa liczba umów cywilnoprawnych zawarta została na zlecenie Departamentu Badań i Innowacji (31%) oraz na zlecenie Departamentu Komercjalizacji (22%).

Jak wyjaśniło Centrum Łukasiewicz: *W Departamencie Badań i Innowacji, liczba umów cywilnoprawnych wynika z następujących powodów:*

⁸⁰ Umowy o dzieło zawarte zostały w 2023 r. przez Departament Komercjalizacji (83 umowy o wartości 332 000,00 zł), Departament Komunikacji i PR (1 umowa o wartości 82 965,00) oraz Departament Strategii i Organizacji (17 umów o wartości 34 000,00 zł).

- Umowy z obsługą i gospodarzami wyzwań w zakresie B+R – jest to projekt realizowany dla całej Sieci i wyzwania B+R były obsługiwane przez DBI. W sumie zawarto 174 umowy;
- Umowy z naukowcami z Instytutów Łukasiewicza dla reprezentowania całej Sieci w gremiach międzynarodowych, np.: EARTO, New European Bauhaus. W takiej sytuacji Centrum, a w szczególności DBI, przejmowało obowiązek integracji, ponieważ jest to operacyjnie tańsze i było większą wartością niż udział pojedynczych instytutów;
- Wsparcie przy organizacji wydarzeń zewnętrznych, np.: Kampusy Łukasiewicza, Innovatorium Łukasiewicza, Konferencja z Polonią;
- Wsparcie bieżących działań DBI, np.: w zakresie kokpitu, prowadzenia sprawozdawczości w SOWA;
- W naborach I-IV naborów na dotacje DBI był odpowiedzialny za ocenę merytoryczną wniosków. Obsługa tego procesu była realizowana przez DBI;
- Wsparcie merytoryczne na tematy związane z działaniem całej Sieci, np.: obronności, sektora kosmicznego, koordynowania działania Grup Badawczych Łukasiewicza;
- Realizacja projektu B+R pt. "Koncepcja oraz prototyp narzędzia do wyszukiwania źródeł finansowania projektów B+R oraz potencjalnych konsorcjantów".

W Departamencie Komerccjalizacji, liczba umów cywilnoprawnych wynika z następujących powodów:

- Umowy z ekspertami oceniającymi wnioski w V naborze konkursu dotacji celowych – rok 2023, liczba zawartych umów: 83;
- Wsparcie Departamentu w realizacji Akceleratora Łukasiewicza (prowadzenie warsztatów dla zespołów biorących udział w projekcie, wsparcie techniczne wydarzeń, np. DemoDay) – rok 2023, liczba zawartych umów: 1; rok 2022, liczba zawartych umów: 2; rok 2021, liczba zawartych umów: 8;
- Doradztwo w zakresie opracowania analiz przepisów prawnych i innych zagadnień związanych z komercjalizacją oraz przygotowania projektów dokumentów, umów, regulaminów – rok 2023, liczba zawartych umów: 2; rok 2022, liczba zawartych umów: 11; rok 2021, liczba zawartych umów: 5; rok 2020, liczba zawartych umów: 2; rok 2019, liczba zawartych umów: 1;
- Umowy zawarte w ramach realizacji projektu B+R pt. „Kompleksowy audyt własności intelektualnej w procesie komercjalizacji” – rok 2021, liczba zawartych umów: 13;
- Umowy zawarte w ramach realizacji projektu B+R pt. „Optymalizacja procesów zarządzania prawami własności intelektualnej w Łukasiewiczu” – rok 2021, liczba zawartych umów: 15;
- Umowy zawarte celem rozliczenia ww. projektów B+R – rok 2021, liczba zawartych umów: 5;
- Umowy na przygotowanie raportu „Zasadność stosowania normy NO-06-A106:2005” – rok 2020, liczba zawartych umów: 2;
- Umowa na wykonanie korekty tekstów publikowanych przez Departament Komerccjalizacji – rok 2021, liczba zawartych umów: 1;
- Umowa na współorganizację wydarzeń poświęconych komercjalizacji – rok 2022, liczba zawartych umów: 1;

- *Umowa na prowadzenie spraw związanych z udziałem Instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz w projektach finansowanych z dotacji (koordynacja procesu przygotowania, realizacji i zamykania projektów) – rok 2023, liczba zawartych umów: 1*⁸¹.

Złożone wyjaśnienia są zgodne z informacjami wynikającymi z przekazanych do kontroli wykazów umów cywilnoprawnych, w tym wykazów umów dotyczących wsparcia przy realizacji projektów.

Kontrolą z dokumentów źródłowych objętych zostało:

- 19 umów zlecenia zawartych w okresie od kwietnia 2019 r. do marca 2023 r., o maksymalnej wartości wynagrodzenia brutto od 2 000,00 zł do 80 640,00 zł, przy określeniu 1 roboczogodziny w wysokości od 30,90 zł do 200,00 zł oraz
- 13 umów o dzieło, zawartych z 4 osobami o wartości 4 000,00 zł każda.

W toku kontroli zweryfikowano przestrzeganie zasad dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych wynikających z uregulowań wewnętrznych Centrum oraz przestrzeganie warunków umów.

W odniesieniu do umów zlecenia ustalono, co następuje.

We wnioskach zakupowych komórki organizacyjne wskazały osoby, z którymi zawarte miały zostać umowy cywilnoprawne. Wszyscy Wykonawcy wybrani zostali w trybie niekonkurencyjnym. Na wnioskach znajdowała się adnotacja o stosowaniu § 5 ust. 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych, który stanowił, że *Kierownik Zamawiającego może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstąpienie od zastosowania przepisów regulaminu w całości lub części*. Przedłożone do kontroli wnioski spełniały wymogi określone w regulaminie udzielenia zamówień publicznych.

Odnosząc się do tego, w jaki sposób dokonywano wyboru osób, z którymi zawarto następnie umowy cywilnoprawne, Centrum wyjaśniło m.in.: *W zakresie udzielania zamówień w formie umów zlecenia z osobami fizycznymi, których wartość była mniejsza niż 30 000 euro (do 31.12.2020 r.) lub 130 000 zł (od 01.01.2021 r.) ustawa Prawo zamówień publicznych nie miała zastosowania i nie było obowiązku stosowania trybów konkurencyjnych*.

Jednocześnie, mając na uwadze okoliczności zawierania poszczególnych ww. umów zlecenia, w szczególności pilność świadczenia danych usług, kompetencje merytoryczne oraz dyspozycyjność jeśli chodzi o podjęcie współpracy (co miało szczególne znaczenie w początkach działalności w 2019 r. kiedy Centrum Łukasiewicz jako nowopowstała jednostka nie miało jeszcze pracowników etatowych), Centrum Łukasiewicz, działając zgodnie z wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień publicznych, kierowało się zasadą określoną w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tj. wydatki publiczne dokonywane były:

1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

a. uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,

b. optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;

2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;

3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań⁸².

⁸¹ Patrz przypis 76.

⁸² Wyjaśnienia z dnia 3 czerwca 2024 r.

W toku kontroli nie ustalono w jaki sposób CŁ pozyskiwało informacje o osobach (i ich kompetencjach), z którymi zawierane były umowy zlecenia (za wyjątkiem sytuacji, gdy z tą samą osobą zawierana była kolejna umowa). Wykonawcy wyłaniani byli w trybie niekonkurencyjnym, wynikającym z § 5 ust. 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych, który winien stanowić wyjątek.

W związku z powyższym rekomenduje się, aby tryb niekonkurencyjny stosowany był wyjątkowo, tak aby wyłanianie Wykonawców umów zleceń przebiegało w sposób możliwie najbardziej transparentny.

4 umowy zlecenia⁸³ zostały zawarte w pierwszej połowie 2019 r. (...) w czasie kształtowania się Centrum Łukasiewicz jako nowej instytucji. W ww. okresie nie obowiązywały jeszcze regulaminy udzielania zamówień publicznych. Pierwszy regulamin w niniejszym zakresie został wprowadzony od dnia 1 października 2019 r.⁸⁴

Natomiast 15 pozostałych umów zlecenia⁸⁵ zostało zawartych po wprowadzeniu regulacji wewnętrznych.

We wszystkich skontrolowanych umowach określony został m.in. przedmiot umowy, maksymalne wynagrodzenie – określone w podziale na maksymalną liczbę godzin oraz wartość (w zł) 1 roboczogodziny, termin obowiązywania umowy, zasady dotyczące jej świadczenia oraz sposób dokumentowania wykonanego zlecenia, będący podstawą wystawienia rachunku.

Ponadto w umowach określony został termin dokonania dyspozycji przelewu na rachunek Wykonawcy, a także inne kwestie dotyczące m.in. wypowiedzenia, praw autorskich oraz zasad poufności.

Przedmiot zawartych umów obejmował m.in.: analizę przepisów Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, szczegółową analizę z rekomendacjami wdrożenia przejęcia przez NCBiR i realizacji od 1 stycznia 2023 r. zadania polegającego na pełnieniu funkcji koordynatora punktów kontaktowych programu ramowego UE Horyzont Europa oraz programu Euratom w zakresie Fission, wsparcie merytoryczne zespołu kontrolerów w przeprowadzeniu kontroli Instytutów, weryfikację i kierunkowanie diagnozy projektów pod kątem potrzeb w zakresie zarządzania zmianą, przygotowanie projektów dokumentów, umów, regulaminów, weryfikację jakości i terminowości danych z kokpitu Łukasiewicz, wsparcie analityczne zadań bieżących, obsługę prawną, usługę w zakresie budowania relacji z mediami, wsparcie administracyjne, organizacyjne i biurowe Kierownictwa Centrum Łukasiewicz, usługę w zakresie spraw kadrowych.

W większości przypadków przedmiot umowy został określony ogólnie, a zakres realizowanych zadań dotyczył bieżącej współpracy i miał być uzgadniany w trybie roboczym. Jedynie w 3 przypadkach umowa przewidywała, że wyniki analizy zostaną przedstawione w formie raportu, a w 2 przypadkach, że zostanie przygotowana analiza.

⁸³ Umowy nr: 55/2020, 25/2019, 30/2019, 49/2019.

⁸⁴ Wyjaśnienia z dnia 7 maja 2024 r.

⁸⁵ Umowy nr: 55/2020, 97/2021, 107/2021, 117/2021, 124/2021, 12/2022, 18/2022, 134/2022, 135/2022, 136/2022, 156/2022, 163/2022, 25/2023, 33/2023, 85/2023.

W przypadku 14 spośród 19 objętych kontrolą umów zleceń ogólnikowy sposób formułowania przedmiotu umowy nie pozwala na zweryfikowanie w toku kontroli, czy zostały one wykonane przez Wykonawców zgodnie z umową.

W związku z powyższym rekomenduje się, aby przedmiot umów zleceń określany był w umowach w precyzyjny sposób, który umożliwi jednocześnie dochodzenie ewentualnych roszczeń w przypadku niewykonania lub nieprawidłowego wykonania umowy.

We wszystkich umowach określono sposób dokumentowania liczby godzin pracy przeznaczonych na realizację przedmiotu umowy (w rachunku lub ewidencji czasu pracy).

Wykonawcy udokumentowali liczbę godzin przeznaczonych na zrealizowanie umowy na rachunkach (w latach 2019-2020) oraz w ewidencji czasu pracy (w latach 2021 - 2024).

Na podstawie dokumentów źródłowych ustalono, że sposób ewidencjonowania czasu pracy polegał na wykazaniu liczby przepracowanych godzin w poszczególnych dniach. Potwierdzeniem realizacji zadań była akceptacja ewidencji godzin pracy przez Zleceniodawcę.

Jak wskazało Cł: w roku 2021 zmieniono w Centrum Łukasiewicz wzór umowy zlecenia, a wraz z nim wprowadzono obowiązek załączenia do rachunku szczegółowej ewidencji godzin pracy. Przedstawione rachunki zawierają wykaz prac wykonanych przez zleceniobiorcę. Prace polegające na bieżącym wsparciu Departamentu/Biura nie mają finalnego efektu w postaci raportu bądź analizy, prace te polegały w większości na codziennym wsparciu działalności Departamentu/Biura⁸⁶.

W 2 przypadkach⁸⁷ w ewidencji czasu pracy, zatwierdzonej przez Zleceniodawcę, wpisana została większa liczba godzin niż wynikająca z umowy oraz wystawionego rachunku.

Jak wyjaśniło Centrum w każdym z ww. przypadków: rachunek nie mógł przekroczyć kwoty wskazanej w umowie, zatem wypłacono należność brutto wykazaną w rachunku za 80 godzin, co daje należność brutto do wypłaty na kwotę 15 tys. zł⁸⁸.

Na podstawie dokumentów źródłowych ustalono, że w obu ww. przypadkach, pomimo większej liczby godzin wykazanych w ewidencji, wypłacono maksymalną kwotę wynagrodzenia przewidzianą w umowie. Za godziny ponadwymiarowe wykazane w ewidencji godzin nie wypłacono wynagrodzenia.

W 2 przypadkach przedmiotem umowy była szczegółowa analiza z rekomendacjami wdrożenia przejęcia przez NCBiR i realizacji od 1 stycznia 2023 r. zadania polegającego na pełnieniu funkcji koordynatora punktów kontaktowych programu ramowego UE Horyzont Europa oraz programu Euratom w zakresie Fission. Ustalono, że przedmiotowa analiza nie została sporządzona na piśmie.

W ww. zakresie Centrum przekazało wyjaśnienia odebrane w październiku 2023 r. drogą mailową od Zleceniobiorcy: wykonywałem swoje zadania analityczne, zgodnie z założeniami postawionymi mi przez moich zwierzchników i za pełną ich wiedzą i zgodą. Analiz i informacji, będących wynikiem także przeprowadzonych przeze mnie spotkań, nie wymagano ode mnie w formie pisemnej, zadowolając się informacjami oraz sugestiami przekazywanymi w formie ustnej. Wiedza, którą moi zwierzchnicy pozyskiwali za pomocą przeprowadzonych przeze mnie prac analitycznych miała posłużyć do podejmowania założeń, zamiarów oraz działań

⁸⁶ Oświadczenie z dnia 11 kwietnia 2024 r.

⁸⁷ Nr 156/2022 i 163/2022.

⁸⁸ Patrz przypis 67.

w interesującym ich przedmiocie. Praca będąca przedmiotem do mojego zlecenia została wykonana i przyjęta bez zastrzeżeń.

Natomiast w przypadku 2 umów⁸⁹, w których przedmiotem była m.in. analiza przepisów Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, CŁ udokumentowało ich wykonanie przez Zleceniobiorców, którzy we współpracy przygotowali raport stanowiący wykonanie przedmiotu umowy.

Wszystkie rachunki wystawione przez Wykonawców zawierały elementy wymagane umową, w tym. m.in. krótki opis wykonanych zadań, liczbę przepracowanych godzin, wartość 1 roboczogodziny oraz wysokość należnego wynagrodzenia. Na rachunkach znajdowały się podpisy kierowników komórek organizacyjnych, świadczące o potwierdzeniu wykonania przedmiotu zamówienia oraz o sprawdzeniu tych rachunków pod względem merytorycznym.

W 17 przypadkach Wykonawcom wypłacono wynagrodzenie w maksymalnej wysokości. Natomiast w 2 przypadkach realizacja zadań określonych w umowie nastąpiła w mniejszym wymiarze godzin niż maksymalny. Wysokość wynagrodzenia wykazanego na rachunku stanowiła iloczyn przepracowanych godzin pracy i wysokości 1 roboczogodziny.

We wszystkich przypadkach przestrzegano określonego w umowach terminu na dokonanie dyspozycji przelewu.

W toku kontroli zweryfikowano również 13 umów o dzieło⁹⁰, zawartych z 4 osobami.

W toku kontroli ustalono, że CŁ posiada dodatkowe regulacje dotyczące zawierania umów o dzieło z ekspertami tj. Regulamin wyboru oraz organizacji pracy Ekspertów powoływanych do oceny wniosków w 5 naborze wniosków na dotacje celowe Łukasiewicza oraz zasady prowadzenia wykazu ekspertów przez Centrum Łukasiewicz, wprowadzone Zarządzeniem nr 18/2023 Prezesa Centrum Łukasiewicza z dnia 27 września 2023 r.

W odniesieniu do umów o dzieło objętych kontrolą Centrum Łukasiewicz wyjaśniło, że: *wszystkie osoby wymienione w tabeli [przekazanej z pytaniem kontrolujących] to eksperci znajdujący się w Bazie Ekspertów Łukasiewicza, którzy (...) zostali wybrani do oceny merytorycznej wniosków o dotacje celowe*⁹¹.

Stwierdzono, że eksperci ujęci w tabeli przekazanej z pytaniem kontrolujących - zostali wpisani do wykazu ekspertów, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Centrum wyjaśniło ponadto, że: *w naborze na dotacje celowe wpłynęło 17 wniosków, do oceny każdego wniosku zaangażowanych było 5 ekspertów (3 naukowych oraz 2 gospodarczo biznesowych). Każdy z ekspertów dobrany został tak, aby zapewnić zgodność co najmniej dwóch spośród czterech kierunków działalności Sieci Badawczej Łukasiewicza, dziedziny i dyscypliny, wybranych słów kluczowych i klasyfikacji OECD (...)* W związku z przyjętymi zasadami 1 ekspert mógł oceniać kilka projektów i stąd 2-3 umowy⁹². Podkreślono jednocześnie, że: *Wszystkie umowy zostały zawarte na potrzeby oceny merytorycznej wniosków o dotacje celowe*⁹³.

Przedmiotem ww. umów było wykonanie eksperckiej opinii w przedmiocie wniosku, zgłoszonego na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicza. Jak wynikało z umów - ekspercka opinia wniosku składać się miała z oceny

⁸⁹ 134/2022 i 136/2022.

⁹⁰ Umowy nr: 10-12/2022, 33-35/2022, 50-52/2022, 72/2022, 76/2022, 78/2022 i 79/2022.

⁹¹ Wyjaśnienia z dnia 25 kwietnia 2024 r.

⁹² Patrz przypis 91.

⁹³ Patrz przypis 91.

indywidualnej wniosku i uzasadnienia tej oceny oraz oceny panelowej wniosku wraz z uzasadnieniem tej oceny (ocena panelowa wniosku jest przeprowadzana wyłącznie w przypadku kwalifikacji wniosku do oceny panelowej).

Całkowite wynagrodzenie ryczałtowe z tytułu wykonania dzieła określono na 4 000,00 zł – tj. 2 500,00 zł brutto za udział w ocenie indywidualnej wniosku, 1 500,00 zł brutto za udział w ocenie panelowej wniosku.

We wszystkich przypadkach objętych kontrolą wykonanie umów zostało udokumentowane protokołami zdawczo-odbiorczymi, opatrzonymi podpisami kierownika komórki organizacyjnej, który potwierdził ich wykonanie.

W 8 na 13 zawartych umów – Wykonawcy wykonali ocenę indywidualną wniosków. Wysokość wynagrodzenia w tych przypadkach wyniosła 2 500,00 zł, za wykonanie każdej z umów.

W pozostałych 5 przypadkach Wykonawcy dokonali oceny indywidualnej wniosków oraz oceny panelowej, a wysokość wynagrodzenia wypłaconego za wykonanie umowy, każdemu z Wykonawców wyniosła 4 000,00 zł.

We wszystkich przypadkach Wykonawcy wystawili rachunki, które następnie zostały zatwierdzone przez Zleceniodawcę. Wynagrodzenia zostały wypłacone.

W wyniku analizy przekazanych do kontroli dokumentów źródłowych nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących zawierania, wykonania i rozliczenia objętych kontrolą umów o dzieło.

Dodatkowo ustalono, że kwestia przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych przez CŁ została oceniona w Raporcie z audytu zewnętrznego⁹⁴. Analizie poddano m.in. 10 zamówień o wartości szacunkowej poniżej kwoty 130 000,00 zł. Jak wskazano w raporcie – *postępowania we wszystkich istotnych aspektach przeprowadzono zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych oraz wewnętrznych regulacji Centrum.*

2.1.8. Umowy o współpracy

Z wykazu zawartych przez Centrum Łukasiewicz umów o współpracy wynika, że od początku działania CŁ do 21 lutego 2024 r. zawarto łącznie 32 umowy/porozumienia z uczelniami i instytucjami, działającymi w kraju i za granicą oraz z organizacjami międzynarodowymi, w tym w 2019 r. – zawarto 1 porozumienie, w 2021 r. - 4 porozumienia, w 2022 r. - 14 porozumień oraz w 2023 r. – 13 porozumień.

2.1.9. Spółki kapitałowe

W okresie działania Sieci Badawczej Łukasiewicz - Centrum Łukasiewicz nie utworzyło spółek kapitałowych, jak również nie objęło ani nie nabyło akcji lub udziałów w takich spółkach, na podstawie art. 30 ust. 1 uSBŁ⁹⁵.

⁹⁴ Raport 1/CL-WA/2022 z dnia 8 grudnia 2022 r.

⁹⁵ Na podstawie wyjaśnień z dnia 23 lutego 2024 r. oraz 8 maja 2024 r.

2.1.10. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej stanowi przedmiot regulacji art. 5 uSBŁ.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 uSBŁ w Centrum Łukasiewicz jest prowadzona kontrola wewnętrzna polegająca na badaniu:

- czynności w toku ich wykonywania w celu oceny prawidłowości ich realizacji z punktu widzenia legalności, gospodarności, celowości i rzetelności;
- stanu faktycznego i dokumentów odzwierciedlających wykonane czynności.

Stosownie do art. 5 ust. 2 uSBŁ - za organizację i prawidłowe działanie kontroli wewnętrznej w Centrum Łukasiewicz oraz za należyte wykorzystanie jej wyników odpowiada Prezes Centrum Łukasiewicz.

Sposób i tryb prowadzenia kontroli wewnętrznej w Centrum Łukasiewicz określony został w Statucie CŁ.

Stosownie do brzmienia § 7 Statutu CŁ - kontrole wewnętrzne w Centrum są prowadzone zgodnie z rocznym planem kontroli (ust. 1), sporządzanym w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku oraz zatwierdzanym przez Prezesa (ust. 2). Kontrola wewnętrzna może być także przeprowadzona poza rocznym planem kontroli, w trybie doraźnym (ust. 3 zdanie pierwsze).

W myśl § 16 Statutu CŁ, Prezes nie rzadziej niż raz w roku informuje ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki o przeprowadzonych kontrolach wewnętrznych i ich wynikach.

Zgodnie z wyjaśnieniami CŁ: z uwagi na fakt, iż zasady prowadzenia kontroli wewnętrznych w Centrum Łukasiewicz zostały określone w Statucie Centrum Łukasiewicz (...) Centrum Łukasiewicz nie uznawało za niezbędne wprowadzenia odrębnego Regulaminu dotyczącego prowadzenia kontroli wewnętrznej w Centrum Łukasiewicz. Niemniej jednak, w związku z planowanym uaktualnieniem regulaminu kontroli instytutów, jak również biorąc pod uwagę rekomendację wynikającą z audytu, przewidziano wprowadzenie regulaminu kontroli wewnętrznej, mającego być uszczegółowieniem / rozwinięciem zasad wynikających z ww. Rozporządzenia. Stosowny projekt Regulaminu kontroli wewnętrznej jest przygotowany i był przedmiotem procesu akceptacyjnego w CŁ. Nie został na ten moment przyjęty ze względu na decyzję o ujednoczeniu treści (tam gdzie to możliwe) regulaminu kontroli instytutów i regulaminu kontroli wewnętrznej⁹⁶.

Plan kontroli wewnętrznej na rok 2022⁹⁷ został zatwierdzony przez Prezesa CŁ w dniu 31 stycznia 2022 r., a następnie zaktualizowany 15 grudnia 2022 r. Zaktualizowany plan obejmował trzy kontrole:

- Zadania zlecone Prezesa Centrum Łukasiewicz;

⁹⁶ Wyjaśnienia z dnia 21 lutego 2024 r.

⁹⁷ Plany kontroli wewnętrznej na 2020 oraz 2021 rok podlegały badaniu w toku kontroli prowadzonej w Centrum Łukasiewicz w okresie od dnia 14 lipca 2021 r. do dnia 14 października 2021 r., w zakresie prawidłowości sprawowania nadzoru nad działalnością instytutów Sieci, funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Centrum oraz realizacji obowiązków ustawowych wynikających z art. 68 uSBŁ a także prawidłowość prowadzenia gospodarki finansowej, w tym wykorzystania dotacji, o której mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz przyznanej na rok 2019.

- Procedowanie wniosków składanych przez Instytuty w zakresie planowanych przez Instytuty działań dotyczących składników majątku tych Instytutów;
- Planowanie kierunków badań naukowych i prac rozwojowych oraz monitorowanie statusu ich realizacji przez Instytuty, nadzór nad zarządzaniem infrastrukturą badawczą oraz nadzór nad realizacją wybranych projektów w Łukasiewiczu.

Plan kontroli wewnętrznej na rok 2023 zatwierdzony został przez Prezesa CŁ w dniu 26 stycznia 2023 r., a następnie zaktualizowany 17 marca 2023 r. Zaktualizowany plan obejmował dwie kontrole:

- Monitorowanie i rozliczanie dotacji celowych Prezesa Centrum Łukasiewicz;
- Proces udzielania zamówień publicznych oraz zawierania, realizacji i rozliczania umów cywilnoprawnych.

Plan kontroli wewnętrznej na rok 2024 - zatwierdzony przez Prezesa CŁ w dniu 9 stycznia 2024 r. - obejmował dwie kontrole:

- Proces udzielania zamówień publicznych;
- Efekty działań komercjalizacyjnych wyników projektów finansowanych z dotacji Prezesa CŁ.

Z zestawienia kontroli wewnętrznych przeprowadzonych w Centrum Łukasiewicz w okresie od 30 lipca 2021 r. do 21 lutego 2024 r. wynika, że:

- w 2022 r. wszczęte zostały 3 kontrole planowe:
 - DKO.0621.1.2022 w przedmiocie Procedowania wniosków składanych przez Instytuty w zakresie planowanych przez Instytuty działań dotyczących składników majątku tych Instytutów (data wszczęcia 11 kwietnia 2022 r.);
 - DKO.0621.2.2022 w przedmiocie Planowania kierunków badań naukowych i prac rozwojowych oraz monitorowania statusu ich realizacji przez Instytuty, nadzoru nad zarządzaniem infrastrukturą badawczą oraz nadzoru nad realizacją wybranych projektów w Łukasiewiczu (data wszczęcia 11 kwietnia 2022 r.);
 - DKO.0621.3.2022 w przedmiocie Zadań zleconych Prezesa Centrum Łukasiewicz (data wszczęcia 13 grudnia 2022 r.).

Ponadto w 2022 r. zakończona została kontrola planowa nr DKO.0621.1.2021, w zakresie Zamówień publicznych w Centrum Łukasiewicz do 5 tys. zł netto realizowanych w trybie bez wniosku, wszczęta w dniu 1 grudnia 2021 r. na podstawie zaktualizowanego Planu kontroli wewnętrznej na rok 2021.

- w 2023 r. wszczęte zostały 2 kontrole planowe oraz 1 kontrola doraźna:
 - DKO.0621.1.2023 w przedmiocie Monitorowania i rozliczania dotacji celowych Prezesa Centrum Łukasiewicz (data wszczęcia 1 lutego 2023 r.);
 - DKO.0621.2.2023 w przedmiocie Procesu udzielania zamówień publicznych oraz zawierania, realizacji i rozliczania umów cywilnoprawnych (data wszczęcia 12 czerwca 2023 r.);
 - DKO.0621.3.2023 w przedmiocie Planowania i realizacji zadań w obszarze IT i nadzoru nad tymi zadaniami (kontrola doraźna, data wszczęcia 5 listopada 2023 r.).

Ponadto na podstawie Zarządzenia Nr 3/2024 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 28 marca 2024 r. wszczęta została doraźna kontrola wewnętrzna dotycząca umów zawartych przez Prezesa Centrum Łukasiewicz z dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz w okresie od 01.01.2023 r. do 31.03.2024 r. Kontroli podlegał Departament Organizacji Centrum Łukasiewicz. Ustalenia kontroli udokumentowano w protokole pokontrolnym sporządzonym w dniu 28 maja 2024 r.

W zakresie dopełnienia obowiązku informacyjnego wobec Ministra, wynikającego z § 16 Statutu CŁ wyjaśniono, że: *finalna informacja obejmująca opis wyników kontroli, zostaje przekazana co do zasady na koniec danego roku lub w formie uzupełniającej informacji w roku kolejnym, jeżeli wydanie protokołu nastąpi w następnym roku kalendarzowym*⁹⁸.

W odniesieniu do kontroli DKO.0621.2.2022 w zakresie Planowania kierunków badań naukowych i prac rozwojowych oraz monitorowania statusu ich realizacji przez Instytuty, nadzoru nad zarządzaniem infrastrukturą badawczą oraz nadzoru nad realizacją wybranych projektów w Łukasiewiczu wyjaśniono, że: *nastąpiły gruntowne zmiany organizacyjne w kontrolowanym departamencie, wobec czego ustalenia kontroli wewnętrznej zdezaktualizowały się. Planowane jest przeprowadzenie re-kontroli procesu i na bazie zaktualizowanych ustaleń - wydanie protokołu. Wobec czego finalna informacja o wynikach kontroli, zostanie przekazana niezwłocznie po ewentualnej re-kontroli*⁹⁹.

W odniesieniu do kontroli DKO.0621.3.2023, której zakres obejmował Planowanie i realizację zadań w obszarze IT i nadzór nad tymi zadaniami wyjaśniono, że: *protokół jest finalizowany a informacja o wynikach kontroli, zostanie przekazana niezwłocznie po jej zakończeniu tj. po wydaniu protokołu i zakończeniu procedury kontryktoryjnej*¹⁰⁰.

O wynikach pozostałych kontroli wewnętrznych, wszczętych w okresie od 30 lipca 2021 r. 21 lutego 2024 r., Minister został poinformowany.

2.1.11. Audyt zewnętrzny

Zgodnie z wymogami wynikającymi z postanowień art. 6 uSBŁ - w okresie od 14 listopada 2022 r. do 8 grudnia 2022 r. w Centrum Łukasiewicz przeprowadzony został audyt zewnętrzny, którego celem była ocena Centrum w zakresie prawidłowości realizacji zadań, rocznego planu finansowego i sprawozdawczości, a także funkcjonowania kontroli wewnętrznej. Badaniem objęto rok 2021.

Ustalenia z badania zawarte zostały w Raporcie z audytu zewnętrznego sporządzonym w dniu 8 grudnia 2022 r., nr 1/CL-WA/2022.

W ocenie audytorów, działalność Centrum Łukasiewicz w badanym okresie prowadzona była zgodnie z przepisami prawa i regulacji wewnętrznych CŁ.

Audytorzy nie stwierdzili nieprawidłowości w działalności Centrum, natomiast sformułowali rekomendacje w zakresie opracowania i wdrożenia regulacji wewnętrznych dotyczących:

- sposobu realizacji kontroli wewnętrznej, określającego szczegółowo warunki i tryb przeprowadzania kontroli wewnętrznej w Centrum oraz w instytutach Sieci,
- czynności związanych z realizacją wszystkich istotnych procesów dotyczących udzielania zamówień publicznych, z określeniem osób odpowiedzialnych, terminów

⁹⁸ Patrz przypis 67.

⁹⁹ Patrz przypis 67.

¹⁰⁰ Patrz przypis 67.

oraz odpowiednich mechanizmów kontroli (dotyczy zamówień publicznych, których wartość przekracza kwotę 130 000,00 zł);

- czynności związanych z procedowaniem wniosków o zatrudnienie i/lub zmianą warunków zatrudnienia pracowników Centrum.

2.2. Nadzór nad instytutami Sieci – wybrane aspekty

Z dniem utworzenia Sieci Badawczej Łukasiewicz¹⁰¹ w jej skład wchodziło Centrum Łukasiewicz oraz 38 instytutów Sieci¹⁰².

Na przestrzeni lat funkcjonowania Sieci Badawczej Łukasiewicz liczba instytutów Sieci zmieniała się, w głównej mierze z uwagi na procesy konsolidacyjne.

Na dzień wszczęcia kontroli¹⁰³ Sieć Badawczą Łukasiewicz tworzyły: Centrum Łukasiewicz oraz 23 instytuty Sieci:

- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Lotnictwa (Ł-ILOT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny (Ł-PIT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Metali Nieżelaznych (Ł-IMN);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Łódzki Instytut Technologiczny (Ł-ŁIT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki (Ł-IMiF);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii (Ł-PORT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Górnośląski Instytut Technologiczny (Ł-GIT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych (Ł- ICIMB);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntez Chemicznych (Ł-INS);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Elektrotechniki (Ł-IEL);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Chemii Przemysłowej im. Profesora Ignacego Mościckiego (Ł-IChP);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Warszawski Instytut Technologiczny (Ł-WIT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów (Ł- PIAP);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Krakowski Instytut Technologiczny (Ł-KIT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Tele- i Radiotechniczny (Ł-ITR);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Przemysłu Organicznego (Ł-IPO);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Technologii Eksploatacji (Ł-ITEE);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Technik Innowacyjnych EMAG (Ł-EMAG);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników (Ł-IMPiB);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Motoryzacji (Ł-PIMOT);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej BLACHOWNIA (Ł-ICSO);
- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Innowacji i Technologii (Ł-ITECH);

¹⁰¹ Z dniem 1 kwietnia 2019 r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz.

¹⁰² Enumeratywnie wymienionych w art. 98 ust. 2 uSBŁ oraz PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu, która z dniem wejścia w życie ustawy stała się instytutem Sieci (art. 9 ust. 3 uSBŁ).

¹⁰³ 21 lutego 2024 r.

- Sieć Badawcza Łukasiewicz - Centralny Ośrodek Badawczo - Rozwojowy Przemysłu Poligraficznego.

2.2.1. System Zarządzania Siecią Badawczą Łukasiewicz

W dniu 25 sierpnia 2023 r. podpisany został przez Prezesa CŁ dokument o nazwie System Zarządzania Siecią Badawczą Łukasiewicz, którego celem, jak wyjaśniono: *jest usystematyzowanie aktów stosowanych przez Prezesa Centrum Łukasiewicz w ramach jego ustawowych kompetencji w celu sprawnego zarządzania Siecią, nadzoru nad instytucjami Sieci, jak również zapewnienia przejrzystości działań przez podmioty Sieci i efektywności osiąganych celów przez nadzorowane jednostki*¹⁰⁴. Zgodnie z wyjaśnieniami: *powyższy dokument został przyjęty do stosowania w roku 2023 po analizie dotychczasowych Wytycznych wprowadzonych w pierwszym okresie działalności Centrum i Sieci (...)*¹⁰⁵. Dokument znajduje zastosowanie do wewnętrznych aktów zarządczych wydanych po 25 sierpnia 2023 r.

Dokument zawiera listę wewnętrznych aktów zarządczych, które może wydawać Prezes Centrum, zakres ich obowiązywania oraz tryb wdrażania w ramach Sieci.

Zgodnie z przedmiotową regulacją Prezes może wydawać wytyczne¹⁰⁶, dyrektywy¹⁰⁷, rekomendacje¹⁰⁸, polecenia¹⁰⁹ oraz polityki¹¹⁰. Wyliczenie wewnętrznych aktów zarządczych nie ma charakteru zamkniętego, bowiem Prezes może wykorzystać w ramach zarządzania Siecią Badawczą Łukasiewicz także inne narzędzia, dopuszczalne na gruncie obowiązujących przepisów prawa, jeśli w jego ocenie będzie to zasadne.

Na dzień 29 lutego 2024 r. w Sieci Badawczej Łukasiewicz obowiązywały:

Wytyczne Prezesa Centrum Łukasiewicz:

- Wytyczne nr 1 – z dnia 27 sierpnia 2023 r. dotyczące formowania składów zarządów oraz rad nadzorczych Sieci Badawczej Łukasiewicz, opublikowane 28 sierpnia 2023r.;

¹⁰⁴ Wyjaśnienia z dnia 4 marca 2024 r.

¹⁰⁵ Patrz przypis 104.

¹⁰⁶ Wytyczne określają zasady, procedury oraz wzory dokumentów, które muszą być obligatoryjnie i bezpośrednio wdrożone przez Łukasiewicza, zgodnie z określonym w nich sposobem i trybem ich wdrożenia. Brak wdrożenia wytycznych stanowi rażące naruszenie zasad określonych w zawartej z Dyrektorem Instytutu Łukasiewicza umowie o zarządzanie Instytutem.

¹⁰⁷ Dyrektywy definiują rezultat, który powinien być osiągnięty przez Łukasiewicza oraz mogą wskazywać terminy, metody i proces prowadzące do jego osiągnięcia. Dyrektywy wiążą Łukasiewicza jedynie w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając Dyrektorom Instytutów Łukasiewicza lub Prezesowi swobodę, co do wyboru formy i środków osiągnięcia tego celu w danej jednostce Łukasiewicza.

¹⁰⁸ Rekomendacje określają dobre praktyki, techniki, metody, procedury lub wzory dokumentów, które standaryzują efektywne i skuteczne sposoby osiągnięcia jak najlepszych efektów. Dobre praktyki nie są wiążące, ich treść jest propozycją, która może zostać wdrożona w ramach Łukasiewicza, jeśli Dyrektor Instytutu Łukasiewicza uzna to za pożądane.

¹⁰⁹ Polecenia to indywidualnie kierowana do Dyrektora Instytutu Łukasiewicza lub grupy Dyrektorów Instytutów Łukasiewicza wiążąca instrukcja postępowania w określonym przypadku.

¹¹⁰ Polityka to dokument, który reguluje wybrany istotny obszar działalności Łukasiewicza formułując między innymi ogólne zasady, priorytety, cele i działania Łukasiewicza w danym obszarze. W skład polityki mogą wchodzić Wytyczne, Dyrektywy i Rekomendacje.

- Wytyczne nr 2 – w sprawie wyrażenia przez Prezesa Centrum Łukasiewicz zgody na utworzenie spółki kapitałowej, obejmowanie lub nabywanie przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz akcji albo udziałów w takiej spółce, opublikowane w dniu 13 listopada 2019 r.;
- Wytyczne nr 3 – do regulaminu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej wraz z zasadami komercjalizacji, opublikowane w dniu 19 maja 2021 r.;
- Wytyczne nr 4 – w sprawie dokonywania przez instytuty Łukasiewicza czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych, opublikowane w dniu 23 kwietnia 2021 r.;
- Wytyczne nr 5 – dotyczące cyberbezpieczeństwa, opublikowane w dniu 13 sierpnia 2021 r.;
- Wytyczne nr 6 – w sprawie wykonywania przez instytuty sieci Badawczej Łukasiewicz prawa z posiadanych akcji albo udziałów w spółkach kapitałowych, opublikowane w dniu 20 maja 2022 r.;
- Wytyczne nr 7 – w zakresie ujednoczenia Polityki rachunkowości i planu kont w instytutach Łukasiewicza, opublikowane w dniu 6 grudnia 2023 r.;
- Wytyczne nr 8 – w sprawie zasad kwalifikacji przychodów przez Instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz, opublikowane w dniu 6 grudnia 2023 r.,
- Wytyczne nr 9 – dotyczące wdrożenia własnego w Sieci Badawczej Łukasiewicz opublikowane 15 czerwca 2023 r.;
- Wytyczne nr 10 – w zakresie wprowadzenia wzorów rocznego planu działalności instytutu, rocznego sprawozdania z działalności instytutu oraz rocznego planu finansowego instytutu sieci Badawczej Łukasiewicz, opublikowane w dniu 16 października 2023 r.;
- Wytyczne nr 11 – w sprawie przekazywania danych zarządczych oraz wprowadzenia Przewodnika do aplikacji Kokpit, opublikowane w dniu 22 stycznia 2024 r.;
- Wytyczne nr 12 – w sprawie Procedury informowania o poważnych zdarzeniach występujących w jednostkach Sieci Badawczej Łukasiewicz, opublikowane w dniu 5 lutego 2024 r.;

Dyrektywy:

- Dyrektywa nr 1 w zakresie utworzenia w Instytutach funkcji kontroli wewnętrznej, opublikowana w dniu 16 października 2023 r.;
- Dyrektywa nr 2 w zakresie kosztów ogólnych, opublikowana w dniu 6 grudnia 2023 r.;

Rekomendacje:

- Rekomendacja nr 1 Zarządzanie środkami finansowymi, opublikowana w dniu 6 grudnia 2023 r.;

Polecenia:

- Polecenie Prezesa nr 1 w sprawie zasad wynagradzania dyrektorów instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz, opublikowane w dniu 10 października 2023 r.;

Polityki:

- Polityka nr 1 Polityka finansowa instytutów sieci Badawczej Łukasiewicz, opublikowana w dniu 6 grudnia 2023 r.

Pozostałe Wytyczne Prezesa Centrum Łukasiewicz wydane przed 25 sierpnia 2023 r. utraciły moc¹¹¹.

Jak wyjaśniono: oprócz (...) Systemu Zarządzania Siecią Badawczą Łukasiewicz w ramach sprawowanego przez Prezesa Centrum Łukasiewicz nadzoru, prowadzony jest przez właściwe komórki organizacyjne Centrum Łukasiewicz bieżący monitoring działalności IS i ich organów, który stanowi podstawę oceny ich działalności i prawidłowości funkcjonowania instytutów oraz umożliwia sprawowanie efektywnego nadzoru¹¹².

2.2.2. Obszary sprawowanego nadzoru

2.2.2.1. Obszar organizacyjny i finansowy

Obszar organizacyjny obejmuje m.in.:

- zatwierdzanie rocznych planów działalności instytutów Sieci oraz rocznych sprawozdań z działalności instytutów Sieci (art. 24 ust. 3 pkt 2a i pkt 2c uSBŁ)
- zatwierdzanie statutów i regulaminów organizacyjnych instytutów Sieci (art. 36 ust. 2 pkt 1 uSBŁ)
- opracowanie 4- i 10-letniej Strategii Sieci Badawczej Łukasiewicz (art. 14 ust. 2 pkt 1 uSBŁ).

Nadzór nad realizacją ustawowych zadań z zakresu planowania i sprawozdawczości przez instytuty Sieci sprawuje Departament Organizacji¹¹³.

Obszar finansowy obejmuje m.in.:

- zatwierdzanie rocznych planów finansowych i rocznych sprawozdań finansowych instytutów Sieci (art. 36 ust. 2 pkt 3 uSBŁ),
- wybór firmy audytorskiej do badania rocznych sprawozdań finansowych instytutów Sieci (art. 36 ust. 3 pkt 2 uSBŁ)
- opiniowanie wniosków dyrektorów instytutów Sieci o przyznanie środków finansowych oraz raportów z wykorzystania tych środków, stosownie do § 3 oraz § 9 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie przyznawania i rozliczania środków finansowych na działalność bieżącą instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz¹¹⁴,
- przyznawanie oraz rozliczanie dotacji, zgodnie z art. 68 uSBŁ oraz w trybie wynikającym z przepisów rozporządzenia wydanego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 68 ust. 6 uSBŁ¹¹⁵.

Zadania związane z planowaniem finansowym i sprawozdawczością finansową Sieci oraz z monitoringiem i kontrolingiem finansowym realizuje Departament Finansów¹¹⁶.

¹¹¹ Na podstawie wyjaśnień z dnia 4 marca 2024 r.

¹¹² Patrz przypis 104.

¹¹³ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹¹⁴ Dz. U. z 2023 poz. 2221, z 2024 poz. 952.

¹¹⁵ Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie dotacji celowych przyznawanych instytutom działającym w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. z 2024 r. poz. 353) oraz uchylone na mocy § 15 przedmiotowego rozporządzenia - rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 września 2019 r.

¹¹⁶ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

W dniu 16 października 2023 r.¹¹⁷ opublikowane zostały Wytyczne nr 10 Prezesa Centrum Łukasiewicz, na podstawie których wprowadzono wzór rocznego planu działalności instytutu, wzór rocznego sprawozdania z działalności instytutu oraz wzór rocznego planu finansowego instytutu Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Centrum wyjaśniło, że: *od roku 2024 Plany Działalności Instytutów sporządzane są według zmodyfikowanego wzoru, z ujednoczeniem części realizowanych celów dla wszystkich instytutów Sieci, odpowiednio do zdefiniowanych dziewięciu obszarów substrategicznych [działalność badawcza, komercjalizacja, umiędzynarodowienie, społeczna odpowiedzialność nauki, finanse, HR, infrastruktura, IT, komunikacja] z pozostawieniem różnic między instytutami w zakresie wartości celów (...)*¹¹⁸.

Dane zawarte w rocznych sprawozdaniach z działalności instytutu Sieci oraz w rocznych sprawozdaniach finansowych - zgodnie z wyjaśnieniami - wykorzystywane są przez Centrum Łukasiewicz:

- 1) w procesie oceny realizacji celów instytutów sieci i wyznaczania celów dla instytutów na kolejne okresy sprawozdawcze / lata obrotowe/ w obszarach działalności,
- 2) monitorowania oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej instytutów sieci i identyfikacji ryzyk, a na tej podstawie wskazywania potrzeb działań restrukturyzacyjnych wobec podmiotów sieci,
- 3) oceny efektywności prowadzonej działalności przez instytuty sieci,
- 4) monitorowania obszaru HR w zakresie poziomu i struktury zatrudnienia i wynagrodzeń pracowników IS (pionu badawczego i wsparcia)
- 5) oceny wykorzystania majątku instytutów sieci w prowadzonej działalności (podstawowej, innej niż podstawowej nie stanowiącej działalności gospodarczej i gospodarczej) i podejmowania czynności prawnych rozporządzających mieniem instytutów,
- 6) monitorowania wyników finansowych i wskaźników płynnościowych oraz identyfikacji ryzyk w tym obszarze¹¹⁹.

Doprecyzowano również, że: w rocznych sprawozdaniach z działalności IS [instytuty Sieci] raportują m.in. realizację celów i zadań wpisanych do planów działalności na dany rok. Miarą realizacji celów i zadań są mierzalne wskaźniki, które są identyczne dla wszystkich instytutów i różnią się tylko wartościami. Na podstawie sprawozdań IS sporządzane są zestawienia, zawierające wartości wskaźników umieszczone w planach działalności i rzeczywiście osiągnięte wartości tych wskaźników w roku sprawozdawczym. Wyliczone na tej podstawie stopnie procentowego wykonania celów i zadań z planów działalności służą m.in. do oceny osiągnięć instytutów w poszczególnych obszarach. Zestawienie osiągniętych wartości wskaźników w kolejnych latach dla każdego IS służy również do przygotowania projekcji wartości tych wskaźników na lata następne, w tym wyznaczania wartości wskaźników do osiągnięcia przez IS w roku następnym po roku sprawozdawczym. Wartości wskaźników poszczególnych instytutów można sumować, aby uzyskać wartości dla całej Sieci i dzięki temu porównywać postępy Sieci w realizacji celów w odniesieniu do lat poprzednich i prognozować wartości wskaźników dla całej Sieci w kolejnych latach.

Oprócz wskaźników realizacji celów i zadań, sprawozdania IS zawierają informacje dotyczące posiadanych nieruchomości, ze wskazaniem ich rzeczywistego wykorzystania i potencjalnego

¹¹⁷ Patrz przypis 111.

¹¹⁸ Patrz przypis 104.

¹¹⁹ Wyjaśnienia z dnia 27 marca 2024 r.

przeznaczenia. Na tej podstawie planowane są ewentualne działania restrukturyzacyjne, zmierzające do jak najlepszego wykorzystania posiadanych nieruchomości, z korzyścią dla całej Sieci.

W sprawozdaniach IS podawane są liczby dotyczące etatów w pionie badawczym i w pionie wsparcia oraz średnie wynagrodzenia w tych pionach. Dane te pozwalają ocenić posiadany potencjał badawczy instytutów od strony zasobów ludzkich (...) zawarte w sprawozdaniach IS dane dotyczące liczby realizowanych projektów badawczych wg źródeł finansowania oraz przychody z komercjalizacji wg sposobu komercjalizacji pozwalają wyznaczać zadania w tych zakresach na kolejne lata.

Centrum Łukasiewicz sporządza analizy finansowe zarówno w oparciu o comiesięczne raporty składane w aplikacji Kokpit zarządczy, jak i złożone Sprawozdania finansowe, a ich wyniki są wykorzystywane:

- do monitorowania sytuacji finansowej instytutów,
- do monitorowania płynności finansowej instytutów,
- do analizy trendów w kształtowaniu się dywersyfikacji kategorii przychodów,
- do określania celów rocznych instytutów,
- w opracowaniu strategii 4 i 10 letniej Sieci Badawczej Łukasiewicz.

(...) Dzięki dokonywanej analizie Centrum Łukasiewicz posiada informacje o prowadzonej działalności w zakresie posiadanych środków pieniężnych, rodzaju i wysokości ponoszonych kosztów oraz osiąganych przychodach co pozwala na bieżące monitorowanie działalności i podejmowanie koniecznych działań zabezpieczających wystąpienie niepożądanych zjawisk.

Przeprowadzana analiza wskaźnikowa pozwala na ocenę sytuacji finansowej instytutów poprzez śledzenie zdolności jednostek do regulowania bieżących zobowiązań. Takie działania mają na celu interweniowanie i wsparcie przy zmniejszeniu prawdopodobieństwa wystąpienia kłopotów finansowych mogących w przyszłości doprowadzić do czasowej lub długotrwałej utraty płynności finansowej (...)¹²⁰.

2.2.2.2. Obszar kontroli instytutów Sieci

Obszar kontroli instytutów Sieci obejmuje m.in.:

- przeprowadzanie kontroli w instytutach Sieci w celu dokonania oceny gospodarki finansowej, jakości pracy, prawidłowości realizacji zadań wynikających z rocznych planów działalności instytutu Sieci i rocznych planów działalności Sieci, jakości zarządzania (art. 36 ust. 3 uSBŁ) oraz w zakresie innych kwestii identyfikowanych w toku bieżącego nadzoru nad działalnością instytutów Sieci, jak również zlecenie dyrektorom instytutów Sieci - na podstawie wyników kontroli - podjęcia czynności naprawczych lub usprawniających działalność instytutu (art. 36 ust. 4 uSBŁ)
- przyjmowanie oraz załatwianie skarg i wniosków dotyczących instytutów Sieci (Dział VIII Kodeksu Postępowania Administracyjnego¹²¹, dalej: Kpa).

¹²⁰ Patrz przypis 119.

¹²¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 572.

Od dnia 10 marca 2021 r.¹²² prowadzenie kontroli instytutów Sieci zostało zastrzeżone do zakresu kompetencji Departamentu Kontroli¹²³.

Zarządzeniem Nr 7/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 20 sierpnia 2019 r.¹²⁴ wprowadzono Regulamin kontroli instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz (dalej: Regulamin kontroli z 2019 r.).

Zgodnie z brzmieniem § 4 ust. 1 przedmiotowej regulacji - kontrole instytutów Sieci prowadzone są w trybie:

- planowym - obejmujące całokształt albo wybrane zagadnienia z działalności Instytutu Sieci, w tym kontrole sprawdzające mające na celu zbadanie sposobu realizacji wniosków i zaleceń sformułowanych po przeprowadzonej kontroli;
- doraźnym - nie ujęte w planie kontroli planowych.

W myśl § 4 ust. 2 Regulaminu kontroli z 2019 r. - kontrole prowadzi się na podstawie:

- rocznego planu kontroli sporządzonego w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku i zatwierdzonego przez Prezesa;
- zarządzenia Prezesa w przedmiocie przeprowadzenia kontroli doraźnej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, roczny plan kontroli może zostać zmieniony w trakcie roku, na który został opracowany. Zmiany w rocznym planie kontroli zatwierdza Prezes (§ 4 ust. 3).

Kolejny Regulamin kontroli instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz wprowadzony został Zarządzeniem Nr 17/2022 Prezesa CŁ z dnia 19 grudnia 2022 r., które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.¹²⁵ (dalej: Regulamin kontroli z 2023 r.).

Zgodnie z § 4 Regulaminu kontroli z 2022 r. - kontrole, ze względu na zakres nimi objęty, mogą być prowadzone jako:

- kompleksowe - obejmujące całokształt działalności wybranego Instytutu Łukasiewicza, w szczególności prowadzone w celu dokonania oceny działalności instytutu Łukasiewicza na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz;
- przekrojowe - obejmujące analizę i ocenę wybranego zagadnienia, procesu lub projektu dotowanego przez Prezesa we wszystkich lub w wybranej grupie Instytutów Łukasiewicza;
- problemowe - obejmujące analizę i ocenę wybranego zagadnienia, procesu lub projektu dotowanego przez Prezesa w wybranym Instytucie Łukasiewicza;
- sprawdzające - obejmujące weryfikację sposobu wdrożenia zaleceń pokontrolnych w Instytucie Łukasiewicza;

¹²² Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹²³ Na mocy Regulaminu organizacyjnego z 9 marca 2021 r. wprowadzonego Zarządzeniem Nr 2/2021 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 9 marca 2021 r. Przed wyodrębnieniem Departamentu Kontroli - zadania w tym zakresie realizował Departament Finansów i Kontroli.

¹²⁴ Zmienionym Zarządzeniem Nr 23/2019 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 18 listopada 2019 r.

¹²⁵ Jednocześnie uchylone zostały Zarządzenia Prezesa CŁ - Nr 7/2019 z dnia 20 sierpnia 2019 r. oraz Nr 23/2019 z dnia 18 listopada 2019 r.

- re-kontrole – prowadzone po uzyskaniu przez Instytut Łukasiewicza oceny negatywnej kontrolowanego obszaru, obejmujące co najmniej obszar, który podczas poprzedniej kontroli został oceniony negatywnie.

Stosownie do § 5 Regulaminu kontroli z 2022 r. - kontrole prowadzi się w trybie:

- planowym – na podstawie planów kontroli;
- doraźnym – na podstawie zarządzeń Prezesa.

Plany kontroli Instytutów Łukasiewicza obejmują maksymalnie jeden rok. Sporządzane są do 31 stycznia danego roku przez Departament Kontroli i zatwierdzane przez Prezesa. Plan kontroli może zostać zmieniony w trakcie roku, na który został opracowany w uzasadnionych przypadkach, w szczególności z uwagi na potrzeby wynikające z działalności Sieci. Zmienione plany są zatwierdzane przez Prezesa CŁ.

Centrum Łukasiewicz przedłożyło Plany kontroli instytutów Sieci na 2022, 2023, 2024 rok¹²⁶ (dalej: Plany kontroli).

Plan kontroli na 2022 rok, zatwierdzony przez Prezesa CŁ w dniu 31 stycznia 2022 r. (zaktualizowany 23 września 2022 r.), obejmował następujące obszary kontroli i jednostki kontrolowane:

- *Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz- Krakowski Instytut Technologiczny oraz Sieć Badawcza Łukasiewicz- Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki)*
- *Współpraca z Polską Izbą Gospodarczą Zaawansowanych Technologii (wybrane Instytuty: Ł- ICHP, Ł-ŁIT, Ł-ICIMB, Ł-ICSO, Ł-IEL, Ł-EMAG, Ł-PIT, Ł-IPO, Ł-IS, Ł- IMIF, Ł- ITR, Ł-PIAP)*
- *Rentowność oddziałów / zakładów / obszarów działalności wybranych Instytutów (wybrane Instytuty - Ł-IPO, Ł-INS)*
- *Rodzaje i źródła wynagrodzeń oraz innych świadczeń otrzymywanych przez Dyrektorów Instytutów i Zastępców Dyrektorów Instytutów (wszystkie Instytuty Łukasiewicza)*
- *Kontrola sprawdzająca obejmująca weryfikację sposobu wdrożenia zaleceń pokontrolnych (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntezy Chemicznych)*
- *Realizacja projektów i usług, w tym współpraca z wybranymi kontrahentami (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP).*

Plan kontroli na 2023 rok, zatwierdzony przez Prezesa CŁ w dniu 18 stycznia 2023 r. (zaktualizowany w dniach 6 marca 2023 r.¹²⁷, 18 września 2023 r.¹²⁸ oraz 27 listopada 2023 r.¹²⁹), obejmował następujące obszary kontroli i jednostki kontrolowane:

¹²⁶ Plany kontroli na lata 2019 – 2021 podlegały badaniu w toku kontroli prowadzonej w Centrum Łukasiewicza w okresie od dnia 14 lipca 2021 r. do dnia 14 października 2021 r., w zakresie prawidłowości sprawowania nadzoru nad działalnością instytutów Sieci, funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Centrum oraz realizacji obowiązków ustawowych wynikających z art. 68 uSBŁ a także prawidłowość prowadzenia gospodarki finansowej, w tym wykorzystania dotacji, o której mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicza przyznanej na rok 2019.

¹²⁷ Aktualizacja została podpisana przez Prezesa CŁ w dniu 12 marca 2023 r.

¹²⁸ Aktualizacja została podpisana przez Prezesa CŁ w dniu 20 września 2023 r.

¹²⁹ Aktualizacja została podpisana przez Prezesa CŁ w dniu 28 listopada 2023 r.

- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Organizacji i Zarządzania w Przemysle „ORGMASZ”)
- Realizacja wybranych zadań przez Sieć Badawczą Łukasiewicz - Instytut Pojazdów Szynowych „Tabor” oraz działania Sieci Badawczej Łukasiewicz - Poznańskiego Instytutu Technologicznego w wyniku audytu prawnego (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny)
- Prawidłowość funkcjonowania oddziałów Sieci Badawczej Łukasiewicz - Instytutu Metali Nieżelaznych w Legnicy, Poznaniu i Skawinie (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Metali Nieżelaznych)
- Prawidłowość funkcjonowania placówki zamiejscowej w Pionkach (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Przemysłu Organicznego)
- Realizacja wybranych zadań i procesów przez Sieć Badawczą Łukasiewicz - Instytut Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Górnośląski Instytut Technologiczny)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii)
- Usługi realizowane przez Ł-PIT na rzecz Sieci Badawczej Łukasiewicz (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny)
- Usługi realizowane przez Ł-ILOT na rzecz Sieci Badawczej Łukasiewicz (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Lotnictwa).

Plan kontroli na 2024 rok, zatwierdzony przez Prezesa CŁ w dniu 9 stycznia 2024 r., obejmuje następujące obszary kontroli i jednostki kontrolowane:

- Wdrożenie Dyrektywy nr 1 Prezesa CŁ w zakresie utworzenia w Instytutach funkcji kontroli wewnętrznej (instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- System zarządzania Dyrektorów Instytutów (instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- Nadzór Instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz nad spółkami zależnymi (wybrane Instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Poligraficznego)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Łódzki Instytut Technologiczny)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Górnośląski Instytut Technologiczny),
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntez Chemicznych)

- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia”)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Elektrotechniki)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Metali Nieżelaznych)
- Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Warszawski Instytut Technologiczny).

W zakresie przyjętej metodologii przygotowania Planów kontroli instytutów Sieci na lata 2022-2024 Centrum wyjaśniło, iż: podstawowym, ale nie jedynym elementem metodologii przygotowania Planów kontroli instytutów Sieci, jest dyspozycja art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, który stanowi, że „Prezes nie rzadziej niż raz na 3 lata, przeprowadza kontrolę instytutu Sieci...”. Spełnienie tego wymogu stanowiło każdorazowo punkt wyjściowy do ujęcia danego Instytutu w rocznym planie kontroli.

Drugim elementem, który każdorazowo jest brany pod uwagę podczas przygotowywania rocznego planu kontroli jest paragraf 15 ust. 19 Regulaminu Kontroli Instytutów (wprowadzonego zarządzeniem Prezesa CŁ nr 17/2022 z dnia 19 grudnia 2022 r. (...), który wskazuje, że uzyskanie w wyniku kontroli oceny negatywnej powoduje wszczęcie re-kontroli w instytucie - nie wcześniej niż 12 miesięcy od zakończenia kontroli. Jeśli więc w wyniku kontroli przyznana była ocena negatywna, w planie kontroli uwzględniana była re-kontrola (jako indywidualna pozycja, bądź jako element kontroli w danym instytucie).

Powyżej wskazane kwestie stanowią dwa elementarne przepisy, które są podstawą metodologii doboru Instytutów do Planu. Dodatkowo, innymi elementami, które każdorazowo poprzedzały opracowanie Planów kontroli Instytutów była analiza m.in.:

- wyników finansowych Instytutów (w szczególności wyników ujemnych), negatywnych wskaźników płynności Instytutów, jak również potencjalnych przyczyn problemów finansowych,
- skarg i wniosków oraz anonimowych wystąpień, które dotyczyły poszczególnych Instytutów,
- wniosków wynikających z monitoringu wdrożenia zaleceń pokontrolnych,

- informacji od Kierownictwa i Dyrektorów poszczególnych Departamentów w Centrum Łukasiewicz w zakresie problemów / ryzyk / nieefektywności znanych tym osobom w zakresie konkretnych Instytutów,
- informacji od Kontrolerów bazujących na dotychczasowych doświadczeniach z kontroli Instytutów.

Propozycja Planu każdorazowo była omawiana wewnętrznie w Departamencie Kontroli, a następnie przedstawiana Prezesowi Centrum do zatwierdzenia¹³⁰.

Poza Planami kontroli instytutów Sieci Centrum Łukasiewicz sporządziło - niewymagane postanowieniami regulacji wewnętrznych - Roczne plany kontroli projektów dotacyjnych na 2023 i 2024 rok (dalej: Plany kontroli projektów dotacyjnych).

Jak wyjaśniono: stworzenie planów kontroli projektów dotacyjnych podyktowane było następującymi przesłankami / czynnikami:

- finansowanie projektów badawczych lub inwestycyjnych z dotacji Prezesa Centrum Łukasiewicz jest istotną częścią działalności Centrum;
- środki z dotacji celowej podlegają ścisłemu rygorowi ich wydawania, wobec czego Centrum Łukasiewicz uznało, że należy zastosować adekwatne środki nadzoru wydatkowania dotacji, w tym m.in.: kontrolę realizacji projektów dotacyjnych. W ocenie Departamentu Kontroli, forma nadzoru jaką jest kontrola, pozwala na ewaluację tego obszaru, identyfikowanie i eliminowanie nieprawidłowości oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk. W 2023 roku – oprócz kontroli 9 projektów dotacyjnych – w Planie Kontroli Wewnętrznej przewidziano kontrolę wewnętrzną monitorowania i rozliczania dotacji. Dzięki takiemu zaplanowaniu i uspoźnieniu Planów, uwagi i zalecenia wydane w toku kontroli dotacyjnych były wydane nie tylko kontrolowanym instytutom, ale również mogły zostać wykorzystane do sformułowania uwag i zaleceń na użytek wewnętrznej perspektywy Centrum i wprowadzić usprawnienia do systemu rozliczania dotacji;
- fakt ujęcia kontroli projektów dotacyjnych w formie odrębnego planu wynika z chęci zapewnienia, że zadania kontrolne będą realizowane w sposób zaplanowany, metodyczny i skonkretyzowany oraz że zadanie to będzie w sposób definitywny przypisane do realizacji przez konkretną komórkę organizacyjną Centrum (Departament Kontroli);
- ujęcie kontroli projektów dotacyjnych w formie odrębnego planu wynika również z szeroko pojętych standardów w kontroli i audycie (...) oraz z praktyki Departamentu Kontroli (...).

Przed utworzeniem Rocznych Planów Kontroli Dotacyjnych przeprowadzono analizę ryzyk, a metodykę doboru konkretnych projektów do Planu opisano w notatkach¹³¹.

W Planie kontroli projektów dotacyjnych na 2023 rok ujęto 9 projektów realizowanych przez instytuty Sieci. W 2024 roku ujęto 4 projekty oraz 1 kontrolę przekrojową w zakresie Efektów działań komercjalizacyjnych wyników projektów finansowanych z dotacji Prezesa CŁ przez wybrane Instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz.

¹³⁰ Patrz przypis 119.

¹³¹ Patrz przypis 119.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że:

- w okresie od 31 lipca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. – wszczęto 16 kontroli, w tym – 5 kontroli¹³² zgodnie z Planem kontroli na 2021 rok, 10 kontroli¹³³ - w związku z aktualizacją Planu kontroli na 2021 rok (z dnia 29.11.2021 r.) oraz 1 kontrolę¹³⁴ - ujętą w Planie kontroli na 2020 rok, której realizację przeniesiono na 2021 rok z uwagi na niedobory kadrowe oraz sytuację pandemiczną. Wszystkie kontrole zostały wszczęte w zakresie gospodarki finansowej, jakości pracy, prawidłowości realizacji zadań oraz jakości zarządzania;
- w 2022 r. wszczęto wszystkie kontrole ujęte w Planie kontroli na 2022 rok;
- w 2023 r. wszczęto wszystkie kontrole ujęte w Planie kontroli na 2023 rok oraz w Planie kontroli projektów dotacyjnych na 2023 rok;
- w 2024 r. wszczęto 3 kontrole¹³⁵ ujęte w Planie kontroli na 2024 rok oraz 2 kontrole ujęte w Planie kontroli projektów dotacyjnych na 2024 rok.

Ponadto:

- w 2022 roku wszczęta została kontrola doraźna obejmująca wszystkie instytuty Sieci w zakresie wdrożenia i stosowania w Instytutach Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej wraz z zasadami komercjalizacji dla Sieci Badawczej Łukasiewicz. W związku z gruntowną przebudową Systemu Zarządzania i rewizją Wytucznych - decyzją Prezesa CŁ w dniu 19.03.2023r. kontrola została odwołana, a zatem nie zakończyła się sporządzeniem dokumentu pokontrolnego.
- w 2023 r. została wszczęta kontrola doraźna dotycząca prawidłowości funkcjonowania wybranych obszarów Sieci Badawcza Łukasiewicz - Łódzkiego Instytutu Technologicznego.

Analizie poddano protokoły pokontrolne, informacje o stanie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz dokumentację z monitoringu zaleceń sformułowanych w toku kontroli przeprowadzonych w 8 instytutach Sieci:

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz-Instytut Przemysłu Skórzanego** – data wszczęcia kontroli: 1 grudnia 2021 r.

Przedmiot kontroli: Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

¹³² SBŁ - Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych, SBŁ -Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP, SBŁ - Instytut Przemysłu Organicznego, SBŁ – Instytut Tele- i Radiotechniczny, SBŁ – Instytut Chemii Przemysłowej.

¹³³ SBŁ - Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych, SBŁ - Instytut Przemysłu Skórzanego, SBŁ - Instytut Włókiennictwa, SBŁ – Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego, SBŁ - Instytut Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL, SBŁ – Instytut Mechaniki Precyzyjnej, SBŁ – Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, SBŁ – Instytut Spawalnictwa, SBŁ -Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, SBŁ - Przemysłowy Instytut Motoryzacji.

¹³⁴ SBŁ - Instytut Logistyki i Magazynowania.

¹³⁵ SBŁ - Instytut Metali Nieżelaznych, SBŁ - Instytut Nowych Syntez Chemicznych, SBŁ - Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej.

Działalność Instytutu oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Z oceny tej wyłączono obszar gospodarowania nieruchomościami, który oceniono negatywnie.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Mechaniki Precyzyjnej** - data wszczęcia kontroli 1 grudnia 2021 r.

Przedmiot kontroli: Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Zagadnienia formalno-prawne oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Negatywnie oceniona została sytuacja finansowa Instytutu.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki** - data wszczęcia kontroli 11 kwietnia 2022 r.

Przedmiot kontroli: Gospodarka finansowa, jakość pracy, prawidłowość realizacji zadań oraz jakość zarządzania.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Działalność Instytutu oceniono negatywnie.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Nowych Syntez Chemicznych** - data wszczęcia kontroli 22 września 2022 r.

Przedmiot kontroli: Kontrola sprawdzająca obejmująca weryfikację sposobu wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.

Zakresem przedmiotowym kontroli objęto 8 zaleceń pokontrolnych, wdrożenie których oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP** - data wszczęcia kontroli 22 września 2022 r.

Przedmiot kontroli: Realizacja projektów i usług, w tym współpraca z wybranymi kontrahentami.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.

Realizację analizowanych w ramach kontroli projektów oceniono negatywnie. Z uwagi na fakt, że kontrolą nie objęto całego portfela projektów realizowanych przez Instytut, a opierano się na próbie kilku projektów, zespół kontrolerów nie dokonał oceny procesu realizacji projektów w Instytucie.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Górnośląski Instytut Technologiczny** - data wszczęcia kontroli 10 marca 2023 r.

Przedmiot kontroli: Realizacja wybranych zadań i procesów przez Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL. (tworzący od 1 stycznia 2023 r. Sieć Badawcza Łukasiewicz – Górnośląski Instytut Technologiczny).

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Działalność Łukasiewicz-KOMEL oceniono negatywnie.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Łódzki Instytut Technologiczny** - data wszczęcia kontroli 11 lipca 2023 r. (kontrola doraźna)

Przedmiot kontroli: Prawidłowość funkcjonowania wybranych obszarów Sieci Badawcza Łukasiewicz - Łódzkiego Instytutu Technologicznego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 do 30 czerwca 2023 r.

Zgodnie z treścią protokołu pokontrolnego - wszczęcie kontroli doraźnej spowodowane było wpływem do Centrum Łukasiewicz anonimowego zgłoszenia, w których przedstawione zostały zarzuty wobec prawidłowości funkcjonowania wybranych obszarów Łukasiewicz-ŁIT.

Funkcjonowanie wybranych obszarów Instytutu poddanych kontroli oceniono negatywnie.

- **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Nowych Syntez Chemicznych** - data wszczęcia kontroli 22 września 2022 r.

Przedmiot kontroli: Rentowność oddziałów/ zakładów/ obszarów działalności wybranych Instytutów w okresie 01.01.2021-30.06.2022 r. (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Nowych Syntez Chemicznych - Dział Produkcji Rolnej Goczałków).

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 do 30 czerwca 2022 r.

Działalność Działu Produkcji Rolnej w Instytucie oceniono negatywnie.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach - sformułowano zalecenia pokontrolne, w celu usunięcia ujawnionych nieprawidłowości i uchybień oraz - dodatkowo wobec 5 instytutów - rekomendacje, mające na celu usprawnienie/udoskonalenie ich funkcjonowania.

Jednocześnie wyznaczony został termin przekazania informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Realizacja zaleceń pokontrolnych oraz status wprowadzania działań usprawniających przez Instytuty Sieci były przedmiotem monitoringu prowadzonego przez Departament Kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniami Cł: w ramach czynności nadzorczych nad instytutami Sieci (przede wszystkim w następstwie przeprowadzonych kontroli) złożone zostały następujące zawiadomienia:

- *[Prokuratura; 04.2021] Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dot. Sieci Badawcza Łukasiewicz – Krakowskiego Instytutu Technologicznego (powstałego wskutek połączenia Sieci Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Odlewnictwa oraz Sieci Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania) złożone przez Prezesa Cł w związku z wynikami kontroli doraźnej w Łukasiewicz-KIT.*
- *[Prokuratura; 04.2021] Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa dot. Sieci Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Mechaniki Precyzyjnej (obecnie po połączeniu: Sieci Badawcza Łukasiewicz – Warszawski Instytut Technologiczny), złożone przez Prezesa Cł w związku z wynikami kontroli doraźnej w ówczesnym Łukasiewicz-IMP.*
- *[Prokuratura; 12.2022] Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożone przez Dyrektora Łukasiewicz-PIT (...) we współpracy z Cł w odniesieniu do osób kierujących ówczesnym instytutem TABOR (włączonym po procesie połączeniowym do Łukasiewicz-PIT); zawiadomienie wynikające z kontroli w TABOR.*

- [Prokuratura; 06.2023] Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu (dotyczące byłego dyrektora KOMEL), złożone przy udziale CŁ przez dyr. (...) (Łukasiewicz-GIT) (jako kierownika jednostki, w której zidentyfikowano nieprawidłowości), w związku z wynikami kontroli w KOMEL (KOMEL po procesie połączeniowym jest częścią instytutu GIT).
- [Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych; 10.2023] Prezes CŁ złożył Informację o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych (a Dyrektor GIT jako kierownik jednostki – Zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny) w odniesieniu do byłego dyrektora KOMEL w związku z wynikami kontroli w KOMEL¹³⁶.

Ponadto: w roku 2023 w wyniku (...) kontroli (Ł-ŁIT) i stwierdzeniu nieprawidłowości Prezes podjął decyzje o odwołaniu dwóch Zastępców Dyrektora Instytutu oraz nie wypłaceniu nagród dyrekcji instytutu¹³⁷.

W zakresie przyjmowania, rozpatrywania oraz załatwiania skarg i wniosków ustalono, że w Centrum Łukasiewicz:

- do dnia 31 października 2022 r. obowiązywała - wdrożona we wrześniu 2019 r. - wewnętrzna instrukcja pn. Zasady przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Centrum¹³⁸;
- z dniem 1 listopada 2022 r. wprowadzony został¹³⁹ Regulamin przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w Centrum Łukasiewicz.

Zadania związane z analizą i rozpatrywaniem skarg i wniosków dotyczących instytutów Sieci oraz prowadzeniem rejestru skarg i wniosków realizuje Departament Kontroli¹⁴⁰.

Zgodnie z Rejestrem Skarg i Wniosków:

- w okresie od 21 lipca 2021 do 21 grudnia 2021 r. wpłynęło 5 skarg oraz 8 skarg niezawierających imienia i nazwiska lub nazwy wnoszącego oraz jego adresu (dalej: skargi anonimowe);
- w 2022 r. wpłynęło 21 skarg oraz 13 skarg anonimowych, ponadto 3 skargi przekazane zostały zgodnie z właściwością;
- w 2023 r. wpłynęło 9 skarg, 8 skarg anonimowych oraz 3 wnioski;
- w 2024 r. wpłynęło 5 skarg oraz 1 skarga anonimowa.

Jak wynika z przedłożonego Rejestru skarg i wniosków - skargi i wnioski zostały rozpoznane¹⁴¹. Ponadto, w niektórych przypadkach zagadnienia podnoszone w skargach anonimowych oraz w skargach włączone zostały bądź zaplanowano ich włączenie do zakresu kontroli. W ramach postępowania wyjaśniającego występowało do instytutów Sieci o odniesienie się do zarzutów zawartych w skardze.

2.2.2.3. Nadzór kadrowy

¹³⁶ Patrz przypis 119.

¹³⁷ Patrz przypis 104.

¹³⁸ Dokument nie został wprowadzony aktem prawa wewnętrznego.

¹³⁹ Zarządzeniem Nr 13/2022 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 28 października 2022 r.

¹⁴⁰ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli. Przed wyodrębnieniem Departamentu Kontroli - zadania tym zakresie realizował Departament Finansów i Kontroli.

¹⁴¹ 4 skargi, która wpłynęły w 2024 r. - na dzień 21 lutego 2024 r. (data przekazania Rejestru) były w trakcie rozpoznawania.

Nadzór kadrowy obejmuje m.in.:

- powoływanie dyrektorów instytutów i zastępców dyrektorów instytutów przez Prezesa Cł (art. 21 ust. 1 i 2 uSBł), zawieranie z ww. osobami - przed ich powołaniem - umów o zarządzanie instytutem Sieci (art. 22 ust. 1 uSBł),
- odwoływanie dyrektorów instytutów i zastępców dyrektorów instytutów przez Prezesa Cł (art. 22 ust. 5, art. 25 ust. 1 – 3 uSBł),
- wyznaczanie do pełnienia obowiązków dyrektorów instytutów i zastępców dyrektorów instytutów przez Prezesa Cł w przypadku odwołania albo śmierci dyrektora lub zastępcy dyrektora (art. 25 ust. 5 uSBł),
- określanie wysokości i przyznawanie nagród rocznych dyrektorom i zastępcom dyrektorów (art. 10 ust. 3a przepisy ustawy z dnia z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi).

Zadania związane z kreowaniem polityki kadrowej w instytutach Sieci należą do zakresu kompetencji Departamentu Organizacji¹⁴².

Na podstawie przedstawionego w toku kontroli wykazu dyrektorów instytutów Sieci oraz ich zastępców wynika, że spośród 22 dyrektorów instytutów Sieci pełniących tę funkcję na dzień 5 kwietnia 2024 r.:

- 1 Dyrektor instytutu Sieci powołany został w 2019 r.¹⁴³;
- 13 Dyrektorów instytutów Sieci powołanych zostało w 2020 r.¹⁴⁴;
- 2 Dyrektorów instytutów Sieci powołanych zostało w 2022 r.¹⁴⁵;
- 5 Dyrektorów instytutów Sieci powołanych zostało w 2023 r.¹⁴⁶;
- w 2024 r. Zastępcę dyrektora instytutu Sieci powołano na p.o. Dyrektora instytutu Sieci¹⁴⁷.

W 2021 roku nie powołano dyrektorów instytutów Sieci.

Ponadto, spośród 37 - zastępców dyrektorów 22 instytutów Sieci pełniących tę funkcję na dzień 5 kwietnia 2024 r.:

- w 2020 r. powołanych zostało 22 Zastępców Dyrektora instytutu Sieci¹⁴⁸;

¹⁴² Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹⁴³ Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny

¹⁴⁴ Łukasiewicz - Instytut Lotnictwa, Łukasiewicz - Instytut Metali Nieżelaznych, Łukasiewicz - Górnośląski Instytut Technologiczny, Łukasiewicz - Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych, Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntezy Chemicznych, Łukasiewicz - Instytut Elektrotechniki, Łukasiewicz - Warszawski Instytut Technologiczny, Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów, Łukasiewicz - Instytut Tele- i Radiotechnicznego, Łukasiewicz - Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Łukasiewicz - Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Motoryzacji, Łukasiewicz - Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej BLACHOWNIA.

¹⁴⁵ Łukasiewicz - Łódzki Instytut Technologiczny, Łukasiewicz - ITECH Instytut Innowacji i Technologii (dawny ORGMASZ).

¹⁴⁶ Łukasiewicz -Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki, Łukasiewicz - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, Łukasiewicz - Krakowski Instytut Technologiczny, Łukasiewicz - Instytut Przemysłu Organicznego, Łukasiewicz - Instytut Technologii Eksploatacji.

¹⁴⁷ Łukasiewicz - Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego.

¹⁴⁸ Łukasiewicz - Instytut Lotnictwa (2 zastępców), Łukasiewicz - Instytut Metali Nieżelaznych (2 zastępców) Łukasiewicz - Górnośląski Instytut Technologiczny (1 zastępcą), Łukasiewicz - Instytut

- w 2021 r. powołanych zostało 2 Zastępców Dyrektora instytutu Sieci¹⁴⁹;
- w 2022 r. powołanych zostało 3 Zastępców Dyrektora instytutu Sieci¹⁵⁰;
- w 2023 r. powołanych zostało 10 Zastępców Dyrektora instytutu Sieci¹⁵¹.

W 2024 r.¹⁵² nie powoływano zastępców dyrektorów instytutów Sieci.

W okresie od dnia 10 października 2021 r.¹⁵³ do 5 kwietnia 2024 r. odwołanych zostało 9 dyrektorów oraz 1 osoba pełniąca obowiązki dyrektora instytutu Sieci.

Podstawę odwołania stanowiło:

- w przypadku 2 dyrektorów - złożenie rezygnacji¹⁵⁴ (art. 25 ust. 1 pkt 2 uSBŁ);
- w przypadku 1 dyrektora - odwołanie nastąpiło po przekształceniu Instytutu Badawczego w Instytut Sieci¹⁵⁵;
- w przypadku 6 dyrektorów - art. 70 Kp¹⁵⁶, w myśl którego pracownik zatrudniony na podstawie powołania może być w każdym czasie odwołany ze stanowiska przez organ, który go powołał;
- w przypadku 1 osoby p.o. Dyrektora - upływ okresu wyznaczenia do pełnienia obowiązków (art. 25 ust. 5 uSBŁ).

Ceramiki i Materiałów Budowlanych (2 zastępców), Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntez Chemicznych (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Elektrotechniki (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego (2 zastępców - przy czym 1 zastępca od 22 marca 2024 r. pełni obowiązki Dyrektora), Łukasiewicz - Warszawski Instytut Technologiczny (1 zastępca), Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów (3 zastępców), Łukasiewicz - Instytut Tele- i Radiotechnicznego (2 zastępców), Łukasiewicz - Instytut Przemysłu Organicznego (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Technologii Eksploatacji (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Technik Innowacyjnych EMAG (1 zastępca), Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Motoryzacji (1 zastępca), Łukasiewicz - ITECH Instytut Innowacji i Technologii (dawny ORGMASZ) - (1 zastępca).

¹⁴⁹ Łukasiewicz - Instytut Lotnictwa (1 zastępca), Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny (1 zastępca).

¹⁵⁰ Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny (1 zastępca), Łukasiewicz - Łódzki Instytut Technologiczny (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników (1 zastępca).

¹⁵¹ Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki (1 zastępca), Łukasiewicz - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii (1 zastępca), Łukasiewicz - Górnośląski Instytut Technologiczny (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntez Chemicznych (1 zastępca), Łukasiewicz - Instytut Elektrotechniki (1 zastępca), Łukasiewicz - Krakowski Instytut Technologiczny (2 zastępców), Łukasiewicz - Przemysłowy Instytut Motoryzacji (1 zastępca), Łukasiewicz - ITECH Instytut Innowacji i Technologii (1 zastępca).

¹⁵² Do dnia wszczęcia kontroli.

¹⁵³ Dane w powyższym zakresie - za okres do 10 października 2021 r. stanowiły przedmiot analizy dokonanej w toku kontroli prowadzonej w Centrum Łukasiewicz w okresie od dnia 14 lipca 2021 r. do dnia 14 października 2021 r., w przedmiocie *prawidłowości sprawowania nadzoru nad działalnością instytutów Sieci, funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Centrum oraz realizacji obowiązków ustawowych wynikających z art. 68 uSBŁ a także prawidłowość prowadzenia gospodarki finansowej, w tym wykorzystania dotacji, o której mowa w art. 58 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz przyznanej na rok 2019.*

¹⁵⁴ Dyrektor Ł-IPO - data odwołania 7 listopada 2022 r. oraz Dyrektor Ł-ITE - data odwołania 18 kwietnia 2023 r.

¹⁵⁵ Dyrektor Ł - Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Poligraficznego - data odwołania 13 grudnia 2023 r.

¹⁵⁶ Dyrektor Ł-IOP - data odwołania 31 grudnia 2021 r., Dyrektor Ł-IMP - data odwołania 31 marca 2022 r., Dyrektor Ł-ORGMASZ - data odwołania 5 kwietnia 2022 r., Dyrektor Ł-IMiF - data odwołania 21 listopada 2022 r., Dyrektor Ł-KIT - data odwołania 16 maja 2023 r. godz. 11.30, Dyrektor Ł-PORT - data odwołania 13 lutego 2023 r.

W okresie od dnia 10 października 2021 r. do 5 kwietnia 2024 r. odwołanych zostało 16 zastępców dyrektorów instytutów Sieci.

Podstawę odwołania stanowiło:

- w przypadku 8 zastępców dyrektorów - art. 70 Kp;
- w przypadku 5 zastępców dyrektorów - złożenie rezygnacji¹⁵⁷ (art. 25 ust. 1 pkt 2 uSBŁ);
- w przypadku 2 zastępców dyrektorów - działania niezgodne z prawem, zasadami gospodarności lub celowości¹⁵⁸ (art. 25 ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 25 ust. 1 pkt 4 uSBŁ);
- w przypadku 1 zastępcy dyrektora – rozwiązanie umowy o zarządzanie instytutem Sieci¹⁵⁹ (art. 22 ust. 5 uSBŁ).

W 2024 r. w Centrum Łukasiewicz przeprowadzona została doraźna kontrola wewnętrzna dotycząca umów zawartych przez Prezesa Centrum Łukasiewicz z dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2024 r., w toku której badaniu i ocenie poddano umowy oraz aneksy do umów o zarządzanie, zawarte przez byłego Prezesa CŁ z kadrą zarządzającą instytutów Sieci.

W toku przedmiotowej kontroli ustalono m.in., że umowy zawierają postanowienia, które mogą zostać uznane za niezgodne z ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, mogą zostać uznane sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i tym samym nieważne w związku z brzmieniem art. 353¹ Kc w zw. z art. 300 Kp, mogą zostać uznane za niezgodne z ustawą o Sieci Badawczej Łukasiewicz, jak również budzą wątpliwości w kontekście ich gospodarności i celowości.

Ustalenia kontroli udokumentowano w protokole pokontrolnym sporządzonym w dniu 28 maja 2024 r.

2.2.2.4. Nadzór merytoryczny

Na nadzór merytoryczny składa się m.in.:

1. nadzór nad czynnościami prawnymi w zakresie rozporządzania mieniem (gospodarowania mieniem) instytutów Sieci, w tym składnikami aktywów trwałych i czynnościami prawnymi dotyczącymi składników aktywów trwałych, obejmujący obowiązek uzyskania zgody Prezesa CŁ na rozporządzenie mieniem w sytuacji, gdy wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza kwotę 250 000,00 zł, ale nie przekracza 5 000 000,00 zł, (art. 33 ust. 1 pkt 2 lit. a uSBŁ).

W zakresie realizacji nadzoru – w dniu 23 kwietnia 2021 r. opublikowane zostały Wytoczne nr 5/2021 z dnia 20 kwietnia 2021 r. w sprawie dokonywania przez instytuty Łukasiewicza

¹⁵⁷ Zastępca dyrektora ds. Badawczych i Komerccjalizacji (Ł-IPO) – data odwołania 31 grudnia 2021 r., Zastępca dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych (Ł-IEL) – data odwołania 30 kwietnia 2022 r., Zastępca dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych (Ł-PIM) – data odwołania 30 czerwca 2022 r., Zastępca dyrektora ds. Badawczych (Ł-PORT) – data odwołania 15 kwietnia 2022 r., Zastępca dyrektora ds. Finansowych, Operacyjnych i Komerccjalizacji (Ł-ITE) – data odwołania 19 maja 2023 r.

¹⁵⁸ Zastępca dyrektora ds. Komerccjalizacji (Ł-ŁIT) – data odwołania 21 listopada 2023 r., Zastępca dyrektora ds. Finansowych i Komerccjalizacji (Ł-ŁIT) – data odwołania 21 listopada 2023 r.

¹⁵⁹ Zastępca dyrektora ds. Sprzedaży i Komerccjalizacji (Ł-IMP) – data odwołania 31 grudnia 2021 r.

czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych¹⁶⁰, w których określono m.in. tryb rozpatrzenia wniosku o wyrażenie zgody przez Prezesa CŁ oraz założenia polityki dotyczącej nieruchomości (w ramach której sformułowano przesłanki, które - poza wymogami ustawowymi - będą brane pod uwagę przy rozpoznaniu wniosku o zgodę na dokonanie czynności zbycia, najmu, dzierżawy lub ustanowienia służebności). Do ww. Wytycznych w dniu 17 czerwca 2022 r. Prezes CŁ podpisał Wyjaśnienia.

Jak ustalono, w okresie od 23 sierpnia 2019 r. do 3 grudnia 2023 r. Prezes Centrum Łukasiewicz wydał wobec 8 instytutów Sieci – 10 zgód na dokonanie sprzedaży lokalu mieszkalnego/ prawa własności lokalu mieszkalnego, sprzedaży nieruchomości gruntowej/ prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz na przeniesienie własności nieruchomości.

2. nadzór nad efektywnym zagospodarowaniem nieruchomości instytutów Sieci obejmujący m.in.:
 - dokonanie w 2023 r. przez Prezesa CŁ przeglądu wszystkich nieruchomości Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz przeprowadzenie formalnej klasyfikacji nieruchomości IS w podziale na 3 kategorie: nieruchomości kluczowe, komercyjne i zbędne.

Jak wyjaśniło Centrum: *w ramach przeglądu nieruchomości Sieci Badawczej Łukasiewicz odbyły się spotkania z Dyrektorami poszczególnych Instytutów, podczas których szczegółowo omówiono klasyfikację nieruchomości danego Instytutu. Celem tego działania było określenie:*

- *które nieruchomości instytutów stanowią potencjał rozwojowy i jako takie powinny być modernizowane w celu zapewnienia optymalnych warunków funkcjonowania (zasoby kluczowe);*
- *które nieruchomości są atrakcyjne dla instytutu pod kątem generowania przychodów z najmu, jednak nieznajdujące się bezpośrednio w planach rozwojowych instytutów (zasoby komercyjne);*
- *które nieruchomości nie są i nie będą ujęte w planach rozwojowych instytutów i jako takie mogą ewentualnie zostać zbyte lub skomercjalizowane w inny sposób.*

Klasyfikacja nieruchomości była dokonywana przez Instytuty samodzielnie. Potwierdzeniem przeprowadzonej weryfikacji są zatwierdzone i przekazane do Centrum Łukasiewicz przez Dyrektorów Instytutów prezentacje zawierające informacje o klasyfikacji nieruchomości w każdym z Instytutów¹⁶¹.

Prezentacje instytutów Sieci, do których odniesiono się w wyjaśnieniach, zostały przekazane kontrolującym.

- nadzór nad infrastrukturą badawczą w Sieci poprzez utworzenie Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej Centrum Łukasiewicz i instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Wymóg ustalenia Regulaminu wynikał z art. 31 ust. 1 pkt 2 uSBŁ. Przedmiotowy Regulamin, ustalony w dniu 29 czerwca 2021 r., wszedł w życie z dniem 2 lipca 2021 r.¹⁶²

¹⁶⁰ Wytyczne zastąpiły Wytyczne nr 1/2021 w sprawie dokonywania przez instytuty Łukasiewicza czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych.

¹⁶¹ Patrz przypis 84.

¹⁶² Z zastrzeżeniem, że w zakresie w jakim dotyczy on praw i obowiązków pracowników będzie obowiązywał z momentem wdrożenia postanowień dotyczących takich praw i obowiązków do odpowiednich wewnętrznych aktów Centrum lub danego Instytutu (§ 12 ust. 1 Regulaminu).

3. nadzór nad wykonywaniem przez instytuty Sieci praw z udziałów w spółkach kapitałowych, realizowany m.in. poprzez:
 - wyrażanie zgody na tworzenie przez instytuty Sieci spółek kapitałowych, a także na obejmowanie lub nabywanie przez instytuty Sieci akcji lub udziałów w takich spółkach, zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 7 uSBŁ,
 - wyrażanie opinii do wniosków instytutów Sieci dotyczących sposobu wykonywania praw z akcji i udziałów,
 - wdrożenie zasad kształtowania składów organów spółek kapitałowych obowiązujących w ramach Sieci,
 - występowanie z wnioskami do Rady Ministrów w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez instytuty Sieci akcji oraz udziałów w spółkach kapitałowych, stosownie do art. 11 w zw. z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, która jak wyjaśniono: *poprzedzona jest złożeniem wniosku IS do Prezesa CŁ i oceną formalno-prawną kompletności wniosku oraz merytoryczną zasadnością proponowanych decyzji przez IS z uwzględnieniem interesu Instytutu i Sieci*¹⁶³.

W dniu 13 listopada 2019 r. opublikowano Wytyczne w sprawie wyrażenia przez Prezesa Centrum Łukasiewicz zgody na utworzenie spółki kapitałowej, obejmowanie lub nabywanie przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz akcji albo udziałów w takiej spółce, określające zasady postępowania przy tworzeniu oraz obejmowaniu lub nabywaniu udziałów w spółkach kapitałowych.

W okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 1 marca 2024 r. 3 instytuty Sieci utworzyły spółki kapitałowe, w których posiadają 100% udziałów, tj.:

1. Ensemble3 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (KRS 0000858669):
 - udziałowiec: SBŁ - Instytut Technologii Materiałów Elektronicznych (obecnie: SBŁ - Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki);
 - data zgody Prezesa CŁ - 12 grudnia 2019 r.;
 - data zawiązania spółki - 28 kwietnia 2020 r.;
 - data zarejestrowania spółki 23 października 2020 r.;
 - wysokość kapitału zakładowego wg stanu na dzień zarejestrowania - 100 000,00 zł;
 - zgoda Prezesa CŁ z dnia 10 listopada 2020 r. na objęcie przez Instytut udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym;
 - kapitał zakładowy wg stanu na dzień 28 lutego 2024 r. - 5 016 000,00 zł.
2. Mieleckie Zakłady Lotnicze sp. z o.o. z siedzibą w Mielcu (KRS 0000970520):
 - udziałowiec: SBŁ - Instytut Lotnictwa;
 - data zgody Prezesa CŁ - 15 lutego 2022 r.;
 - data zawiązania spółki - 1 marca 2022 r.;
 - data zarejestrowania spółki 20 maja 2022 r.;

¹⁶³ Patrz przypis 104.

- wysokość kapitału zakładowego wg stanu na dzień zarejestrowania – 200 000,00 zł;
 - zgoda Prezesa CŁ z dnia 26 października 2022 r. na objęcie przez Instytut udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym;
 - kapitał zakładowy wg stanu na dzień 28 lutego 2024 r. – 20 000 000,00 zł.
3. PIT Industry sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu (KRS 0001021138):
- udziałowiec: SBŁ - Poznański Instytut Technologiczny;
 - data zgody Prezesa CŁ - 24 stycznia 2023 r.;
 - data zawiązania spółki - 27 stycznia 2023 r.;
 - data zarejestrowania spółki 23 lutego 2023 r.;
 - wysokość kapitału zakładowego wg stanu na dzień zarejestrowania – 2 500 000,00 zł;
 - kapitał zakładowy wg stanu na dzień 28 lutego 2024 r. – 2 500 000,00 zł.

Ponadto w ww. okresie, w podwyższonym kapitale zakładowym PIAP SPACE Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu (KRS 0000661833) udziały objął SBŁ – Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP:

- data zgody Prezesa CŁ 19 września 2019 r., 08 lipca 2021 r., 31 sierpnia 2021 r.;
- udział w kapitale zakładowym Spółki - 56%;
- kapitał zakładowy wg stanu na dzień 06 maja 2024 r. - 19 424 000,00 zł.

W dniu 20 maja 2022 r. opublikowane zostały Wytyczne nr 3/2022 w sprawie wykonywania przez Instytutu Sieci Badawczej Łukasiewicz praw z posiadanych akcji albo udziałów w spółkach kapitałowych¹⁶⁴, określające procedurę postępowania związaną z wykonywaniem ww. praw podczas zwyczajnego oraz nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia¹⁶⁵.

Ponadto 28 sierpnia 2023 r. opublikowane zostały Wytyczne nr 1 Prezesa CŁ z dnia 27 sierpnia 2023 r. dotyczące formowania składów zarządów oraz rad nadzorczych spółek Sieci Badawczej Łukasiewicz, określające zasady powoływania, odwoływania i zawieszania w czynnościach członków organów Spółek, niezależnie od wysokości posiadanego przez Instytut udziału w kapitale zakładowym Spółki, z uwzględnieniem wymogów określonych dla Spółek Mniejszościowych i Spółek Większościowych.

Zgodnie z treścią Wytycznych - Zarząd Spółki Większościowej liczy od 2 (dwóch) do 3 (trzech) członków. Wprowadzenie do Umowy Spółki postanowienia, które przewiduje górny limit na wyższym poziomie, wymaga akceptacji Centrum (punkt 4.1.1.).

Ponadto, w myśl Wytycznych - Rada Nadzorcza Spółki Większościowej liczy od 3 (trzech) do 6 (sześciu) członków (punkt 5.1.1.). Członkowie Rady Nadzorczej powoływani są na indywidualne, 3-letnie kadencje, przez Zgromadzenie, z zastrzeżeniem punktu 5.1.5, zgodnie z którym w przypadku gdy skutek wygaśnięcia, niezależnie od przyczyny, mandatu członka Rady Nadzorczej liczba członków spadnie poniżej minimalnego progu wskazanego w punkcie 5.1.1, a organ uprawniony do powołania nie wskaże następcy w terminie 7 (siedmiu) dni roboczych od dnia wygaśnięcia mandatu, Centrum uprawnione będzie

¹⁶⁴ W których Instytuty posiadają co najmniej 40% udziałów/akcji w kapitale zakładowym.

¹⁶⁵ Zgodnie z punktem 9 Wytycznych zastąpiły one Wytyczne zastąpiły Wytyczne nr 6/2021.

do wskazania i powołania w ramach uprawnienia osobistego takiej liczby członków Rady Nadzorczej, która będzie umożliwiała wznowienie prac i funkcjonowanie organu nadzoru.

Centrum na podstawie uprawnienia osobistego może zgłosić 1 (jednego) członka Rady Nadzorczej, który niezwłocznie zostanie wskazany przez Instytut, jako kandydat do Rady Nadzorczej celem podjęcia działań zmierzających do powołania tego kandydata przez Zgromadzenie w skład Rady Nadzorczej (punkt 5.1.3.).

Zgodnie z brzmieniem ww. Wytycznych - Instytut zobowiązany był doprowadzić do niezwłocznego wdrożenia zmian wynikających z Wytycznych. W tym celu - Instytut w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia wejścia w życie Wytycznych powinien wystąpić z wnioskiem o zwołanie Zgromadzenia, którego porządek obrad miał przewidywać zmianę Umowy Spółki obejmującą wdrożenie wymogów wynikających z Wytycznych lub wystąpić z wnioskiem o umieszczenie w porządku obrad najbliższego Zgromadzenia, o ile takie Zgromadzenie zostało zwołane wcześniej, zmian Umowy Spółki mających na celu wdrożenie wymogów wynikających z Wytycznych.

W zakresie, w jakim nie będzie to naruszało powszechnie obowiązujących przepisów prawa, Prezes Centrum może zdecydować o zniesieniu obowiązku stosowania Wytycznych przez określoną Spółkę w całości, w części lub o odroczeniu ich stosowania w czasie.

W wyniku wdrożenia Wytycznych nr 1 Prezesa CŁ z dnia 27 sierpnia 2023 r. dotyczących formowania składów zarządów oraz rad nadzorczych spółek Sieci Badawczej Łukasiewicz dokonano zmian w akcie założycielskim dwóch spółek - Ensemble3 sp. z o.o. (w zakresie składu zarządu) oraz PIT Industry sp. z o.o. (w zakresie składu zarządu i rady nadzorczej).

W przypadku Ensemble3 sp. z o.o. - doszło do zwiększenia składu zarządu (członek rady nadzorczej został delegowany do pełnienia funkcji członka zarządu).

W żadnej z ww. spółek nie doszło do zwiększenia składu rady nadzorczej.

Ponadto, jak wyjaśniło Centrum: *zmiany umowy nastąpiły także w innych spółkach Instytutów (tj. spółkach utworzonych przed powstaniem Sieci Badawczej Łukasiewicz, w których nie dochodziło do podwyższenia kapitału zakładowego w okresie funkcjonowania Sieci)*¹⁶⁶, tj.:

- Zakład Działalności Innowacyjnej "INNOVATOR" Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach (KRS 000005588), w której 100 % udziałów posiada SBŁ - Instytut Metali Nieżelaznych. Dokonano zmiany umowy spółki w zakresie zarządu oraz składu rady nadzorczej. Ponadto dokonano zmian w składzie zarządu (do Zarządu został oddelegowany członek rady nadzorczej). Nie dokonywano zmian w składzie rady nadzorczej;
- Warszawski Park Przemysłowy Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (KRS 0000055379), w której 86% udziałów posiada SBŁ - Warszawski Instytut Technologiczny. Dokonano zmiany umowy spółki w zakresie składu zarządu oraz dokonano zmian w składzie zarządu. Nie dokonywano zmian w Radzie Nadzorczej (zgoda na odstąpienie od stosowania wytycznych w zakresie obowiązku powołania organu nadzoru).

Jak wyjaśniono: *Centrum nie dokonywało akceptacji zmiany umowy spółki (...) polegającej na zwiększeniu górnego limitu liczby członków zarządu Spółki*¹⁶⁷.

¹⁶⁶ Wyjaśnienia z dnia 8 maja 2024 r.

¹⁶⁷ Patrz przypis 166.

Wyjaśniono również, iż: w zakresie Spółek, w których wdrożono Wytyczne nr 1 z dnia 27 sierpnia 2023 r. Centrum nie korzystało z uprawnień osobistych, o których mowa w (...) punktach [5.1.3 i 5.1.5 Wytycznych]. Nie mniej jednak, podobne uprawnienia były wcześniej przewidziane na rzecz Prezesa Centrum w aktach założycielskich (umowach) spółek: Ensemble3 Sp. z o.o. (...) PIT Industry Sp. z o.o. (...) Piap Space sp. z o.o. (...) Po wdrożeniu wytycznych osoby wskazane uprzednio przez Prezesa Centrum pozostały w Radach Nadzorczych. Wyjątek stanowi spółka PIAP SPACE sp. z o.o. (...).

Obsługa procesów wynikających z uprawnień Prezesa w zakresie dokonywanych przez instytuty Sieci czynności prawnych rozporządzania mieniem, zarządzanie infrastrukturą badawczą, nadzór nad zarządzaniem i gospodarowaniem nieruchomościami Sieci należy do zakresu kompetencji Departamentu Organizacji¹⁶⁸.

Do zakresu zadań Departamentu Prawnego i Nadzoru Właścicielskiego należy m.in. współpraca z innymi komórkami organizacyjnymi Centrum w zakresie opracowywania, opiniowania i modyfikacji zasad nadzoru korporacyjnego oraz innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania spółek instytutów Sieci, realizacja zadań wynikających z wyrażania przez Prezesa zgody na tworzenie przez instytuty Sieci spółek kapitałowych, a także na obejmowanie lub nabywanie przez nie udziałów lub akcji w takich spółkach¹⁶⁹.

Do zadań Departamentu Organizacji oraz Departamentu Prawnego i Nadzoru Właścicielskiego należy opiniowanie czynności prawnych instytutów Sieci wynikających z uprawnień właścicielskich z tytułu posiadania przez instytuty Sieci udziałów lub akcji w spółkach kapitałowych¹⁷⁰.

W procesie nadzoru nad instytutami Sieci oraz w celu zapewnienia mechanizmów współpracy podmiotów należących do Sieci Badawczej Łukasiewicz wykorzystywane są ponadto m.in:

- Kokpit zarządczy jako narzędzie do monitorowania sytuacji bieżącej instytutów Sieci poprzez cykliczne raportowanie danych.

Jak wyjaśniło CŁ: *Kokpit zarządczy to aplikacja, za pomocą której Instytuty raportują do Centrum dane z zakresu czterech obszarów – finansów, komercjalizacji, HR oraz projektów (...). Dane dostarczają kluczowych informacji osobowych, projektowych, sprzedażowych i finansowych wykorzystywanych w procesie planowania i wyznaczania kierunków działania, celów całej organizacji oraz monitorowania osiąganych wyników i podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych, a także dokonań zarówno instytutów, jak i całej Sieci¹⁷¹.*

W celu standaryzacji zasad przekazywania danych zarządczych przez instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz umożliwiających jednolite ich prezentowanie i porównywanie na poziomie całej Sieci – w dniu 22 stycznia 2024 r. opublikowane zostały Wytyczne nr 11 Prezesa Centrum Łukasiewicz z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przekazywania danych zarządczych oraz wprowadzenia Przewodnika do aplikacji Kokpit zarządczy.

Za rzetelność i prawidłowość danych wykazywanych w Kokpicie zarządczym odpowiadają dyrektorzy instytutów Sieci.

¹⁶⁸ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹⁶⁹ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹⁷⁰ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹⁷¹ Patrz przypis 104.

Za monitorowanie raportowania danych przez instytuty Sieci odpowiedzialni są:

- w obszarze finanse - Dyrektor Departamentu Finansów Centrum Łukasiewicz,
 - w obszarze projekty - Dyrektor Departamentu Badań i Innowacji Centrum Łukasiewicz,
 - w obszarze HR - Dyrektor Departamentu Organizacji Centrum Łukasiewicz,
 - w obszarze komercjalizacja - Dyrektor Departamentu Komercjalizacji Centrum Łukasiewicz.
- Grupy Badawcze Łukasiewicza, m.in. wspierające i konsolidujące wysiłki instytutów poprzez udoskonalanie wniosków projektowych, zawiązywanie konsorcjów projektowych, wymianę doświadczeń i wiedzy pomiędzy instytutami, stymulowanie aktywności projektowej wewnątrz instytutów, reprezentowanie Sieci w zewnętrznych grupach eksperckich¹⁷².
 - Platformy Kompetencji, służące zapewnianiu bieżącej współpracy pomiędzy przedstawicielami wszystkich podmiotów tworzących Sieć Badawczą Łukasiewicza, których zadaniem, jak wyjaśniono: *jest wymiana wiedzy pomiędzy podmiotami tworzącymi Sieć, identyfikacja najlepszych praktyk stosowanych w poszczególnych obszarach i ich adaptacja do charakteru oraz potrzeb Łukasiewicza, a także koordynacja i monitorowanie postępów w projektach realizowanych w ramach całej Sieci. Funkcjonuje siedem Platform Kompetencji: Finanse, Komercjalizacja, Organizacja, Zarządzanie Projektami, Komunikacja, IT, HR. W skład każdej z Platform wchodzi przedstawiciele Instytutów Łukasiewicza oraz wskazani pracownicy Centrum Łukasiewicza.(...) Każda PKŁ ma swojego Lidera, którym jest pracownik Centrum Łukasiewicza*¹⁷³.
 - Centrum Zakupowe Łukasiewicza, w ramach którego prowadzone są m.in. analizy potencjalnych obszarów, w których możliwe jest przeprowadzenie wspólnych zakupów produktów lub usług, prace związane z przygotowaniem dokumentacji przetargowej, wspólne postępowania na wybrane produkty i usługi¹⁷⁴.

Ponadto wyjaśniono, że: *w Centrum Łukasiewicz koordynowane są działania związane z rozwojem i utrzymaniem systemów IT, zwiększaniem profesjonalizmu służb IT w wymiarze całej Sieci Badawczej Łukasiewicza, jak i pojedynczych instytutów, pozyskaniem finansowania na projekty IT i specjalistów IT, zwiększeniem efektu synergii z faktu istnienia Łukasiewicza, poprzez wsparcie mniej rozwiniętych w obszarze IT instytutów, tak aby możliwie szybko osiągnęły wystarczający poziom zaawansowania (...)* Działania związane w powyższym zakresie realizowane są w dwóch strumieniach: *Cyberbezpieczeństwo Łukasiewicza [oraz] Rozwój i utrzymanie systemów IT / Cyfryzacja Łukasiewicza (...)* Koordynacja prac w ww. strumieniach odbywa się poprzez zespół PKŁ-IT¹⁷⁵.

Minimalne standardy bezpieczeństwa dla jednostek Łukasiewicza wprowadzono w Wytycznych nr 7/2021 dotyczących cyberbezpieczeństwa Sieci Badawczej Łukasiewicza, opublikowanych w dniu 13 sierpnia 2021 r.

2.2.2.5. Ewaluacja działalności instytutów Sieci

¹⁷² Patrz przypis 111.

¹⁷³ Patrz przypis 111.

¹⁷⁴ Patrz przypis 111.

¹⁷⁵ Patrz przypis 111.

Stosownie do art. 38 uSBŁ Prezes może przeprowadzić ewaluację działalności instytutu Sieci w celu określenia jej wpływu na realizację planu działalności Sieci, obejmującą co najmniej ocenę:

- 1) adekwatności działań podejmowanych w instytucie Sieci w ramach planu działalności Sieci, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych we współpracy z innymi instytutami Sieci lub Centrum Łukasiewicz oraz innymi podmiotami;
- 2) stopnia oraz sposobu realizacji celów instytutu Sieci ujętych w jego rocznym planie działalności;
- 3) poziomu poniesionych nakładów w stosunku do efektów działalności instytutu Sieci.

Ustalono, że Prezes Centrum nie przeprowadzał ewaluacji działalności instytutów Sieci w latach 2019-2024.

Jak wyjaśniono: art. 38 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz wskazuje na możliwość przeprowadzenia ewaluacji działalności instytutu Sieci, ale nie nakłada na Prezesa Centrum obligatoryjnego wymogu w tym zakresie. Biorąc pod uwagę obszerność i różnorodność form współpracy z instytutami, pozyskiwania informacji od instytutów, jak również narzędzi sprawowania nadzoru przez Prezesa nad instytutami (...), uznano dotychczas, że przeprowadzenie ewaluacji w sposób określony w ustawie w odniesieniu do poszczególnych / wszystkich instytutów nie dostarczy Centrum Łukasiewicz dodatkowych, dotychczas nieposiadanych informacji, gdyż te działania prowadzone są w sposób ciągły i często na wyższym stopniu uszczegółowienia. Ma to większą wartość dla zarządzania organizacją niż pojedyncze, oddalone od siebie w czasie ewaluacje poszczególnych instytutów.

Należy także zwrócić uwagę na fakt, że wspomniana ewaluacja – wobec aktualnie stosowanych intensywnych i ponadstandardowych narzędzi nadzoru oraz wieloaspektowych kontroli przeprowadzonych i nadal prowadzonych przez Centrum Łukasiewicz w instytutach – stanowiłaby nieuzasadniony dodatkowy koszt dla budżetu Centrum Łukasiewicz¹⁷⁶.

2.3. Połączenia instytutów Sieci

Stosownie do art. 40 uSBŁ instytut Sieci może zostać:

- połączony z innym instytutem Sieci albo innymi instytutami Sieci,
- podzielony,
- zlikwidowany

- jeżeli przeprowadzona przez Prezesa analiza wykaże, że jest to uzasadnione merytorycznie, organizacyjnie lub finansowo, w szczególności jeżeli instytut Sieci osiąga ujemne wyniki finansowe lub nie realizuje celów określonych w rocznych planach działalności (ust. 1) – w takim przypadku Prezes zasięga opinii rady instytutu Sieci i jego dyrektora oraz działających w tym instytucie zakładowych organizacji związkowych (ust. 3 pkt 1).

Podział albo likwidacja instytutu Sieci może nastąpić również na wspólny wniosek rady instytutu Sieci i jego dyrektora, a połączenie instytutów Sieci - na wspólny wniosek wszystkich organów wszystkich łączonych instytutów Sieci, złożony do Prezesa (ust. 2) – w takim przypadku rada instytutu Sieci i jego dyrektor przed złożeniem wniosku do Prezesa

¹⁷⁶ Wyjaśnienia z dnia 20 marca 2024 r.

zasięgają opinii działających w tym instytucie zakładowych organizacji związkowych (ust. 3 pkt 2).

Zgodnie z art. 41 ust. 1 uSBŁ - połączenie instytutów Sieci może polegać na:

- utworzeniu jednego instytutu Sieci z dwóch albo większej liczby instytutów Sieci, które w wyniku połączenia tracą osobowość prawną (pkt 1),
- na włączeniu do instytutu Sieci jednego albo większej liczby instytutów Sieci, które w wyniku włączenia tracą osobowość prawną (pkt 2).

Stosownie do art. 41 ust. 3 uSBŁ - instytut Sieci powstały w wyniku połączenia instytutów Sieci wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki łączonych instytutów Sieci albo włączanych do niego instytutów Sieci.

Uchwały w sprawie łączenia, podziału lub likwidacji instytutów Sieci podejmowane są przez Radę Centrum, stosownie do art. 19 ust. 1 pkt 5 uSBŁ w zw. z art. 44 uSBŁ.

Na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 45 uSBŁ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydał w dniu 7 października 2019 r. rozporządzenie w sprawie trybu łączenia, podziału i likwidacji instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz¹⁷⁷ (dalej: Rozporządzenie z dnia 7 października 2019 r.). Ww. akt reguluje m.in. czynności oraz dokumenty składające się na proces łączenia instytutów, ich podziału oraz likwidacji.

Realizowanie zadań związanych z łączeniem, podziałem oraz likwidacją instytutów Sieci należy do zakresu kompetencji Departamentu Organizacji¹⁷⁸.

Jak ustalono, w okresie objętym kontrolą nie dokonano likwidacji ani podziału instytutów Sieci. W ww. okresie przeprowadzono 10 procesów połączeniowych instytutów Sieci. W 7 przypadkach połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ, w 3 przypadkach - na wniosek organów instytutów Sieci.

W okresie od 29 października 2019 r. do 5 kwietnia 2024 r.¹⁷⁹ Rada Centrum wydała 10 uchwał w przedmiocie połączenia instytutów Sieci.

1. Uchwała nr 8/2019 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 29 października 2019 r. w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Optyki Stosowanej im. prof. Maksymiliana Pluty i SBŁ - Instytutu Tele- i Radiotechnicznego (poprzez włączenie z dniem 1 listopada 2019 r. SBŁ - Instytutu Optyki Stosowanej do SBŁ - Instytutu Tele- i Radiotechnicznego - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 uSBŁ). Po włączeniu SBŁ - Instytut Tele- i Radiotechniczny zachowuje dotychczasową nazwę.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

2. Uchwała nr 9/2019 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 29 października 2019 r. w sprawie połączenia SBŁ - COBRO - Instytut Badawczy Opakowań i SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych (poprzez włączenie z dniem 1 stycznia 2020 r. SBŁ - COBRO - Instytut Badawczy Opakowań do SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 uSBŁ). Po włączeniu SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych zachowuje dotychczasową nazwę.

¹⁷⁷ Dz.U. 2019 poz. 1911. Dalej: Rozporządzenie z dnia 7 października 2019 r.

¹⁷⁸ Wg stanu na dzień wszczęcia kontroli.

¹⁷⁹ Data przekazania w toku kontroli uchwał Rady Centrum w przedmiocie połączenia instytutów Sieci.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

3. Uchwała nr 10/2019 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 29 października 2019 r. oraz uchwały nr 5/2020 z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie połączenia SBŁ – Instytutu Farmaceutycznego, SBŁ- Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków i SBŁ – Instytutu Chemii Przemysłowej (poprzez włączenie z dniem 1 kwietnia 2020 r. SBŁ - Instytutu Farmaceutycznego i SBŁ- Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków do SBŁ – Instytutu Chemii Przemysłowej - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 *uSBŁ*). Po włączeniu SBŁ – Instytutu Chemii Przemysłowej zachowuje dotychczasową nazwę.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

4. Uchwała nr 4/2020 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie połączenia SBŁ – Instytutu Zaawansowanych Technologii Wytwarzania i SBŁ – Instytutu Odlewnictwa (poprzez włączenie z dniem 1 kwietnia 2020 r. SBŁ – IZTW do SBŁ – IOD - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 *uSBŁ*). Po włączeniu instytut będzie nosił nazwę SBŁ – Krakowski Instytut Technologiczny.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

5. Uchwała nr 10/2020 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 18 września 2020 r. w sprawie połączenia SBŁ – Instytutu Technologii Elektronowej i SBŁ – Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych oraz utworzenia SBŁ – Instytutu Mikroelektroniki i Fotoniki (poprzez połączenie z dniem 1 października 2020 r. SBŁ – Instytutu Technologii Elektronowej i SBŁ – Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych oraz utworzenie jednego instytutu Sieci - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 1 *uSBŁ*). Instytutowi utworzonemu w wyniku połączenia nadano nazwę SBŁ – Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

6. Uchwała nr 7/2021 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 15 listopada 2021 r. w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych, SBŁ - Instytutu Przemysłu Skórzanego, SBŁ - Instytutu Włókiennictwa i utworzenia SBŁ - Łódzkiego Instytutu Technologicznego (poprzez połączenie z dniem 1 kwietnia 2022 r. SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych, SBŁ - Instytutu Przemysłu Skórzanego, SBŁ - Instytutu Włókiennictwa oraz utworzenia jednego instytutu Sieci - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 1 *uSBŁ*). Instytutowi utworzonemu w wyniku połączenia nadano nazwę SBŁ - Łódzki Instytut Technologiczny.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

7. Uchwała nr 8/2021 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 15 listopada 2021 r. w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Logistyki i Magazynowania, SBŁ - Instytutu Pojazdów Szynowych TABOR, SBŁ - Instytutu Obróbki Plastycznej, SBŁ - Instytutu Technologii Drewna, SBŁ - Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych (poprzez włączenie z dniem 1 stycznia 2022 r. SBŁ - Instytutu Pojazdów Szynowych TABOR, SBŁ - Instytutu Obróbki Plastycznej, SBŁ - Instytutu Technologii Drewna, SBŁ - Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych do SBŁ - Instytutu Logistyki i Magazynowania - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 *uSBŁ*). Po włączeniu instytutów SBŁ - Instytut Logistyki i Magazynowania otrzymuje nazwę SBŁ – Poznański Instytut Technologiczny.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy Prezesa CŁ.

8. Uchwała nr 11/2022 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego oraz SBŁ - Instytutu Mechaniki Precyzyjnej (poprzez włączenie z dniem 1 stycznia 2023 r. SBŁ - Instytutu Mechaniki Precyzyjnej do SBŁ - Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 uSBŁ). Po włączeniu instytut będzie nosił nazwę SBŁ - Warszawski Instytut Technologiczny.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy organów instytutów Sieci.

9. Uchwała nr 12/2022 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie połączenia SBŁ - Krakowskiego Instytutu Technologicznego, SBŁ - Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej (poprzez włączenie z dniem 1 stycznia 2023 r. SBŁ - Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej do SBŁ - Krakowskiego Instytutu Technologicznego - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 uSBŁ). Po włączeniu SBŁ - Krakowski Instytut Technologiczny zachowuje dotychczasową nazwę.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy organów instytutów Sieci.

10. Uchwała nr 13/2022 Rady Centrum Łukasiewicz z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica, SBŁ - Instytutu Spawalnictwa, SBŁ - Instytutu Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL (poprzez włączenie z dniem 1 stycznia 2023 r. SBŁ - Instytutu Spawalnictwa, SBŁ - Instytutu Napędów i Maszyn Elektrycznych KOMEL do SBŁ - Instytutu Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica - na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 uSBŁ) - po włączeniu instytutów SBŁ - Instytut Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica otrzymuje nazwę SBŁ - Górnośląski Instytut Technologiczny.

Połączenie nastąpiło z inicjatywy organów instytutów Sieci.

W toku kontroli dokonano analizy dokumentacji składającej się na proces utworzenia SBŁ - Łódzkiego Instytutu Technologicznego oraz SBŁ - Poznańskiego Instytutu Technologicznego.

2.3.1. Utworzenie SBŁ - Łódzkiego Instytutu Technologicznego

Utworzenie SBŁ - Łódzkiego Instytutu Technologicznego nastąpiło w trybie art. 41 ust. 1 pkt 1 uSBŁ, poprzez połączenie trzech dotychczasowych instytutów Sieci, tj.:

- SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych,
- SBŁ - Instytutu Przemysłu Skórzanego,
- SBŁ - Instytutu Włókiennictwa.

Instytutowi utworzonemu w wyniku połączenia nadano nazwę SBŁ - Łódzki Instytut Technologiczny.

Połączenie instytutu zostało dokonane z inicjatywy Prezesa CŁ.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji - w dniu 2 listopada 2020 r. Prezes Centrum Łukasiewicz powołał zespół ds. połączenia łódzkich instytutów Łukasiewicza, zadaniem którego było przeprowadzenie czynności przygotowawczych, wypracowanie rekomendacji dotyczącej celowości i warunków połączenia oraz przygotowanie projektu analizy, o której mowa w art. 40 ust. 1 uSBŁ. W skład zespołu wchodził Dyrektor Departamentu Strategii i Organizacji (Przewodniczący Zespołu), Dyrektor Departamentu Finansów i Kontroli, Dyrektor Departamentu Rozwoju, Dyrektor Departamentu Badań i Innowacji, Dyrektor

Departamentu Komercjalizacji oraz Dyrektorzy łączonych instytutów: Ł-IBWCH, Ł-IPS, Ł- IW.

Pismem z dnia 18 listopada 2020 r. (data podpisu) Prezes CŁ wystąpił o wydanie opinii wskazanych w art. 40 ust. 3 pkt 1 uSBŁ, do organów instytutów Sieci i zakładowych organizacji związkowych. Ponadto pismem z dnia 24 listopada 2020 r., skierowanym do przewodniczących organizacji związkowych instytutów Sieci, przekazane zostały dodatkowe materiały dotyczące procesu połączenia łódzkich instytutów Łukasiewicza będące efektem prac grup roboczych.

W odpowiedzi na pismo o wydanie opinii przekazano:

W odniesieniu do SBŁ-Institutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych:

- pozytywną opinię przewodniczącej Rady Instytutu Sieci z dnia 20 listopada 2020 r.;
- uchwałę 21/2020 Rady Instytutu Sieci z 24 listopada 2020 r. pozytywnie opiniującą plan połączenia;
- pozytywną opinię Dyrektora Instytutu z dnia 23 listopada 2020 r.;
- pozytywną opinię Związku Zawodowego IBiWC z dnia 27 listopada 2020 r.

W odniesieniu do SBŁ - Instytutu Przemysłu Skórzanego:

- pozytywną opinię przewodniczącej Rady z 25 listopada 2020 r.¹⁸⁰;
- uchwałę Rady Instytutu nr 10 z dnia 25 listopada 2020 r. pozytywnie opiniującą plan połączenia;
- pozytywną opinię Dyrektora Instytutu z dnia 20 listopada 2020 r.;
- pismo Związku Zawodowego z 23 listopada 2020 r. o przekazanie danych niezbędnych do przeprowadzenia rzetelnej oceny oraz wniosek z dnia 7 grudnia 2020 r. o wstrzymanie decyzji w przedmiocie likwidacji trzech instytutów.

W odniesieniu do SBŁ-Institutu Włókiennictwa:

- uchwałę Rady Instytutu nr 7/2020 z dnia 24 listopada 2020 r. negatywnie opiniującą plan połączenia;
- negatywną opinię Dyrektora Instytutu z dnia 24 listopada 2020 r.
- negatywne opinie dwóch organizacji związkowych z dnia 25 listopada 2020 r.

W procesie połączenia sporządzone zostały dokumenty wymagane przepisami Rozporządzenia z dnia 7 października 2019 r., tj.:

- Protokół z przebiegu czynności przygotowawczych;
- Analiza celowości połączenia instytutów;
- Wniosek o połączenie instytutów.

Protokół zawierał ustalenia odnoszące się oddzielnie do każdego z łączonych instytutów Sieci w zakresie: stanu majątkowego (w tym posiadanej aparatury naukowo-badawczej, wartości ewidencyjnej majątku trwałego, wykazu tytułów prawnych do nieruchomości, stanu ilościowego udziałów/akcji w spółkach kapitałowych, stanu aktywów i pasywów), stanu zobowiązań i należności, stanu organizacyjno-prawnego, w tym kadrowego

¹⁸⁰ Data pisma przesyłającego opinię.

(ustalonego na dzień 1 września 2020 r.) oraz stanu realizacji projektów badawczych wraz ze wskazaniem dotychczas osiągniętych rezultatów.

Protokół zawierał również szacunkowe koszty połączenia instytutów. Zgodnie z jego treścią – koszty połączenia instytutów zostały oszacowane w perspektywie 5 letniej, na lata 2021-2025 w łącznej kwocie 4 085 500,00 zł, przy czym najwyższą wartość wydatków (ok. 49 %) stanowiły koszty niezbędnej infrastruktury w wysokości 2 006 000,00 zł. Protokół został podpisany przez Prezesa CŁ w dniu 27 listopada 2020 r.

Analiza celowości - podpisana w dniu 30 listopada 2020 r. przez Prezesa CŁ - zawierała rekomendację co do zasadności połączenia instytutów oraz uzasadnienie merytoryczne, organizacyjne i finansowe. Analiza celowości została uzupełniona w dniu 30 września 2021 r. m.in. o analizę modeli połączenia, harmonogram procesów i czynności konsolidacyjnych, plan konsultacji z interesariuszami podczas procesu łączenia, analizę ryzyka i analizę SWOT.

Wniosek w sprawie połączenia instytutów Łukasiewicza zawierał propozycję sposobu połączenia instytutów Łukasiewicza, nazwy i siedziby instytutów, które mają zostać połączone oraz ich numery REGON i NIP, proponowaną nazwę i siedzibę instytutu, który ma powstać w wyniku połączenia, proponowany termin połączenia, składniki majątkowe, w tym tytuły prawne do nieruchomości, które w wyniku połączenia powinny wejść w skład majątku utworzonego instytutu. Wniosek nie zawierał sposobu połączenia planów finansowych łączonych instytutów i podziału nagród, gdyż proponowanym terminem połączenia był dzień 1 stycznia 2021 r., co było zgodne z brzmieniem art. 44 pkt 1 lit. e uSBŁ.

Wniosek zawierał uzasadnienie wskazujące na zasadność procesu połączenia pod względem merytorycznym i organizacyjnym. Do wniosku dołączono m.in. opinie organów oraz organizacji związkowych i analizę celowości.

Wniosek podpisany został przez Prezesa CŁ w dniu 30 listopada 2020 r., a następnie skierowany do Przewodniczącego Rady Centrum Łukasiewicz.

W dniu 15 listopada 2021 r. Rada Centrum Łukasiewicz podjęła Uchwałę nr 7/2021 w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych, SBŁ - Instytutu Przemysłu Skórzanego, SBŁ - Instytutu Włókiennictwa i utworzenia SBŁ - Łódzkiego Instytutu Technologicznego. Uchwała zawierała elementy wymagane przepisem art. 44 pkt 1 uSBŁ. Negatywne opinie, o których mowa w art. 40 ust. 3 pkt 1 uSBŁ, nie były wiążące dla Rady CŁ, podejmującej uchwałę w przedmiocie połączenia.

Połączenie instytutów nastąpiło z dniem 1 kwietnia 2022 r.

2.3.2. Utworzenie SBŁ - Poznańskiego Instytutu Technologicznego

Utworzenie SBŁ – Poznańskiego Instytutu Technologicznego nastąpiło w trybie art. 41 ust. 1 pkt 2 uSBŁ, poprzez włączenie do SBŁ - Instytutu Logistyki i Magazynowania czterech instytutów Sieci:

- SBŁ - Instytutu Pojazdów Szynowych TABOR,
- SBŁ - Instytutu Obróbki Plastycznej,
- SBŁ - Instytutu Technologii Drewna,
- SBŁ - Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych.

Po włączeniu instytutów SBŁ - Instytut Logistyki i Magazynowania otrzymał nazwę SBŁ – Poznański Instytut Technologiczny.

Połączenie instytutu zostało dokonane z inicjatywy Prezesa CŁ.

Ustalono, że nie został powołany zespół ds. połączenia poznańskich instytutów Łukasiewicza, natomiast odbywały się konsultacje i spotkania z przedstawicielami łączonych instytutów.

Z uwagi na niejednorodność procesu połączeniowego instytutów Sieci w zakresie powołania zespołu ds. połączenia, rekomenduje się opracowanie procedur wewnętrznych regulujących etapy ww. procesu, w celu zapewnienia jego spójności.

Zgodnie z wyjaśnieniami: *liderem połączenia 5 poznańskich instytutów został Dyrektor Ł- ILIM (...)*¹⁸¹

Pismem z dnia 25 sierpnia 2021 r. Prezes CŁ wystąpił o wydanie opinii wskazanych w art. 40 ust. 3 pkt 1 uSBŁ, do organów instytutów Sieci oraz zakładowych organizacji związkowych.

W odpowiedzi na pismo o wydanie opinii przekazano:

W odniesieniu do SBŁ-Institutu Logistyki i Magazynowania:

- pozytywną opinię Rady Instytutu z dnia 30 sierpnia 2021 r.;
- uchwałę Rady Instytutu nr 13/2021 z dnia 31 sierpnia 2021 r. pozytywnie opiniującą połączenie;
- pozytywną opinię Dyrektora Instytutu z dnia 30 sierpnia 2021 r.;
- pozytywną opinię działającego przy instytucie Związku Nauczycielstwa Polskiego z dnia 1 września 2021 r.

W odniesieniu do SBŁ - Instytutu Pojazdów Szynowych TABOR:

- uchwałę nr 11 Rady Instytutu z dnia 3 września 2021 r. negatywnie opiniującą plan połączenia;
- pozytywną opinię Dyrektora Instytutu z dnia 31 sierpnia 2021 r.;
- pismo NSZZ Solidarność z dnia 3 września 2021 r., zawierające wniosek o dodatkowe informacje.

W odniesieniu do SBŁ - Instytutu Obróbki Plastycznej:

- uchwałę nr 13/2021 r. Rady Instytutu z dnia 3 września 2021 r. rekomendującą sporządzenie analizy due diligence;
- pismo Dyrektora Instytutu z dnia 2 września 2021 r. wstrzymujące się z opinią do czasu otrzymania analizy due diligence;
- opinię Przewodniczącego Rady Pracowników z dnia 3 września 2021 r., wyrażającą obawy związane z połączeniem oraz zawierającą prośbę o przekazanie analizy wyników due diligence.

W odniesieniu do SBŁ - Instytutu Technologii Drewna:

- uchwałę Rady Instytutu nr 10/2021 r. z dnia 2 września 2021 r., negatywnie opiniującą plan połączenia;

¹⁸¹ Patrz przypis 84.

- opinię Dyrektora Instytutu z dnia 3 września 2021 r. niezawierającą jednoznacznego stanowiska;
- opinię NSZZ Solidarność z dnia 2 września 2021 r. zawierającą uwagi i obawy pracowników oraz niewyrażającą jednoznacznego stanowiska;
- negatywną opinię NSZZ Pracowników Instytutu z dnia 2 września 2021 r.

W odniesieniu do SBŁ - Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych:

- opinię Rady Instytutu z 3 września 2021 r., stanowiącą załącznik do Uchwały 10/2021, uznającą propozycję połączenia za przedwczesną,
- opinię Dyrektora Instytutu z dnia 3 września 2021 r., zawierającą prośbę o przygotowanie informacji w zakresie połączenia przez niezależną firmę audytorską;
- opinię NSZZ Solidarność z dnia 2 września 2021 r., zawierającą prośbę o niezależną analizę.

W dniu 29 lipca 2021 r. łączone instytuty podpisały porozumienie na wspólne przeprowadzenie postępowania na wybór firmy do przeprowadzenia badania due diligence w ramach projektu łączenia 5 poznańskich Instytutów Łukasiewicza, do którego przystąpili dyrektorzy Instytutów. Efektem przeprowadzonych czynności było 5 raportów dla każdego instytutu. Raporty zostały sporządzone po podjęciu decyzji Rady CŁ w sprawie połączenia i nie były składane do Centrum Łukasiewicza¹⁸², co oznacza, że w procesie połączenia informacje wynikające z przywołanych raportów nie zostały uwzględnione.

W procesie połączenia sporządzone zostały dokumenty wymagane przepisami Rozporządzenia z dnia 7 października 2019 r., tj.:

- Protokół z przebiegu czynności przygotowawczych
- Analiza celowości połączenia instytutów
- Wniosek o połączenie instytutów

Protokół zawierał ustalenia w zakresie: stanu majątkowego, w szczególności posiadanej aparatury naukowo-badawczej i nieruchomości, stanu zobowiązań i należności, stanu organizacyjno-prawnego, w tym kadrowego oraz stanu realizacji projektów badawczych wraz ze wskazaniem dotychczas osiągniętych rezultatów.

Zgodnie z treścią protokołu - bezpośrednie koszty połączenia Instytutów Łukasiewicza zostały oszacowane na poziomie 23,3 mln zł, z czego najwyższą wartość (ponad 43 %) stanowiły koszty organizacyjne w wysokości 10,18 mln. Protokół został podpisany przez Prezesa CŁ w dniu 6 października 2021 r.

Analiza celowości - podpisana przez Prezesa CŁ w dniu 6 października 2021 r. - zawierała rekomendację co do zasadności połączenia instytutów oraz uzasadnienie merytoryczne, organizacyjne i finansowe.

Wniosek w sprawie połączenia instytutów zawierał propozycję sposobu połączenia, nazwy i siedziby instytutów, które mają zostać połączone, oraz ich numery REGON i NIP, proponowaną nazwę i siedzibę instytutu, który ma powstać w wyniku połączenia, proponowany termin połączenia, składniki majątkowe, w tym tytuł prawny

¹⁸² Na podstawie wyjaśnień z dnia 26 kwietnia 2024 r. oraz 7 maja 2024 r.

do nieruchomości, które w wyniku połączenia powinny wejść w skład majątku instytutu wymienione zostały w załącznikach do wniosku. Wniosek nie zawierał proponowanego sposobu połączenia planów finansowych łączonych instytutów ani podziału nagród, ponieważ proponowanym terminem połączenia był dzień 1 stycznia 2022 r., co było zgodne z brzmieniem art. 44 pkt 1 lit. e uSBŁ. Do wniosku dołączono m.in. analizę celowości oraz opinie organów i organizacji związkowych łączonych instytutów.

Wniosek został podpisany przez Prezesa CŁ w dniu 27 września 2021 r., a następnie skierowany do Przewodniczącej Rady Centrum.

Na podstawie przekazanych dokumentów stwierdzono, że wniosek skierowany do Rady Centrum - podpisany został w dniu 27 września 2021 r., a zatem wcześniej niż załączony do niego protokół z czynności przygotowawczych oraz analiza celowości połączenia instytutów. W ww. zakresie wyjaśniono: *Analiza obiegu dokumentacji (sprawa DSO.01111.1.2021) wskazuje, że rozbieżność w datach podpisu wynika z uzupełnienia podpisów na niepodpisanych dokumentach przygotowanych do wysyłki w dniu 27.09.2021 r. stanowiących integralną część wniosku Prezesa Centrum Łukasiewicz do Rady Centrum Łukasiewicz o wyrażenie zgody na połączenie 5 poznańskich Instytutów (...)*¹⁸³.

Powyższe odstępstwo od stanu pożądanego nie spowodowało negatywnych konsekwencji dla kontrolowanej działalności.

W dniu 15 listopada 2021 r. Rada Centrum podjęła Uchwałę nr 8/2021 w sprawie połączenia SBŁ - Instytutu Logistyki i Magazynowania, SBŁ - Instytutu Pojazdów Szynowych TABOR, SBŁ - Instytutu Obróbki Plastycznej, SBŁ - Instytutu Technologii Drewna, SBŁ - Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych. Uchwała zawierała elementy wymagane przepisem art. 44 pkt 1 uSBŁ.

Połączenie instytutów nastąpiło z dniem 1 stycznia 2022 r.

W wyniku kontroli sformułowano wnioski, mające na celu usprawnienie funkcjonowania jednostki kontrolowanej w zakresie:

- wyjątkowego stosowania trybu niekonkurencyjnego, wynikającego z regulacji wewnętrznych, przy wyłanianiu wykonawców umów zleceń, tak aby proces ten przebiegał w sposób możliwie najbardziej transparentny;
- określania przedmiotu umów zleceń w sposób precyzyjny, umożliwiający jednocześnie dochodzenie ewentualnych roszczeń w przypadku niewykonania lub nieprawidłowego wykonania umowy;
- opracowania procedur wewnętrznych regulujących etapy procesu połączeniowego instytutów Sieci w celu zapewnienia jego jednolitości.

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Dariusz Wieczorek
Minister Nauki
/ – podpisano cyfrowo/

¹⁸³ Patrz przypis 84.

